

Naročnina
Dnevna izdaja
za kratkejši časovni
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istolp, pešči-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 D, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zbiraj
razen pondelka in
cineva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopis se ne vračajo, nepravilna
pisma se ne sprejemajo — Uredništvo
telefon št. 2050, upravljalna št. 2992

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 — Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

„Luč z vzhoda“

Moskva, aprila meseca.

Čujemo, da se zapadni tisk v zadnjem času zelo pritožuje nad dejstvom, da sovjetska vlada preplavlja evropske trge z blagom iz Rusije, katerega po naravnosti nemogoče nizkih cenah prodaja. Na tak in podoben način, tako po pravici zaključuje evropski tisk, se dela umazana konkurenca evropskim producentom in umetno povzroča gospodarska kriza na zapadu.

Naši sovjetski politični in gospodarski krogi se seveda temu ogorčenju propadajočega zapada smejejo v pest. Za take »buržuazne moralne pojme namreč, kakor je ogorčenje zaradi umazane konkurence, pri nas v Rusiji danes nimamo tudi najmanjšega smisla. Ravno te dni smo ustanovili na moskovski univerzi — prosim, ne smejte se — »votroško visoko šolac« s kurzi brezbožništva, na katerih se bo predaval o temi, kako se lahko živi brez Boga in krščanske etike. Sicer se pa pri nas od prvega dne boljševiške revolucije povsod uči, da morala ni nič absolutnega, da je samo odraz gospodarskih razmer in produkcijskih metod in da je vsakokratna etika samo sredstvo v rokah vladajočega razreda, da lažje obvlada takozvane nižje sloje. Sploh je etika samo produkt razvoja in se ravna izključno po razrednih interesih. Tako se tudi boljševiška družba v odnosih človeka do človeka ravna le po svojem materialističnem razrednem interesu. Najvišji interes sovjetske države je, da razvname svetovno revolucijo in iztrebljenje Evropeev po Evropi. V to svrhu se sme rabiti vsako, ki cilju vodenje sredstvo, naj bo po zapadnih pojmih še tako nemoralno. Kajti morale v smislu »propadajočega krščanskega nazora Evrope« itak ni. Ta nauk raznašajo naši boljševiki — mimogrede rečeno — tudi med Kitajce, katerih se ta morala zelo prijemlje.

Vrnimo se torej na našo temo. Račni Krasin, ki je bil predstavitelj sovjetrov na Angleskem in jim ni služil toliko iz komunističnega prepričanja, kolikor zaradi kariere, pa deloma tudi iz odkritosrčne želje, da bi se Rusija gospodarsko opomogla, nam je tajnost sovjetske zunanje trgovine precej razodel. Metoda, da se v Evropi kupujejo izvestni izdelki, n. pr. avtomobili, železne tračnice, traktorji in druge vrste stroji, obenem pa skušajo evropski trgi preplaviti s kolikor mogoče cenanimi ruskimi produkti, n. pr. lesom, maslom, jajci, vinom, šampanjcem, kaviarom, suhim sadjem, pa tudi raznimi izdelki domače, zlasti petlarske obrti, je že stara. Sovjeti so se je vnovič posluževali l. 1921., ko so uredničevali načrt zavojevanja Francije, ki sovjetrov za nobeno ceno ni hotela priznati. Rusija je takrat s pomočjo svoje gospodarske centrale v Evropi, tako zvanega »Arkosac« v Londonu, podkupila razne francoske časopise, da so začeli delati reklamo za ruske agrarne in obrtne produkte, češ kako poceni da so. Obenem so sovjeti v Franciji naročili različne industrijske izdelke in tako naredili sebi v francoskih meščanskih krogih ugodno razpoloženje, ker se je pač o sovjetski Rusiji in njenem gospodarstvu ter bodočnosti veliko pisalo. G. Poincaré sicer sovjetrov kljub temu ni priznal, pač pa je zaradi zainteresiranosti gospodarskih krogov moral dovoljevati gospodarskim agentom sovjetrov viza za sprejem naročenih strojev. Ti trgovski agenti so seveda vsi uslužbenci naše tajne policije GPU in Kominterne, pa so pod varstvom diplomatske nedotakljivosti, iz katere se sovjeti doma kot iz meščanske ustanove delajo pošteno norca, mirno vršili svojo razruševalno propagando za iztrebljenje človeka po človeku, ali z drugimi besedami, za svetovno revolucijo.

Čujemo, da je Krasinov najboljši sotrudnik Jurij Solomon pravkar izdal v Bruslju, kjer zdaj živi, knjigo »V službi sovjetrov«, kjer politično moralno sovjetrov v tem oziru dobro odkriva. Za nas te stvari niso nobena tajnost. Čudimo se samo zapadu, ki se da od naših mogotcev tako slajno dupirati. Torej, že rajni Krasin je spoznal sovjetce, da je 75% vseh izdelkov, ki jih je producirala Rusija za izvoz v inozemstvo, navaden izmeček ali »Ausschuss«, kakor pravijo Nemci. Kaj drugega pričakovali ali slabi kvalitete naše industrije sploh ni pričakovati. Izmečkov pa seveda zapad ne kupuje. Tu je treba izvažati le blago prima kvalitete, to se pravi, naravnost izbor. Ker pa je tu na poti konkurenca evropske produkcije same, je treba, da se rusko blago prodaja daleč pod tem, kar rusko produkcijo samo stane, ali pa recimo, daleč pod lastno ceno. Le na ta način je možno, da ruska vlada dobiva dolarje in funte, s katerimi na eni strani zopet kupuje evropske izdelke, na drugi pa s bajeslovimi vsotami plačuje komunistične agente, ki po vsem svetu propagirajo željno pričakovano svetovno revolucijo.

Vi me sprašujete, kaj pa je z izmečkom? No, izmeček se proda ruskemu odjemalcu, ki ga po najvišjih cenah kupuje, oziroma je primoran kupovati. Na ta način se potem na škodo ruskega konsumenta, to se pravi 80% kmečkega prebivalstva in pa 15% delavstva, vzdržuje ravnotežje našega budžeta. To se pravi, od ruskega kmeta je treba iztisniti poslednje zrno žita, poslednja sraga, s katero plača državno škarto, v katero se odeva in s katero svoje polje obdeluje, ostalo pa gre v evropska pristanišča, kjer se prodaja po neverjetno nizkih cenah. Tako naš kmet nikdar ne pride na zeleno vejo, ampak mora s svojimi krvavimi žulji plačevati propagando za svetovno revolucijo, ki si je sam niti najmanj ne želi. Pa tudi delavec je zaradi tega pri svojem zaslužku tako prikrajšan, da živi neprimerno slabše od evropskega, ki mu

Republikanska agitacija v Španiji

Baski in Katalonci zahtevajo federativno republiko

Paris, 30. apr. d. Medtem ko se pozornost mednarodne politične javnosti obrača k dogodkom v Indiji in bombnemu atentatu na sovjetsko poslaništvo v Varšavi, se v Španiji odigravajo dogodki, ki utegnejo imeti dalekosežne posledice.

Najbolj opasno za sedanjí položaj je gibanje za avtonomijo Katalonije, kateremu se je pridružil prvič v zgodovini gibanje za avtonomijo Baskov. Katalonci, ki se ponasajo, da so vrgli režim Primo de Riverre, so začeli svoj stari avtonomistični pokret na popolnoma novi bazi, zahtevajoč v govorih in tisku izrečno federativno špansko republiko. To parolo je izdal vodja katalonizma polkovnik Macia, ki se od leta 1926. dalje, ko je bil aranžiral puč proti Primo de Riveri, nahaja v Bruslju, kamor je iz Španije zbežal. Katalonci zahtevajo od vlade generala Berenguera, da Maciji nemudoma dovoli povratek v domovino.

Macia je po svojih pristaših zanetil medtem avtonomistično kampanjo tudi v mali baskijski provinci, ki naj se prikloni Kataloniji. Ta agitacija se širi iz Pamplone.

Razburjenost Kataloncev je prišla posebej do izraza preteklo soboto, ko je dospel iz

Francije nazaj v Barcelono znani katalonski agitator Jacques Compte, ki je bil svoj čas od vojnega soda obsojen, da je poizkusil atentat na kralja. Berenguer ga je zdaj pomilostil. Katalonci so mu priredili velik demonstrativen sprejem, na katerem so padali vzkliki proti kralju, monarhiji in vladi. Policija je bila primorana nastopiti z orožjem, pri čemer je bilo 33 oseb ranjenih, med njimi 18 težko. Tudi Compte je bil ranjen in sicer lahko.

Katalonski pokret ni samo sam na sebi jak, ampak ima podporo tudi v španskih republikancih, ki čedalje bolj vehementno nastopajo proti monarhiji. V tem oziru se posebno komentira govor bivšega socialističnega poslanca Indalecio Prieta, ki je te dni imel govor v najuglednejšem znanstvenem institutu Madrida, v Ateneju, v katerem je monarhijo najvehementnejše napadal, rekoč, da jo je mogoče vreči le z revolucijo. Vendar monarhisti temu ne pripisujejo veliko pomena, ker so i sami dobro organizirani ter smatrajo radikalne republikanske govore zgolj za sredstvo gotovih politikov, da zlezejo na vrh. Pač pa jih skrbi izjava Prieta, da bodo republikanci katalonsko in baskijsko regionalistič-

no gibanje izrahlil v svoje svrhe, čeprav — kakor je izjavil — nikdar ne bodo dovolili narodno edinstvo ogrožajočega separatizma.

Prieto je v Ateneju napadel tudi nekatere visoko stoječe osebe, češ, da so udeležene na več podjetjih bivše diktature, zlasti pri koncesiji za železnico iz Ontanede v Catalunya. Ta železnica da je brez vsakega gospodarskega pomena in služi samo strategičnim ciljem angleške politike, ki da je gotove ljudi bogato podkupila. Istotake korupcije da so se dogodile pri Telefonski družbi, ki je severnoameriško podjetje.

Dne 8. maja bo v Ateneju govoril Unamuno, od katerega se pričakujejo še hušji napadi na monarhijo.

Vlada dovoljuje govornikom popolno svobodo besede. Volitve pa očitno zadržuje. V Barceloni so tudi zelo slovesno sprejeli bivšega ministra zunanjih zadev, Santiaga Alba, ki ga je Primo de Rivera prisilil k begu v Francijo. Alba pa ni hotel govoriti, ampak je izjavil, da bo govoril šele po vrnitvi vseh ustavnih svobod. Splošno se misli, da bo Alba bodoči ministrski predsednik, ker je pri Kataloncih priljubljen.

Razgovor med Schobrom in Briandom

V Parizu se odloča tudi notranjepolitična usoda Avstrije — Schober zanikava, da bi Avstrija gradila strategične ceste

Paris, 30. aprila. n. O včerajšnjih razgovorih avstrijskega zveznega kancelerja dr. Schobra z Briandom poročajo oficijozni komunikacije, da bo javnost najbrže šele v par mesecih zvedela podrobnosti o tem, kar sta se državnik razgovarjala in dogovorila o bodočnosti Avstrije. V tem poročilu je pomembna prav za prav samo ugotovitev, da se razgovori nikakor niso omejili samo na zunanje-politično polje, temveč da je dr. Schober porabil priliko tudi za to, da je francoskega zunanjega ministra informiral tudi o avstrijskih notranjepolitičnih razmerah.

To sicer ni navada med državniki neodvisnih držav, če pa je dr. Schober to kljub temu storil, je storil to pač zato, da se opraviči radi hudi hnapadov, ki so jih v francoskih listih izzvale njegove notranjepolitične reforme, na drugi strani pa tudi radi tega, ker se ravno v Franciji zelo živahno zanimajo za notranjepolitične razmere v Avstriji. Oficijozni francoski listi to tudi očitno kažejo v obširnih komentarjih, ki so jih posvetili dr. Schobru.

Ko se je Franciji izjavil prvotni načrt, spraviti Avstrijo potom federacije obdonavskih držav v tabor lastnih zaveznikov, je videla v državni in politični neodvisnosti Avstrije neobhodno potrebno jamstvo za ohranitev političnega ravnotežja v srednji Evropi ter smatra, da more doseči ta cilj samo s tem, da dobi Avstrija močno vlado, ki bi imela nasproti notranjepolitični opoziciji potrebno av-

toriteto in jakost, da dirigira avstrijsko politiko po volji in željah inozemskih upnikov. V Parizu smatrajo, da je dr. Schober za to sposoben. Zato je tudi razumljivo, da so vsi pariški listi dr. Schobra dobro sprejeli, kar se sicer zgodi samo pri državnikih zavezniki ali prijateljskih držav. — Seveda se tudi dr. Schobru ne bo moglo odreči, da je z nenavadno spretnostjo in prožnostjo znal pridobiti zase in za Avstrijo dobro razpoloženje.

Paris, 30. apr. n. Dr. Schober je izjavil v »Petit Journalu«, da je likvidacija vzhodnega reparacijskega vprašanja osvobodila odnošaje Avstrije do direktnih sosedov vseh političnih ovir, ki so do sedaj ovirale gospodarsko sodelovanje. Dalje je izjavil, da je bil glavni predmet pariških pogajanj sklenitev posojila za financiranje gospodarskega programa v Avstriji, katerega prvi del obsega modernizacijo telefonskega omrežja ter zboljšanje cest, posebno železnice. Avstrija je pravo križišče v evropskem prometu. Nova cestna zveza od severa proti jugu preko Alp in od Celoveca do Gradca nikakor ni strategična. Sicer je to krajša zveza med Italijo in Madjarsko, vendar pa jo že leta in leta zahteva domače prebivalstvo, in se ne bo zgradila s sredstvi novega inozemskega posojila, temveč s prispevki interesiranih dežel in zvezne vlade. Dr. Schober je s svojim sprejemom v Franciji zelo zadovoljen ter upa, da more posebno dobro razumeti miroljubne linije avstrijske zunanje politike.

Obsodba slovenskih komunistov v Rimu

Rim, 30. apr. l. Včeraj je stala pred Izrednim sodiščem za zaščito države skupina goriških komunistov, večinoma Slovencev, in sicer: Zavertanik Marij, Nardin Peter, Vizentin Anton, Kovec Adalbert, Zatti Angelo, Zagonik Anton, Zigmund Jožef, Gorkič Emil, Jark Daniel, Hravčič Teofil, Hrovatin Franc in Keber Franc.

Imenovani so bili obtoženi, da so tvorili tako zvane komunistične »jačejke« po Goriškem in coni Vrtojbe, da so razširjali komunistične letake in delili podpore iz tako zvanega »Rdečega sklada«. Zavertanik in Nardin sta potovala s ponarejenimi potnimi listi v Francijo in ustanavljala mladinske komunistične celice, tako na pr. v Trzinu. Zavertanik je kot zaupnik tretje internacionale za Goriško nosil ime »Bruno«. V Franciji je sprejel instrukcije emigriranih

laških komunistov za prekucniško propagando na Goriškem.

Med razpravo so se nekateri, zlasti Zavertanik, odkrito priznali kot komuniste. Keber je izjavil, da je bil komunist do leta 1926, potem pa je izstopil iz stranke.

Po govorih državnega tožilca in odvetnikov so bili obsojeni: Zavertanik in Nardin na deset let in devet mesecev, Vizentin na sedem let in šest mesecev, Kovec, Zatti, Zgonik in Zigmund na šest let, Gorkič, Jark in Hravčič na štiri leta. Hrovatin je bil rešen obtožbe zaradi propagande in obsojen zgolj zaradi pripadnosti h komunistični stranki na eno leto in šest mesecev, dočim je bil Keber zaradi pomanjkanja dokazov sploh oproščen.

Opozoriti Vas pa moram radi razumevanja, kako je konkurenca sovjetrov z evropsko produkcijo mogoča, še na delstvo, da imamo v Rusiji večmilijonsko armado zanemarjene mladine, sirot, takozvanih »lišencev«, to je onih, ki ne uživajo nobenih državljanovskih pravic, in pa razlaščenih »kulakov«, da ne omenjam političnih in drugih kaznjencev, ki državi zastoj, oziroma za človeka ne vredno malenkost delajo in tako omogočajo ta sistem. Če pomislite, da danes i ves kmetijski in delavski stan, izvzemši vladajoče vrhove, dela sovjetom slično tlako, si lahko predstavljate, kako naš »raj na zemlji« v resnici izgleda.

Dr. Beneš o vzhodnih reparacijah

Praga, 30. apr. n. Zunanji minister dr. Beneš je v »Pravo Lidu« izjavil, da je zadovoljen z rezultatom pariške konference za vzhodne reparacije, posebno ker so se v Parizu haški dogovori diktirali na jasen in nedvoumen način. Dogovori so velikega finančnega pomena posebno za Madjarsko, pa tudi velikega političnega pomena kot del velike mirovne akcije, likvidacije povojnih bojev in konfliktov in likvidacije vojnega duha sploh. Pospešili so likvidacijo srednje Evrope in povzročili preokret k notranjepolitičnemu delu, k sporazumevanju in gospodarskemu sodelovanju ne samo v Mali antanti, temveč tudi v Avstriji in Madjarski. Pariški dogovor ne pozdravlja samo Češkoslovaška in Madjarska, temveč tudi Srednja Evropa in Evropa sploh. Dr. Beneš bo potem, ko se vrne iz Zeneve, podal v parlamentu obširno poročilo o pariških pogajanjih.

Konferenca Male antante

Praga, 30. apr. n. Letošnja konferenca Male antante bo sredi junija in sicer najbrže od 16. do 18. junija v Štrbskem Plesu.

Proslava Zrinjskega in Frankopana

Zagreb, 30. apr. r. Danes se je na svečan način proslavil spomin Zrinjskega in Frankopana. V cerkvi oo. frančiškanov je bila ob 9 služba božja, ki so ji prisostvovali zastopniki društev in zavodov. Nato je skupina udeležencev odšla na grob v katedralo. V cerkvi sv. Blaža je bil ob 8 rekviem. Enako tudi v cerkvi sv. Marka in sv. Petra. Na srednjih šolah so se vršila predavanja o Zrinjskem in Frankopanu.

Ob 11 je imel proslavo 35. pešpolk. Proslave se je udeležil armadni general Matić, ban Šilović, župan Srkulj in številni zastopniki vojaških in civilnih oblasti, pevsko društvo Zrinjski in Frankopan iz Vrboveca, rojstnega mesta Petra Zrinjskega. Predsednik tega društva je izročil 35. polku častno diplomu. Pri tej priliki se je poslala brzojavka kralju. Ob priliki te proslave so bili vojniki 35. pešpolka oblečeni v uniforme bivših vojakov Zrinjskega in Frankopana in v naše narodne noše.

Ob 12 je francoska kolonija položila venec na grob Zrinjskega in Frankopana v stolnici. Ob 5 se je vršila akademija v nadškofovskem semenišču. Ob 8 je priredila »Hrvatska žena« komemoracijo v svojih prostorih. Moštvo 35. pešpolka je imelo ob 6 zvečer svojo ljudsko svečanost.

Konferenca o avtomobilizmu

Belgrad, 30. apr. n. V ministrstvu trgovine in industrije se je včeraj in danes vršila konferenca v zvezi z avtobusnim prometom v naši državi. Šel odseka za turizem v trgovinskem ministrstvu je imel daljši referat v katerem je podal pregled razvoja turizma. Na konferenci je bilo sklenjeno, da se napravi enoten pravilnik za avtobusni promet za vse banovine.

Dr. Hodža se vrača...

Čsl. vlada se bori z velikimi težavami. Kljub temu, da se je vladni večini posrečilo sprejeti nekaj zakonov v smeri omiljenja gospodarske krize, ni med agrarci in Beneševim socialističnim koncernom pravega zaupanja. A tudi sicer gre pravo delo počasi od rok. Javnost je pa vendar nezadovoljna s timo naglico, s katero se sprejemajo zakoni, ki odločilno posegajo v vse gospodarsko življenje. Dočim je vladna večina porabila cele tedne in mesece za pogajanja glede novih zakonov, so šli ti zakonski načrti skozi parlament o pravo filisko brzino. Vse se je preresetavalo za zaklenjenimi durmi. Samo izvoljenci so vedeli kakaj gre, dočim do zadnjega trenutka niti poslanci vladne večine niso zvedeli, o čemer so se dogovorile vladne stranke. V naglici so natisnili zakonske načrte, sad dolgotrajnih pogajanj, in jih razdelili poslancem ter odkazali odborom. Nikdo ni imel časa, da bi jih resno preštudirali, premisljal o posledicah in mogel staviti ugovore. V plenarnih sejah se je sicer kritikovalo, ali ne dovolj stvarno, marveč predvsem zato, da se ubije čas, ki je bil določen za razpravo. Zato ni čudno, če se je trgovska zbornica v Pragi pritožila, da je pri tleh velevažnih gospodarskih zakonih ni nikdo vprašal za mnenje. Tudi industrialci so izdali podoben protest. Nezadovoljni so zlasti obrtniki, ki so izdali po celi državi plakate, kjer zavzemajo stališče do ravnokar sprejetih zakonov.

Agrarci in socialisti se zavedajo, da treba gospodarska in socialna vprašanja reševati skupno, ker je gospodarska kriza splošen pojav. Vedo pa, da je izprazno iz kredita vse, kar je pristajala prejšnja vladna koalicija. Treba torej iskati novih virov. Ali niti nameravano povišanje železniških tarifov niti zvišanje davkov na pivo ne moreta prinesiti dovolj potrebnih sredstev. Starovpokojevalci, obrtniki, državni namestenci in kmetje zahtevajo od vlade pomoči, ker se agrarci kakor socialisti zavedajo, da ni mogoče izpolniti volilnih obljub, zato si tem bolj prizadevajo zvaliti krivdo na nasprotno stran. Agrarci skušajo z raznimi zahtevki prisiliti v tem boju socialiste k popuščanju. Socialisti pa jim vsepovsod kljubujejo in izrabljajo vsako priliko, da si pridobijo naklonjenost najširših ljudskih plasti. Podobno kakor sedaj se postopa samo v volivnem boju, ker je delo v parlamentu zelo težavno in se je bilo bati, da se v zakulisnem boju razbije vladna večina, je šel praški parlament predčasno na velikonocne počitnice, ki trajajo vse do 24. t. m. Odgovorni činitelji so mislili na ta način pridobiti čas za nadaljnja pogajanja. Upali so, da se medtem vsaj malo razčistijo razmere tudi v čsl. agrarni stranki.

Zakaj tudi v zelenem taboru samem se vrši ljuta borba, ki ogroža obstoj cele vladne večine. Takozvano moravsko in češko krilo se borita za vodstvo v stranki. Popolnoma križajo se njuni nazori o taktiki. Dočim so eno krilo ogreva za sodelovanje s socialisti in je za popuščanje, je drugo krilo največji sovražnik socialistov in sodelovanja z njimi. Češko krilo ima oporo v ministrih in neodgovornih činiteljih na dvoru, moravsko protisocialistično krilo pa ima na svoji strani večino volilcev.

Češkemu, socialistom prijaznemu krilu se je posrečilo onemogočiti po volitvah staro koalicijo brez socialistov, kjer so imele važno besedo Ljudske stranke in pa Slovaki dr. Hodža, ki je bil poleg msgr. Šramka oče te vladne večine. Čimbolj je naraščal v vladni vpliv dr. Milana Hodže, ki je že ogrožal položaj samega dr. Beneša, tem bolj so njegovi nasprotniki v agrarni stranki rovarili zoper njega. Ko se je že zdelo, da bo dr. Hodža definitivno prevzel vodstvo agrarne stranke, tedaj je nenadoma izgubil tla pod nogami. Moral je oditi na bolezniški dopust. Udeležil se je sicer predvolilnih priprav na Slovaškem, ali izid volitev je bil tak, da mu ni dovolil takoj odzdraviti. Moral je počakati da vidi, kdo sestavi vlado, kako je sestavljena, kakšno politiko zasleduje in kako sodijo o ujej agrarni volilci.

Njegova potrebnost je doživela težke preizkušnje. Vodstvo stranke so za časa njegove »bolezni« zavladali njegovi nasprotniki. Na ministrskih foteljah sede možje, s katerimi ni bil nikdar v prijateljskih odnosih razen z dr. Slavikom. Ti ljudje so skušali vsepovsod potisniti v ozadje Hodžove pristaje. Tako so pred kratkim v Hodžovi domeni, v Slovaški, odstranili glavnega tajnika agrarne stranke Fr. Sedla, najboljšega Hodžovega sodelavca in prijatelja.

Prof. dr. Hodža, ki je že večkrat sijajno prestopil iz svojih političnih sposobnosti in diplomatskih spretnosti, je sedaj prepričan, da je napočil ugoden čas za njegov nastop. Zato je prerušil svoje neprosto voljne počitnice in se nedavno javil najprej v Bratislavi, nato pa tudi v Pragi, kjer je v parlamentu položil poslanske prispege. Dr. Hodža bo gotovo pripravil tla novi vladni večini in skušal vreči sedanjega strankino vodstvo. Če se mu načrt posreči, bosta gotovo igrali večjo vlogo tudi slovaški in nemška Ljudska stranka, ki sta sedaj potisnjeni v opozicijo, kar bi bilo Českoslovaški samo v korist.

Obisk češkoslovaških strojevodij v Jugoslaviji

Belgrad, 30. apr. AA. V Belgrad prispe dne 3. maja okrog 250 češkoslovaških strojevodij, da vrnejo obisk jugoslovanskim strojevodjem, ki so posetili Českoslovaško leta 1928. Jutri odpotuje 30 jugoslovanskih strojevodij na češkoslovaško mejo, kjer bodo počakali na svoje češkoslovaške tovariše. Českoslovaki bodo gostje združenja jugoslovanskih strojevodij in kurjačev. V Belgradu jim bodo le-ti priredili banket v hotelu Srbski kralj. Českoslovaški inženirji bodo odpotovali preko Sarajeva v Kotor in Dubrovnik, odit pa v Split in preko Zagreba v Ljubljano in na Bled. Z Bleda se vrnejo nazaj v svojo domovino. Za časa svojega bivanja v Belgradu bodo češkoslovaški strojevodje stanovali v svojih železniških vagonih.

Nadaljevanje belgrajskega procesa

Zaslišavanje Hadžija zaključeno

Belgrad, 30. apr. k. Šesti dan razprave se je najprej nadaljevalo zaslišavanje obtoženega Hadžija. V dvorani je bilo opaziti, da je skoraj polovico odvetnikov manjkalo. Ob priliki zaslišavanja obtoženega Hadžija je prišlo do nekaterih zanimivih momentov.

Najprej mu je stavljal vprašanja dr. Trumbić. Med drugim ga je vprašal, kaj ve o jugoslovanski čitalnici, organizaciji akademikov na zagrebški univerzi. Obtoženi pravi, da izvršuje jugoslovanska čitalnica danes isto vlogo, kakor jo je svojedobno izvrševala Orjuna. Da so na univerzi svojim tovarišem pretili, pravi, da mu je znano, da je bilo zelo veliko nezadovoljstvo radi poslovanja funkcionarjev, od katerih je bil predsednik Ivan Zolček plačan od upravnih oblasti z 2500 Din mesečno. Radi tega delovanja upravnega odbora je prišlo do tega, da je bil imenovan komisariat.

Nadalje ga Trumbić vpraša, kako je bilo z njegovim bratom. Obtoženi pripoveduje, da se njegov brat nikdar ni zanimal niti za aktivno sodelovanje v politiki. Nekega večera je bil napaden od neznanega mladeniča, ki ga je dvakrat ranil z nožem v levo stran prsi. Samo dejstvu, da je nosil s seboj zavoj s čevlji, se je zahvaliti, da ni bil takrat umorjen.

Nato je dobil besedo odvetnik dr. Čulić. Zahteval je, da sodišče odgovori na tale nasprotja, ki so v obtožnici:

1. Njegov klient se obtožuje, da se je dogovarjal z ostalimi radi atentatov na poklonitveno deputacijo okrog 20. novembra. Istočasno se v obtožnici trdi, da je v zagrebškem občinskem svetu padla ideja in beseda o tem, da se pošlje deputacija v Belgrad, 28. novembra. To je anahronizem. Zato prosí, da se ta točka obtožnice njemu objasni.

2. Glede gesla Lohengrin, za katerega se pravi v obtožnici, da ga je Hadžija povedal Begiću, da bo k njemu poslal po denar nekega mladeniča, ki mu bo rekel geslo »Lohengrin«. Istočasno pa je v zapisniku, da je bil Hadžija v Seljačkom domu s Pripičem, ki ga je ob tej priliki predstavil Begiću. Zato ni potrebno, da bi za Pripiča, ki je torej znan z Begićem, bilo potrebno še posebno geslo.

Državni pravdnik odgovarja na to vprašanje, da ni nobenega zakonitega predpisa, na podlagi katerega bi on moral dajati tak odgovor, pač pa pravi, da bo o tem govoril, ko pride na vrsto obtoženi Begić.

Državni tožitelj je pričel z zelo dolgotrajnim izraževanjem: Hadžija, ki je vztrajal pri svojih izjavah, oziroma ni hotel na vprašanja odgovarjati. Pri tej priliki je državni pravdnik predložil sodišču ponovne dokaze, da so se obtoženi medseboj dogovarjali, kako se bodo zavarovali. Sodišču je predložil pismo, ki se takoj fita. To pismo se je našlo pri obtoženem Hadžiju v preiskovalnem zaporu. V pismu se obtoženi Hadžija opozarja na to, da naj vsi obtoženci sprejmejo znano komunistično taktiko.

V enem letu zgradi Italija 29 vojnih ladij

Doseči hoče enakost s Francijo na morju

Rim, 30. apr. n. Ne da bi zgubljala čas, je Italija že danes začela izvajati posledice iz mornariškega konflikta, ki je ostal v Londonu nerešen med Rimom in Parizom. Današnji italijanski ministrski svet je po poročilu mornariškega ministra sklenil, da zgradi l. 1930. 29 novih vojnih ladij, ki bodo italijansko mornarico povečale za 42.900 ton. Zgradile se bo 1 križarka po 10.000 ton, 2 zavarovani poizvedovalni križarki po 5100 ton, 4 torpedovke za visoko morje po 1240 ton in 22 podmornic, od katerih bodo 4 tipa takozvanih podmorskih križark po 1390 ton, 6 podmornic po 810 in 12 po 610 ton. Iz poročila ministrskega sveta ni razvidno, iz kakšnih sredstev se bodo plačevale te ladje.

Italija se prizadeva z vsemi silami, da ne

Poostrena cenzura v Indiji

Bojkot angleškega blaga se širi

London, 30. aprila. n. Ker se je v Indiji zopet uvedel indijski tiskovni zakon, zahteva indijska vlada finančna jamstva od raznih listov, posebno od nacionalističnih. Pokrajinska zveza indijskih listov v Delhiju je zato sklenila, da do nadaljnjega ne bo tiskala nobenih časopisov več ter da se ustavi tudi Gandijev organ »Mlada Indija«.

Trgovci z bombaževino v Delhiju in Bombayu so obvestili trgovinsko zbornico v Manchesteru, da ne bodo več prevzemali angleških bombažnih izdelkov, ker je bil razglašen bojkot angleškega blaga.

Dr. Kosta Jovanović †

Belgrad, 30. apr. AA. Davi ob 10 je umrl v Belgradu dr. Kosta Jovanović, bivši podpredsednik belgrajske občine.

Belgrad, 30. apr. Dr. Kosta Jovanović, ki je danes umrl, je bil rojen v Vranju 21. septembra 1875. Gimnazijo in višjo šolo je končal v Belgradu, nato pa kmetijsko akademijo in vseučilišče v Bonn. Nato je bil tajnik ministrstva za narodno gospodarstvo, tajnik trgovske zbornice v Belgradu, načelnik ministrstva za socialno politiko, vršilec dolžnosti predsednika belgrajske občine, honorarni profesor kmetijske fakultete na belgrajskem vseučilišču. Že kot mlad človek je živahno sodeloval v organizaciji delavskih sindikatov in delavskega saveza. Spadal je med utemeljitelje društva socialnih delavcev. Z Jovanom Škerličem in Dragišo Lapčevićem je bil vodja socialno demokratske stranke. Kasneje je prestopil v samostojno radikalno stranko in bil v njej eden najbolj vnetih mlajših delavcev. Kasneje je bil izvoljen za odbor-

ki se je izkazala kot zelo dobra, da nobenega ne obremenjujejo, ničesar ne priznajo razen tistega, glede česar so bili zasačeni in flagranti. Samo tista dejanja, ki so jim dokazana, naj priznajo. Taki obtoženci, ki se jim taka dejanja dokažejo, naj obenem prevzamejo na svoje rame tudi krivdo ostalih obtožencev, da bi jih na ta način rešili.

Obtoženi priznava, da se je to pismo našlo pri njem. Državni tožitelj nadalje opisuje, kako so se dajali obtoženemu Hadžiju nasveti, kako naj izpove o vseh dejanjih, da se bo z ozirom na to smatralo, da se to pismo pisal Bernardić.

Trejni obtoženec: Martin Franekić,

S tem je bilo zaslišavanje Hadžije končano. V dvorani je bil poklican tretji obtoženec Martin Franekić. Star je kakih 30 let, trgovski potnik, zelo visok, svetlih las, zelo temperamenten. Izjavl, da je obtožnico razumel, da pa ni kriv. Obtožnica ga obremenjuje:

1. Da je bil član teroristične tajne organizacije. Obtoženi pravi, da ji ni mogel pripadati, ker niti ni vedel za njen obstoj.

2. Da je obtoženec skupno s člani te tajne organizacije lanske leto neko noč iskal po zagrebških lokalih generala Belimarkovića, generala Tomića, policijskega ravnatelja dr. Bedekovića in sploh višje uradnike in častnike v namenu, da bi skaterega od njih ustrelil. Obtoženec tega ne prizna.

3. Da je obtoženi Franeković sodeloval pri nabavi peklenškega stroja, s katerim naj bi se porušil železniški most pri Martinu pri Zagrebu. Pri tej točki obtožnica obtoženi prizna, da je nabavil smodnik, titanit, kablo in baterijo v ta namen, da bi iz teh snovi v Karlovcu napravil peklenški stroj. Te stvari je nabavil dvakrat, prvič za peklenški stroj, ki naj bi se zažgal na predvečer 1. decembra neposredno pred proslavo dneva zjedinenja, drugič da je nabavil te stvari za peklenški stroj, s katerim naj bi se spustil v zrak ta most. Vendar pa naj bi se ta eksplozija izvršila pol ure pred odhodom vlaka, da bi ne bilo ljudskih žrtv.

V glavni priznava, da so protokoli njegovih zasliševanj pred preiskovalnim sodištem točni, da pa po vsebini ne odgovarjajo resnici in da je dal te izjave iz strahu, da ga ne bi zopet izročili policiji. Glede obeh peklenških strojev pravi, da so se o tem dogovorili Hadžija Pripič in ostali. Pri tej priliki so ugotovili, da so take demonstracije potrebne, da bi zunanji svet opozorili na dejstvo, da hrvatski narod ni zadovoljen. Priznava, da je denar dobil od Pripiča, in sicer 1800 Din, da je mogel nabaviti vse materialje, ki so potrebne za peklenški stroj. Glede revolverja, ki se je našel pri njem, priznava, da ga je dobil od Bernardića, tisti večer, ko se je Bernardić ranil in da ga je pozneje izročil raznim osebam, končno pa soobtoženemu Stefanu.

Čitanje zapisnikov se je zavleklo čez eno. Nato je bila razprava prekinjena, nadaljevala se bo jutri ob 8.

bo ostala za Francijo s svojimi pomorskimi oborožitvami. Pa ne samo to, tudi zamujeno hoče popraviti. Kakor naglašajo prvi kratki komentarji v listih, hoče Italija dejansko pariteto s Francijo doseči ravno radi tega, ker je Francija niti teoretično ni priznala. »Lavoro fascista« piše, da se je Francija norčevala radi italijanskih zahtev, češ da Italija nima sredstev, da bi svoje zahteve uresničila. Italija bo čuvala tudi na morju svoje nesporne pravice kot vesela. »Giornale d'Italia« že vnaprej s spopolnitvijo svojega oboroževanja nikakor ne namerava začeti tekmovanja z drugimi državami ali proti njim koncentrirati svoje sile in svoje načrte, temveč izkorišča pridobljeno svobodo delovanja, da se uredi tako, kakor to zahteva njena misija in ravnotežje.

Poostrena cenzura v Indiji

Bojkot angleškega blaga se širi

O dogodkih z bataljonom domačega vojaštva v Pešavarju ni nobenih nadaljnjih vesti. Smatra se, da vlada razširjanje tozadevnih vesti ne dopušča.

Lahore, 30. apr. AA. Tu sta bila aretirana doktorja Allum in Sayapal, ker sta razvijala revolucionarno propagando.

London, 30. apr. AA. Po poročilu iz Kalkute je Gandi objavil izjavo s čestitkami Patelu, da je podal ostavko na položaj predsednika zakonodajne zbornice.

London, 30. apr. AA. Ugledne žene Indije so poslale snovi angleškemu podkralju pismo z izjavami simpatij za Gandijev pokret.

nika belgrajske občine. Na tem položaju se je izkazal z odličnimi sposobnostmi in je sodeloval v socialističnih listih »Radničke novine«, »Napred« in »Nova vreme«. Bil je sotrudnik in član redakcijskega odbora »Odkor«. Pokojnik je sodeloval pri gospodarskem zakonodavstvu in je tudi sestavljal zakon o obratih, ki je uvedel zaščito delavstva. Glavna njegova znanstvena dela so: »Zaščita kmetijskih posestev v Nemčiji«, »Profesionalni pouke«, »Reforma gospodarskega zakonodavstva«, »Srbska gospodarska misija v Angliji«.

Kobilice v Romuniji

Bukarešt, 30. aprila. AA. »Radost« poroča: Ogromen oblak koblice je v bližini Kunađuja v Dobrudži uničil vse vinograde. Kobilice so se vtaborile v bližnjem gozdu, kjer pa so po vsej priliki radi hudega mraza poginile. Vlada je ukrenila vse potrebno, da prepreči nadaljno škodo.

Kaj pravijo laburisti o indskem vprašanju

London, 30. apr. l. Dočim odgovor ministra za Indijo Wedgwooda Bema na interpelacijo Baldwinia o položaju v Indiji, ki je prišla ob zopetnem sestanku parlamenta precej nepričakovano, ni prinesel nobenega novega momenta, češ, da vlada spremlja dogodka pazljivo in vzdržuje red, se iz krogov delavske stranke dobivajo sledeče informacije:

Lord Irwin se drži popolnoma pravilne taktike, da postopa s skrajno previdnostjo in da Gandija ne aretirajo, kakor to zahteva konservativno angleško časopisje, ki pravi, »da bi se nacionalistični pokret kmalu sesul sam vase, če bi Gandija poslali na oddih v kakšno trdnjavo v Birmie. Kajti Gandi postaja čimdalje bolj neraven, čimbolj se podkralj omejuje samo na najpotrebnejše ukrepe za zagotavljanje javnega reda. Laburisti trdijo namreč, da je okolica Gandija z voditeljem čedalje bolj nezadovoljna, ker njegova propoved nenasilnega odpora nikamor ne vede, dočim bi kakšno veliko krvoprelitje, provocirano od angleške oblasti, takoj zopet razplamelo pojemajoče notranje energije«.

Temu naziraju se zdi, da daje prav cela vrsta političnih dogodkov zadnjih dni. Najvažnejši je vseindijski kongres parijev v Amratiju, ki se je najodločnejše izrekel proti Gandiju. Predsednik kongresa je izjavil, da nižje kaste Gandijevе akcije ne bodo podpirale, ker bodo vso škodo, ki jo bo nacionalistični pokret indskemu gospodarstvu prizadejal, morale nositi nižje kaste. Parije bodo na strani angleške oblasti proti brancem in kšatrijam, ki hočejo podjarmiti nižje sloje.

Nacionalisti res delajo ogromne napake; zlasti so nestrpni napram parijam, ki so jih že v več krajih napadli in krvavo pretepali; prizanesli niso niti parijskim ženam in otrokom.

Drug važen dogodek je proglas liberalne indske stranke, ki se sicer nikakor ne postavlja na stran Anglije, pač pa obsoja vsako nasilno akcijo. Liberalci napadajo pri tem angleško vlado, ker se ne izjavi za čimprejšnje uresničenje dominijonskega položaja Indije. Zahtevajo, da naj vlada takoj objavi program »Round-table konference«, ki je sklicana v London za mesec junij. Britanija naj se politike tlačenja brezpozorno odreče in prizna neodvisnost Indije v okviru empira.

Muslimani zahtevajo zase bodisi v bodočem dominijonu bodisi v popolnoma svobodni Indiji najpopolnejšo avtonomijo in Gandij ne podpirajo. Za udeležbo pri »Round-table konference« so tudi. Njih edini zahtevek je: Muslimani so popolnoma enakopravni in se morajo sami vladati, naj se v Indijo zgodi karkoli hoče.

Nacionalistično gibanje samo vsaj nazunaj ni odnehalo in, kar se tiče bojkota angleškega blaga, se je celo ojačilo. Več nacionalističnih listov je prenehalo izhajati, ker je Gandi izdal parolo, da je boljše, če listi sam prenehajo, kakor da bi plačali od oblasti zahtevano visoko kavejjo, ker bi to značilo priznanje angleške oblasti. Gandi je odredil, da naj šolski otroci z roko pišejo izvode listov, ki se bodo po deželi razpošiljali. Zenske in otroci se tudi zelo navdušeno aktivno udeležujejo akcije za uničenje vina iz palm in zatvarjanja alkoholnih lokalov ter za popolno abstinenco.

Na drugi strani ravna jo zelo nespametno indski vozniki v Kalkuti, ki štrajkajo, ker je vlada odredila opoldanski odmor za vole, oziroma vprežno živino. Taki nazadnjaki nacionalistom akcijo zelo kvarijo. Mnogo parijev zaradi surovega postopanja nacionalističnih pristavev z njimi prestopa v islam.

Moskovsko časopisje ne prikriva svojih simpatij s protiangelskim gibanjem v Indiji. Pravi, da je kampanja proti monopolu soli sicer ponehala, da pa se je ojačil bojkot proti angleškemu uvozu in da se je solidarnost Indcev organizirala v moč, ki bo v bodoče nepremagljiva. Baš to pisanje sovjetskega tiska ojačuje neprijazno razpoloženje angleške javnosti proti vsakim večjim koncesijam Indiji, ki bi jih delavska stranka in vlada sama rada dala, ne imajoč pomisleka tudi ne pred najpopolnejšo avtonomijo.

Kongres obrtnikov v juniju

Belgrad, 30. apr. AA. Včeraj se je vršila plenarna seja glavnega odbora državne zveze obrtnih združenj in esnafov. Po poročilih o delu v prošlem letu, ki so bila soglasno sprejeta, je bil odbor polnomočen, da skliče splošni kongres obrtnikov iz cele države v mesecu juniju. Dnevni red in točni datum bo določil glavni odbor. Na kongresu se bo razpravljalo o novem projektu zakona o obrtnih.

Komisijska za proučevanje zakona o tehničnih šolah

Belgrad, 30. apr. AA. V ministrstvu trgovine in industrije je imenovana komisija, ki bo proučila projekt zakona o tehničnih strokovnih, obrtnih šolah. Člani komisije so: Milutin Bojić, D. Korenić, načelnika ministrstva trgovine in industrije Josip Reiser, ravnatelj srednje tehnične šole v Ljubljani, Kamilo Tomašić, šolski inšpektor v Sarajevu, Josip Bukovac, direktor srednje tehnične šole v Belgradu, Dragutin Saj, predsednik inženjske zbornice v Zagrebu, Moro Pop, upravnik strokovne šole v Tuzli, Dobrivoje Matković, inšpektor ministrstva trgovine in industrije. Komisija bo določila tekst zakonskega projekta, in končala svoje delo tekem 5 dni.

Dunajska vremenska napoved: Izpremenljivo, hladnejše vreme. Pričakovati je, da se bo vreme zboljšalo.

Dva jubileja

Delu čast!

Zupnik Jakob Ramovš

1. 5. 1905 — 1. 5. 1930.

Danes se je odel velikolaški — klasični — kotiček v slavnostno razpoloženje. S holmov in gričev, iz dolin in obronkov kraškega nerodovitnega sveta vse hiti v trg Velike Lašče, da se pokloni in zahvali jubilarju, g. Jakobu Ramovšu, župniku, za njegovo mestno, marljivo in nesebično delovanje. Ali zaslužijo ljudje, ki delujejo v ozkem krogu — svetu skoro nepoznani —, da se jih javnost, tudi širša spominja? O tem možu smemo trditi, da to zasluži.

Božja previdnost je hotela, da službuje današnji slavljenec že 33 let v velikolaški župniji in da župnikuje ravno danes na svoj god 25 let.

Vsa leta mu je lebdelo pred očmi: duhovno preroditi in dvigniti duše svojih faranov, dvigniti posameznika in vse skupaj k onemu viru in studencu moči in sil, iz katerega jih je sam vsak dan, ves čas črpal, da je mogel svoje misli in načrte uresničevati.

Jubilantovo srce pa se je odpiralo in je zbiral okrog sebe tudi mladino, za katero je plamtel in molil in se žrtvoval, da bi vedno ostala vdana Cerkev, da bi bila neusahljivi tok katoliške aktivnosti, nositeljica prave krščanske ljubezni, graditeljica nove, srečnejše bodočnosti. Dom Duhovnih vaj je ravno letos sprejemal iz njegove fare vrsto za vrsto mladih fantov-pijonirjev katoliške akcije. Pod to zastavo združiti ne samo fante in može, ampak tudi dekleta in žene, ne samo one, ki se zbirajo v kongregacijah, ampak vse, kar misli in čuti katoliško, to je danes njegova tiha želja in prošnja, ki jo pošilja k Bogu.

Gospod jubilarnt pa se zaveda, da je človek vezan na zemljo, da pa ta ni povsod enako rodovitna, ampak jo je treba šele pripraviti, da služi človeku v ohranitev. Zato je začel rezati prve brazde na gospodarskem polju, ki je za duhovnika najtežavnejše. Velike ovire in zapreke je imel od vseh strani, a preko vseh je šel čil in krepko ohranjen: zbiral je mlade in stare gospodarje, ustanavljal gospodarske institucije, ki so pod njegovim spretnim vodstvom obrabile neverjetne vrednote. Šele tedaj, ko je človek gospodarsko utrjen, more pristopiti k izobrazbi srca in duha. Zato je bila njegova plemenitost srca vedna opora žarišču nadaljne ljudske izobrazbe: Prosvetnemu društvu, od koder je izšlo nebroj fantov in deklet, ki se danes zavedajo, da se imajo za svojo izobrazbo največ zahvaliti svojemu duhovnemu voditelju.

Ob tej prelepi slavnosti, združeni z majniško pobožnostjo prosijo farani, naj bi podeljeval Vsemogočni današnjemu slavljenecu še naprej moči in sil in blagoslova, da bi mogel izvršiti še toliko nedovršenega dela Boga v čast in ljudstvu in proslavi.

Jakob Dimnik - 60letnik

Na dan sv. Filipa in Jakoba t. j. 1. maja 1930 se oglašajo v hiši g. Dimnika Jakob a mesarskega mojstra, posestnika in obč. odbornika v Dev. Mariji v Polju deputacije, da mu čestitajo k godu v letu 1930, ko dopolni 60 let svojega plodovitega življenja. Rojen je v Zalogu iz znane Kozjakove rodovine, mesarske obrti se je učil pri »Jerneju« *v Ljubljani. Z lastno pridnostjo in vztrajnostjo si je sezidal sedanje lepo domovje ter pridobil svojemu preje skromnemu posestvu obširno kmetijo. Izredno dober živinorejec zlasti velik ljubitelj konj je bil že svoječasno odlikovan za vztrajno in odlično delovanje na tem polju. Še ne 30 let star je postal župan in v tem svojstvu deloval nad 20 let. Njegova županska doba je pomenila napredek v Dev. Mar. poljski občini. Sam dober gospodar je gledal tudi, da je bilo tudi občinsko gospodarstvo v redu. Gledal je predvsem na to, da je družil v delu vse stanovce, posebno skrb je posvečal delavcem v vevški papirnici ter se briga za delavstvo posebno v tistih časih, ki so bili zanj najtežji. Brezposelnim je preskrboval zaposlitev. Kdo presteže vse korake in intervencije v korist tega delavstva, kolikokrat se je vozil na Dunaj k odločujočim faktorjem papirnice. Veliko razumevanja za izobrazbo je pokazal tedaj, ko se je šlo za novo šolo v Zalogu. Veliko skrb je posvečal ureditvi šole same, kateri je preskrbel vzgleden šolski vrt, bogato zbirko učil. Bil je dolgoletni predsednik krajevnega šolskega odbora pri šoli. Njegovo delovanje po vojski je bilo usmerjeno v prvi vrsti na pridobitev postajališč v Dev. Mar. v Polju, eno najbolj zaslužnih del današnjega slavljenca. Mnogo je sodeloval pri elektrifikaciji tukajšnje občine, v tem oziru se ni strašil nobenega truda in pota. Z vnmno je podpiral vse akcije za zidanje novega šolskega poslopja v Dev. Mar. v Polju, katero bode tekom leto izročeno svojemu namenu. Zadnja leta je posvetil posebno pažnjo*

svoji mesarski obrti, katera slovi daleč naokrog kot ena najbolj vzornih in solidnih. Ni čuda, da so mu radi solidnosti zaupale uprave raznih bolnic, blaznic in kmetijskih ustanov vse večje dobave, ki jih je izvrševal v zadovoljstvo vseh uprav do današnjega dne. Zadnji čas je posvetil svojo skrb strokovni organizaciji mesarski zadrugi za Ljubljano-okolico in Višnjo goro. Veliko truda si je dal z ustanavljanjem te zadruge. Te zadruge je tudi on prvi načelnik, okrog katerega je zbranih nad 80 mesarjev-obrtnikov, ki gledajo v zadrugi zaščitnico mesarske obrti. Že v kratkem času obstoja je zadruga razvila najživahnejše združeno življenje. Da se je vršil strokovni tečaj, da se je merodajnim faktorjem razjasnil položaj v mesarski obrti, je v veliki meri zaslug g. Dimnika. Priznaje temu delu so ravno pretekli teden dali zastopniki vseh obstoječih mesarskih zadrug, ki so ga izvolili za načelnika akcijskega odbora vseh mesarskih zadrug.

G. Jakob Dimnik

pred otvoritvijo nove železniške postaje Devica Marija v Polju.

Omenimo naj nadalje, kako vzgledno se je briga za vse svoje otroke, ki imajo vsi lepa in odlična mesta, sin g. ing. Ciril je šef kabineta ministra za šume in rude, več hčera učiteljic, sinov pa uradnikov. Poleg priznanja ljudstva, je bil odlikovan tudi od Nj. Veličanstva kralja za državljanske zasluge z zlato kolajno.

Tem čestitkam se pridružuje tudi uredništvo »Slovenca«, kateremu je bil vedno zvest naročnik. Slavljenec, ki je vedno kazal svoje odločno krščansko stališče, daj Bog še mnoga zdrava in zadovoljna leta.

Ponarejevalca bonov

Prvi: 1 leto strogega zapora, drugi: 18 mesecev robije.

Ljubljana, 30. aprila.

Pred malim senatom tukajšnjega deželnega sodišča se je vršila danes kazenska razprava proti 29 letnemu privatnemu nameščencu O. in 46 letnemu lesnemu manipulantu Franču Hladniku zaradi zločinstva napravljanja lažnih listov po § 214 k. z.

Tako sta si hotela obdolženca na tuj račun zboljšati svoje težko materialno stanje: 15. marca t. l. je stopil v upravništvo lista »Merkur« *postrežek št. 19 ter izročil v pisarni se nahajajočemu Miru Jankoletu pismo z naslovom in štampiljko trdke Hribar iz Mengša. Pismo sta bila priložena dva 20odstotna kronska bona glaseča se na 170.000 kron in na 36.000 kron. Imenovanemu M. J. se je zadel vsa zadeva nekam sumljiva in opozoril je o nameravani prodaji bonov tukajšnjo policijo. Postrežek K. je pri zaslišanju na policiji izjavil, da mu je pismo izročil neki O. Ko je policija le-tega izsledila in mu pošteno pretipala obisti, je razkril, da je dobil bone od lesnega manipulanta F. H., ki mu je obljubil znatno nagrado, če se mu posreči prodati oba bona. Ker je na ta način dobila policija natančen opis obdolženega F. H. v roke, je kmalu prišla tudi tega in ga po zaslišanju z njegovim soobtožencem vred izročila sodišču.*

Obdolženi O. je pred malim senatom odkril priznal svojo krivdo, njegov drug F. H. pa je do kraja odločno tajil vsako udeležbo pri manipulaciji s ponarejenimi boni.

Zaslišana priča postrežek K. je uvedoma na opozorilo predsednika, da je prisega sveta stvar, samozavestno potrdil: »Hm, saj sem katoličan in nato podrobno opisal, kar je vedel.

Omeniti je še, da je finančna direkcija pri natančnem pregledu obeh ponarejenih bonov ugotovila, da se je eden njiju prvotno glasil na ime Ignacij Lubej in na znesek 174 kron, drugi pa na ime Jakob Košir in na znesek 60 kron. Navedena zneska in imeni sta bili s kemikalijami izbrisani in na njih mesto je obdolženi F. H. napisal zgoraj omenjena napačna zneska in ime.

Sodišče se je prepričalo o krivdi obdolženec in je obsodilo O. na 1 leto strogega zapora, F. H. pa na 18 mesecev robije in na izgubo častnih državljanjskih pravic. — Tako so se klaverno končale sanje dveh o malem bogastvu, s katerim bi si na tako »lepe in lahke način posla svojega življenja trnjevo pot...

Jugosl. Kmetška zveza

Ljubljana, 30. aprila.

Danes se je vršil v Rokodelskem domu izredni občni zbor Kmetške zveze, kateremu je prisostvovalo okoli 50 delegatov.

Občni zbor je otvoril in vodil predsednik g. Janez Brodar, ki je pozdravil delegate in podal kratko poročilo o delovanju Kmetške zveze od zadnjega občnega zbora, ki se je vršil dne 18. decembra. Namen tega občnega zbora je bila predvsem sprememba pravil.

O tem je poročal bivši minister prof. Anton Sušnik. Na zahtevo oblasti je zveza spremenila svoja pravila v tem smislu, da postane popolnoma gospodarska in kulturna organizacija. Obenem je razširila svoj delokrog na vso dravsko banovino in se imenuje sedaj »Jugoslovanska kmetška zveza za dravsko banovino.«

Sledil je razgovor o organizacijskih zadevah in o prispevkih članov. V ta razgovor so posegli gg. Brodar, prof. Sušnik, dr. Kulovec in pa zastopniki okrajnih organizacij.

Predsednik Brodar se je nato spomnil z iskrenim govorom tudi pokojnega člana, neustrudljivega delavca na gospodarskem polju in pri organizaciji — Antona Cvenkla. Vsi člani so počastili njegov spomin s tem, da so vstali. Kratko trajajoči občni zbor je bil nato zaključen.

Novi odbor Kranjske hranilnice

G. ban je imenoval pri Kranjski hranilnici nov upravni odbor in novo nadzorstvo:

Novi upravni odbor Kranjske hranilnice v Ljubljani je:

Predsednik: dr. Ravnihar Vladimir, odvetnik v Ljubljani; podpredsednik: Hribar Rado, industrijalec, Ljubljana; člani: Finžgar Franc, mestni župnik in pisatelj, Ljubljana; dr. Kovačec J., ravnatelj Oblastne hranilnice v Mariboru; dr. Kuhelj Karol, odvetnik, Ljubljana; Pinter Jernej, bančni ravnatelj v p. in posestnik, Ljubljana; Verovšek Jurij, veletrgovec, Ljubljana; dr. Zupanič Niko, direktor etnografskega muzeja, Ljubljana — Novi nadzorni odbor: Pavlin Alojzij, posestnik in trgovec v Podbrezju; Meden Anton, posestnik in župan v Begunjah nad Cerknico; dr. Česnik Ivo, odvetnik v Novem mestu; Rudež Anton, veleposestnik v Ribnici.

Rodbinskih žaloiger ni konca

Izpred mariborskega senata.

Maribor, 30. aprila.

Danes sta sedela na zatožni klopi 29 letni posestnik Stefan Utroš iz Dolgovaških goric ter 42 letna delavka-vdova Marija Cipo iz Dolgovaških goric; oba — zet in tašča — se obtožujeta, da sta dne 9. februarja t. l. po zrellem preudarku usmrtila moža obtoženke Petra Cipo s tem, da sta mu razbila lobanjo, radi česar je Peter Cipo radi otrpnjenja možganov umrl.

Obtožnica razkriva

žalostne družinske razmere, ki so vladale pri Cipovih. Na malem posestvu pokojnega Petra Cipo, ki je služil kot pekovski pomočnik pri g. Gössu v Dolnji Lendavi in ki je večinoma samo ob nedeljah prihajal domov v Dolgovaške gorice, sta živila skoraj vedno sama oba obdolženca: Utroš in Cipova, Utroš je bil namreč tudi po smrti svoje žene Terezije ostal pri Cipovih. Ko se je 1. 1927. poročil Utroš z Julijano Lebarjevo, je le-ta zapustila svojega moža radi razmerja s — taščo, ki je v resnici prepisala dve tretjini svojega posestva na Utroša.

Usodnega dne

in sicer na Svečnico t. l. je prišel pokojni Cipo kakor po navadi domov; vendar je še pred odhodom dejal, da se proti večeru vrne v Dolnjo Lendavo. Okoli 15 istega dne je prišel v Dolnjo Lendavo na obisk k Cipovim pokojnikov delodajalec Jožef Göss, povabljen od pokojnika, Cipo in Göss sta sedela v kuhinji ter pila vino; ko je Cipo pozval svojo ženo, da naj prisede in da naj z njima pije, je dejala: »Razcapan in umazan lump; najbolj vesela

Največja dobrota ki jo moremo nuditi zobovju in ustom je, ako jih redno in trajno snazimo z Odolom.

sem, če te sploh ne vidim.« In na ponovno povabilo od strani njenega moža je zavpila:

Najboljše bi bilo, da greš od hiše in se nikdar več ne vrneš.

Göss je radi prepira odšel; ko je bil kakih 20 korakov od hiše, je slišal klic: Joj, joj. Ko je napravil še kakih 200 korakov, pa se je pojavil pred hišo Utroš in pozval Gössa, naj se vrne. Göss se je zares vrnil; ko je stopil v kuhinjo, se mu je nudil grozen prizor: na tleh ob štedilniku in z glavo ob šivalnem stroju je ležal pokojni Peter Cipo na trebuhu. Göss ga je od zadaj vzdignil: iz ust in nosu so udarile Cipo krvave pene; na tleh je bil majhen odprt žepni nož. Obtoženka je jela praviti Gössu, da jo je mož kanil napasti z nožem, a je pri tem padel in zadel z glavo ob šivalni stroj. Ko je Göss spraval Cipo v postelj, se je poslovil, čim je prišel iz hiše, ga je Utroš poklical v hlev, kamor se je Göss res vrnil. Göss se je bal, da bi se tudi njemu kaj ne zgodilo; zato je jel pokojnika opravičevati. Tedaj je zinila obdolženka: »Joško, če bi ti videl njega takrat, ko sem ga udarila, kaj da je delal.« Göss je nato odšel navzlic prigovarjanju obeh obdolženec, naj ostane. Naslednjega dne je prišel k Cipovim: zdravnik dr. Preiss iz Dolnje Lendave; medtem pa je bil Cipo zadobljenim poškodbam že podlegel. Ker je dr. Preiss domneval zločin, so orožniki aretirali Cipovo in Utroša.

Različno se izgovarjata zet in tašča

Utroš je izpovedal, da je Cipova udarila svojega pokojnega moža s stolum preko glave, ker da je pokojni šel z nožem nadenj. Obtoženka pa pravi, da je hotel pokojnik ujo zabosti z nožem, nakar je ona odskočila in je pokojnik padel z glavo naravnost ob noge šivalnega stroja. Na podlagi izpovedbe priče Jožefa Gössa pa je obdolženka priznala, da je sunila moža, ko jo je napadel z nožem, da je padel; nato pa ga je na tleh ležečega udarila s stolum na desno stran glave, radi česar je nastopilo otrpnjenje možganov.

Razpravo je vodil sodnik o. s. Zemljčič, prisodniki so bili Guzel, Posega, dr. Lešnik in dr. Kolšek, obtožbo je zastopal državni pravdnik Hojnik, zagovornika sta bila dr. Šanderl in dr. Rapoc. Ker obtoženka ne obvlada slovenščine, je bila zaslišana po tolmaču. Utroš je bil obsodjen na štiri leta težke ječe, obtoženka Cipo pa na šest let težke ječe. Oba zagovornika sta vložila priziv.

Prijateljska izjava

V našem listu smo 8. februarja 1930 na strani tretji štev. 32 priobčili popis neke sodne razprave pod naslovom »Ta ženka je pa huda — kako so na sodišču ukrotili Reziko.« Ni nam ljubo, da sta kot prizadeta bila užaljena g. Bajec Ivan in gospa Bajec Milka iz St. Vida nad Ljubljano ter izjavljamo, da cela vsebina članka ni imela namena, njima kratiti čast. Obenem potrjujemo, da smo se medsebojno prijateljsko poravnali ter odstranili spor, ne da bi se poslužila gg. Bajec sodne poti, s čemer sta pokazala primerno uvidenost, ki jo je s priznanjem treba poudariti.

Ali je nemščina na naših srednjih šolah potrebna?

XI.

Na Dunaju, aprila.

Podpisujem z obema rokama, kar je napisal v tem pogledu naš narodni gospodarnik dr. Fran Windischer, ki se je bil v »Slovenec« *prvi oglasil. Tako govori mož, ki ima poleg občutne duše za čast in ponos naroda tudi jasne poglede za njegove potrebe in koristi. Da sem kratak:*

1. Neobhodno je in ostane še dolgo — znanje nemščine. Ker je to docela tuj jezik, ki zahteva časa in truda, se mora nemščina poučevati že od prvega razreda srednjih šol. — O metodi pouka bi se dalo govoriti.

2. Potrebno je znanje hrvaško-srbskega jezika. Sem pa mnenja, da za ta pouk ni treba segati že v prve razrede naših ljudskih šol, ker je škoda tistega časa za nekaj, kar pride pozneje skoro brez truda. Vsak Slovenec mora znati vsaj vse razlike v jeziku, ki se jim pa priučiti takrat, ko že dobro obvlada svoj jezik. Takrat z lahkoto spozna razlike in jih bo znal rabiti. Metoda nam je svoj čas podala »Hrvatska Matica« *s svojo slovnico in rečnikom za Slovence. — S preizgodnjim poučevanjem tega tako sorodnega jezika moremo več škoditi nego koristiti.*

3. Koristno je za premnogo Slovencev znanje italijanščine, ki prihaja torej v poštev takoj za nemščino. — Sosedje smo, in premnogi Slovenci imajo obrnjene svoje oči v Italijo, kamor bi pošiljali domače pridelke ali izdelke. Ti morajo znati ta jezik. — Ni pa treba tega

tistim, ki imajo posla samo s sosednjimi mesti — Trst ali Reka, tudi Videm — kjer samo kupujejo. V takih slučajih naj pišejo — slovenski. Na ta način pomoremo svojemu jeziku do ugleda in veljave, mnogim rojakom do službe. Nikar misliti, da bo kdo slabše postrežen, ali da sploh ne bo, ako piše slovenski ali hrvaško-srbski.

4. Kar se tiče ostalih jezikov, je treba dati prednost angleščini pred francoščino. Prva je svetovni jezik za vse praktične poklice. Francoščina je salonski in diplomatski jezik, za kar imamo pa Slovenci manj predpogojev. Kdor si ta luksus lahko privoščiti, naj ga ima. Pogled na svetski zemljevid nam pove, kam in kod lahko pridemo z angleščino, dočim ima francoščina ipak veliko bolj omejen obseg udeleževanja.

Dr. Windischer ima docela prav, ko toži, da prihaja iz naših srednjih šol mladina s tako nezadostnim znanjem tujih jezikov. Naravnost preseneča nas neznanje nemščine, Inam pri liko opazovati tu na Dunaju absolvente naših srednjih šol, ki ne znajo sploh nobenega tujega jezika. Ne bil bi tako presenečen, ako bi taki mladi ljudje, ki hočejo v svet, poleg slabe nemščine znali sploh kak jezik prav dobro. Pa ne znajo nobenega, in — Bogu bodi potožene — niti svojega jezika ne znajo. Tako slabega znanja slovenščine mi starejši ljudje sploh nismo bili vajeni pri svojih sovrstnikih. Kaj vra-ga pa se uči naša mladina v sedanjih šolah?!!

A. G.

Slapničar - prijet

Litija, 30. aprila.

Kakor znano, se je pred Veliko nočjo v Kresniških poljanah zgodil težak zločin, ko je posestniški sin Janez Slapničar z italijansko karabinko streljal na svoje sosedje in težko ranil železničarja Godca in njegovo štiriletno hčerko. Radi prestopnega strahu pa je zelo obolela tudi Godčeva žena, katere stanje se je tako poslabšalo, da so jo morali oddati v ljubljansko bolnišnico. Doma sta ostala od Godčeve družine le dva otročička, ki hodita v šolo. Dobri sosedje so sprejeli pod streho oba revčka.

Medtem je pa bilo orožništvo pridno na delu, da bi prišlo Slapničarja, ki je s svojimi strelci povzročil tolikšno nesrečo. Vendar je bilo doslej vse njihovo prizadevanje brezuspešno. Sosedje so sicer videli Slapničarja večkrat prihajati domov o mraku, vendar si nihče ni upal to naznaniti orožnikom. Slapničarjev Janez je tudi prišel večkrat pri belem dnevu v eno ali drugo gostilno tam okrog, hitro kaj povžil in zopet izginil v zelenih gozdovih. Tako so litijski orožniki, ki so domala noč in dan bili na delu, da bi prišli Slapničarja, morali hoditi domov v Litijo praznih rok.

Snoči pa jim je prišlo na um, da se je Slapničar vrnil v rojstno hišo in da je sedaj doma. Brž se je odpravila litjska orožniška

patrulja pod vodstvom komandirja Josipa Bučarja. Ob 8 zvečer so se v Slapničarjevi hiši odprla vrata, v hišo so stopili orožniki s puškami za strel pripravljenimi in v imenu postave pozvali Janeza Slapničarja, naj gre z njimi. Janez Slapničar je sedel ravno pri mizi in mirno večerjal. Ko so vstopili orožniki in ga pozvali, naj gre z njimi, se je fant nepričakovano mirno udal in rekel, da je že sam nameraval javiti se orožnikom v Litijo, ker je tako življenje fantu bilo očitno že odveč. Orožniki so ga vprašali, kje ima karabinko. Odgovoril je, da jo je vrgel v Savo še tisti večer in da je tedaj, kakor je tudi izjavil, sam resno nameraval skočiti v Savo. Pozneje se je premislil in očitno tudi bolj pomiril.

Slapničar dela utis, da je njegov razum vendarle nekoliko otemnel. Fant se vedno sklicuje na svojo levo roko, ki mu jo je pohabila mlatinica in pravi, da je ta pohabljenost kriva vse nesreče pri hiši.

Ker zvečer ne odhaja iz Jevnice proti Litiji noben vlak, so orožniki s Slapničarjem peš odšli proti Litiji. Davi zgodaj so prišli v Litijo. Bil je čuden prizor: ta, še pred kratkim tako strašen fant, je bil miren in resigniran tako, da ga ni bilo treba niti uklepati. Oddali so ga v zapore tukajšnjega okrajnega sodišča. Preiskavo o njegovih delih vodi g. okr. sodnik Novak.

Jubilej zgledne ženice

Ljubljana, 25. aprila.

Te dni je praznovala svojo 70letnico rojstva gospa Marija Svetelj. Je še vedno trdna in kremenito gorenjska korenina, leta so ji sicer posebrila lase, niso ji pa klonila vedrosti. 46 let svojega življenja je prebila na ljubljanskem gradu. Poročena je bila namreč s požarnim čuvajem Blažom Sveteljem; svojo službo je opravljal v grajskem stolpu 44 let in na Gradu tudi umrl. Naporno službo je potrpelivo delila z njim in odgajala svoje otroke v pravem krščanskem duhu. Izmed 11 otrok živita samo še dva: Alfonz se je rodil na Gradu v stolpu in ta tudi opravlja službo, kot jo je opravljal njegov oče.

Vzorni materi, blagi krščanski ženi, ki jo je sama pominžnost, želimo še lepo število let, ki jih naj preživi v sreči in zdravju.

Gradba novega poslopja OUZD v Mariboru

Izgleda, da je v Mariboru ponekod nastalo mnenje, kot da nisem storil kar bi bilo potrebno, da gradbo novih prostorov za ekspozituro OUZD v Mariboru čim bolj pospešim. Zato na javna vprašanja v nekaterih listih pojasnjujem potek stvari.

31. 8. 1929 sem sklenil nakup stavbišča. OUZD je takoj dobil odobrenje g. komisarja SUZORA v Zagrebu in končno ministra za socialno politiko in narodno zdravje. Med tem že je OUZD v Ljubljani hotel s pripravami za razpis, dobil tudi odobrenje vseh zadevnih sklepov tako, da je razpis za dobavo idejnih skic bil objavljen 12. 10. 1929. Razpis je bil prvotno določen na najkrajši možni rok do 30. 11. 1929, pa ga je g. komisar SUZORA z ozirom na številne intervencije iz Slovenije podaljšal do 16. 12. 1929.

16. 1. 1930 je bila končna seja ocenjevalne komisije, nakar je sledila razstava projektov. Ker noben projekt ni odgovarjal potrebam, je sledilo nato več posvetovanj v Ljubljani in v Zagrebu kako s razpoložljivimi sredstvi vendarle dobiti vse potrebne prostore.

24. 2. 1930 je dobil izdelavo novih idejnih skic in vložitvenih načrtov arh. Saša Deva. Idejne skice arh. Saša Deva sta odobrila obo komisarja na seji dne 25. in 26. marca v Zagrebu; vložitvene načrte pa 26. 4. 1930.

Prihodnje bližnje dni bo SUZOR načrte vložil pri mestnem magistratu mariborskem in prošil za odobritev.

Navedeni datumi pričajo, da OUZD v Ljubljani obravnava ta predmet kot najnujnejši in da sta obe višji instanci z izredno naklonjenostjo storili vse, da se zadeva brez prestopa gladko in hitro razvija. Da kljub temu preteko meseci predno je mogoče začeti z gradnjo, je pa pač neizogibna posledica dejstva, da je OUZD javna ustanova.

Dr. Mihael Krek,
komisar OUZD v Ljubljani.

Koledar

Cetrtek, 1. maja: Filip in Jakob ml., apostola. Dan je danes dolg 14 ur 30 minut. Ta mesec zraste dan za 1 uro 15 minut.

Osebnosti

Vseučiliške vesti. Službene Novine št. 96 od 29. aprila objavljajo med drugimi naslednje osebnosti spremembe na vseučilišču kralja Aleksandra I. v Ljubljani: Imenovani so bili na medicinski fakulteti za rednega profesorja v 3. skupini, 1. kategorije dr. Evgen Kanski, do sedaj izredni profesor v 4. skupini, 1. kat.; na pravni fakulteti za izrednega profesorja v 4. skup., 1. kat. dr. Viktor Korošec, do sedaj docent v 8. skup., 1. kat., ter na tehnični fakulteti za rednega profesorja v 2. skup., 1. kat. inženjer Viktor Gostiša, generalni direktor oddelka za rudarstvo ministrstva za šume in rude, do sedaj v 3. skup., 1. kat. in za izrednega profesorja v 4. skup., 1. kat. nadinženjer Feliks Lobe. — Na filozofski fakulteti vseučilišča v Belgradu je imenovan za docenta v 5. skup., 1. kat. docent profesor ženske realne gimnazije v Ljubljani Stanko Škerl.

V naše državljanstvo sta sprejeta Anton Berce, učitelj na Vič in Marij Bratuž, učitelj na Gornji Rečici.

Poročila sta se dne 28. aprila v Dravogradu g. Vinko Zorič, orožnik v Smarjeti pri Pesnici, z gđu. Hildo Holl iz »Narodnega doma« v Dravogradu. Bilo prav srečno!

Novi grobovi

Nagla smrt upokojene učiteljice. Včeraj zjutraj je bila poklicana policija v Škofjo ulico v Ljubljani, kjer se je pripetil na prvi videz redek slučaj smrti. Tam je stanovala 65 letna upokojena

učiteljica Avgusta Kolnik. Sosedje so se zjutraj začudili, ko so videli, da Kolnikova ni proti svoji navadi vstala in odprla oken. Skozi dvoriščno okno so opazili, da leži Kolnikova na tleh. Policiji ni bilo treba vdreti vrata, temveč je stražnik le odprl okno in našel Kolnikovo na tleh. Kolnikova je ležala med vratmi sobe in kuhinje. Prišla je tja tudi policijska komisija uradnik g. Kek in zdravnik dr. Avramovič. Komisija je ugotovila, da je Kolnikova zadela prejšnji večer srečna kap in da je takoj umrla, ne da bi mogla poprej še poklicati na pomoč. Kolnikova ni imela nobenih bližnjih sorodnikov v Ljubljani. Zato je komisija vse vrednostne stvari, dragocenosti in denar začasno zasegla, da pozneje odloča o dediščini sodišče, stanovanje samo pa zaklenila in zapetila. Pokojna Avgusta Kolnikova je bila rojena v Ljubljani, službovala pa je nazadnje v Radečah pri Zidanem mostu.

V Slivnici pri Mariboru je umrl g. Adolf Lesjak, konjenik kraljeve garde. Pokopan bo danes ob 4 popoldne.

V Ljubljani je umrla na svojem stanovanju ga. Evgenija Jurišič, vdova po stražmojstru. Pokopana bo v petek, 2. maja.

N. p. v m.l.

Mala kronika

Stanovanjska zaščita danes preneha. Nj. Vel. kralj je po predlogu ministra za socialno politiko in narodno zdravje in po zaslišanju ministrskega predsednika podpisal zakon o preseljevanju oseb, ki izgube stanovanjsko zaščito, v kolikor so jo še uživale. Če je bilo stanovanje odpovedano do 15. aprila t. l. in se najemnik ni mogel pogoditi s hišnim posestnikom, se mora izseliti do 30. junija 1930. Za Ljubljano, ki je pretežno uradniško in delavsko mesto, pomenja to, da ugasne stanovanjska zaščita skoro tretjini prebivalstva.

Izjava. Izjavljam, da nisem pisec članka »Avstrija izziva« v neki številki »Slovenec« v zadnjem času. Na nedeljskem burnem obnem zboru hrvatske »Prosvjete« mi je neki nemški Hrvat ali hrvatski Nemec zabrusil v obraz, da uživam na Dunaju gostoljubnost, ki sem jo zlorabil z rečenim člankom. — Odgovarjam za svoja dela, ne za drugih ljudi, zato prosim potrdilo uredništva, da nisem imel najmanjšega stika s tistim člankom, ki je moral zbuditi na Dunaju precej pozornosti. — Na Dunaju, 28. aprila 1930. — A. G. — Dostavek uredništva: Radi potrjujemo, da označenega članka ni napisal naš dunajski dopisnik. To je bilo na članku samem razvidno, saj ni bil datiran z Dunaja in ni imel nikakega podpisa tako, kakor se naš dunajski poročevalec podpisuje.

Zveza advokatskih komor Jugoslavije. V nedeljo se je vršil v Belgradu sestanek odposlancev advokatskih komor. Udeležili so se ga odposlanci vseh osem komor. Ljubljansko komoro je zastopal podpredsednik dr. Zirovnik in člani: dr. Tuma, dr. Kalan, dr. Lipold, dr. Fetič, dr. Korun, dr. Lapajne in dr. Urbanc. Soglasno je bila sklenjena ustanovitev Zveze advokatskih komor Jugoslavije in sprejet tozadevni pravilnik, ki določa kot sedež Zveze ono mesto, ki ga določi glavna skupščina. Do nadaljnjega pa ostane sedež Zveze v Belgradu. Za predsednika Zveze je bil izvoljen advokat Obrad B. Blagojevič iz Belgrada. Podpredsedniki Zveze pa so vsi predsedniki združenih advokatskih komor. Glede advokatskega penzijskega zavarovanja se je opustila misel centralizacije penzijskih fondov, pač pa se je vsem komoram priporočilo, naj si zgrade lastne penzijske fonde po vzorcu, ki ga ima ljubljanska komora in ki se je v praksi dobro obnesel. Storitveni so bili potrebni sklepi v varstvo interesov advokatskega stanu in enotnega postopanja v vseh stanovskih zadevah. Zborovanje je potekalo in se končalo v najlepši harmoniji. Deputacija Zveze je sklepe skupščine tolmačila ministrstvu pravde, kjer je sprejela zagotovilo, da se bodo njeni predlogi čim najbolj vpoševali.

Koncert ljubljanskih Matičarjev v Novem mestu. V nedeljo, dne 4. majnika ob 15 popoldne nastopi v Novem mestu mešani zbor ljubljanske Glasbene Matice. Dolenjci so izredni ljubitelji lepega petja in prepričani smo, da je vsem prijateljem slovenske pesmi le ustreženo, ako pride Matični zbor po preteku 7 let zopet v njihovo sredo. Vstopnice se dobivajo v trgovini Josipa Kosirja na Glavnem trgu v Novem mestu. Začetek koncerta je točno ob 15, ker se zbor z večernim vlakom zopet povrne v Ljubljano.

Posebni vlak v Maribor k tekmi Ilirija-Maribor. Z ozirom na veliko zanimanje, ki vlada za odločilno nogometno tekmo za prvenstvo Slovenije Ilirija-Maribor, ki se vrši v nedeljo, 4. t. m. ob 16.30 v Mariboru, bo izposlovala SK Ilirija posebni vlak, ako se do jutri popoldne prijavi dovolj udeležencev.

Urejena prebava in zdrava kri se doseže z dnevno uporabo pol čaše naravne »Franz-Josef«-grenčice. Strokovni zdravniki za motenja v prehrani hvalijo »Franz-Josef«-vodo, ker pospešuje delovanje želodca in čreva, prepročuje oteklost jeter, zvišuje izločevanje žolca in sečnice, poživlja izmenjavo snovi in osvežuje kri. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerij. trgovinah.

žencev. Vlak bo krenil iz Ljubljane zjutraj oz. dopoldne in iz Maribora zvečer. Vozna cena bo polovična. Prijave sprejema SK Ilirija danes in jutri od 13.30 do 15 ter od 18 do 19 pri blagajni v kavarni »Evropa«. Obenem s prijavo je treba plačati 56 Din za vožnjo. Ta znesek se vrne, ako bi posebni vlak odpadel zaradi premalega števila prijav. — S. K. Ilirija.

Lord Dawson v Zagrebu. Osebni zdravnik angleškega kralja lord Dawson of Penn se je mudil v terek v Zagrebu. Tja se je pripeljal ob 5.30 popoldne z avtomobilom od Plitvičkih jezer in se nastanil v hotelu »Esplanade«.

Uradnem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 56 od 29. aprila t. l. je objavljen »Vojaški kazenski zakonik kraljevine Jugoslavije«.

Avto-podjetje Fr. Benedik v Železnikih naznanja cenj. obšestvu, da bo prišel v nedeljo dne 4. maja voziti iz Škofje Loke v Železnike ob 8 zjutraj in iz Železnikov na kolodvor ob pol 10 dopoldne. Vozil bo samo vsako nedeljo. S tem bo vsem izletnikom ustreženo, ki pridejo v selško dolino.

Sprememba voznega reda na avtobusni progi Mokronog—Sevnica. Od 1. maja do 1. septembra avtobus ne vozi ob nedeljah in praznikih.

Vstarih časih so imeli ljudje različne vraže, kako se obvarujejo prehlada. Tako so n. pr. trdili, da se obvarujejo influence na ta način, da se človek obleče v živalsko kožo, na srce naj si da krožnik iz medu, na prsa veliko vrečo toplega peska in še mnogo sličnega, kar pa seveda ni nič pomagalo. To je bilo v dobi, ko še ni bil poznan »Panflavin« in »Kresival«, ki sta priznana najboljši sredstvi zoper prehlad in obolenje dihalnih organov in ju zdravniška veda najtopleje priporoča.

Filozofija. Načelni nauk o človeku in o njegovem mestu v stvarstvu, spisal univerzitetni profesor France Veber je izšla kot 10. zvezek znanstvene knjižnice. V knjigi odkriva pisatelj ves svoj notranji razvoj v zadnjem desetletju in dolgo pot, ki jo je v svojem znanstvenem življenju prehodil; prav zato je knjiga izredno zanimiva in naši znanstveniki bodo napisali o njej obširne razprave. Knjigo je založila jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Broširan izvod velja 48 Din, v celu platno vezan zvezek pa 60 Din.

Največji reveži so slepi. Spominajte se jih! »Dom slepih« ima položnico 14672.

Nesreča ne počiva

Nesreča pri delu. Iz St. Jerneja: V Smalčji vasi zida Luzar novo hišo. Zidarska dela je prevzel priznani zidarski mojster Drmaž France iz Prekopa. V ponedeljek 28. aprila mu je med delom nenkrat postalo slabo, da je padel na tla in omedlel. Ko je čez čas zopet prišel k zavesti, je začutil močan glavobol. Najbrž posledica padea. Odpeljali so ga domov, kjer bo moral nekaj dni ostati v domači oskrbi.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Konec poti. Red E.

Opera: Črne maske. Red A.

KAJ BO JUTRI?

Drama: Vihar. Red C.

Opera: Zaprti.

Filharmonična dvorana: Klavirski koncert gđu. Karnele Kosovelove.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Mr. Hočevar, Siška VII.

V petek: Mr. Sušnik, Marijin trg 5 in Mr. Kural, Gosposvetska cesta 10.

Lepote naše slovenske domovine

se nam razodeva iz slik Srečka Magoliča, ko je razstava slik v Jakopičevem paviljonu v tivolskem parku bo odprla še do 5. maja, z neodoljivo silo samozarastlega umetniškega ustvarjanja. Način, kako Magolič dojemata zunanji svet, je vsakemu človeku razumljiv; on je domač in prepričevan, njegova umetnost pa tako spontano učinkujoča kakor malokateriga drugega. Njegova risba je jasna, barve polne in pester, zantisel pa naraven, ko narava sama. V njegovih slikah je slovenski način, slovenska miselnost in preprosta slovenska globina. Ker so njegove slike tudi poceni, je dana možnost, da si jih čim več naših ljudi nabavi v resničen kras svojemu domu. Mesto ničvednih tujih reprodukcij bodo imeli izvirne umotvore, ki so privleli iz dna domovine v vse neizčrpi bogatosti in raznovrstnosti njenih motivov. Dosedaj je nakupljenih že 51 Magoličevih slik iz te razstave; kupci so naši ljubljanski meščanski in inteligenčni krogi. Zeleti bi bilo, da bi se tudi dežela zanimala za umotvore, ki spadata v vsako našo sobo bodisi v trgu ali vasi, ki se tudi hvalabogu zanima za umetnost in olepšanje življenja.

Prošnja občinskemu svetu

Kakor znano, je ljubljanski Grad ena najjačjih stanovanjskih kolonij v Ljubljani. Znano je tudi, da za en. 500 prebivalcev še do danes ni preskrbljen vodovod, ki bi zadoščal higijenskim in

varnostnim potrebam. Stranke dobivajo dnevno samo trikrat, oziroma štirikrat pitno vodo. Sicer je pa drugih pomanjkljivosti na Gradu toliko, da bi morala obdela samo za najnujnejše stvari votirati ogromne vsote. Zdi se pa, da se je na vse drugo pozabilo, kajti pred nekaj tedni so dobile vse stranke, ki imajo na magistratnem zemljišču svoje vrtove, odpoved. S 1. januarjem 1931 izgube edino, kar jih je še vezalo na Grad in jim v prostih arah dajalo veselje. Na gremilanih seji je bilo namreč sklenjeno, da se vsi vrtovi preuredijo v park.

Bodi omenjeno, da je večina vrtov na takem terenu, kjer bi bilo preurejanje v park silno drago. Krivično pa bi bilo celo, da se jemljejo stanovanjem ugodnosti, kakršne nudijo danes skoro vse mestne hiše. V splošnem je mnenje, naj se v teh finančnih stiskah bolj misli na ureditev prepotrebne vodovoda, okusnih dohodov na Grad in naj se enkrat za vselej odpravi iz dneva v dan krpana ograja na ovinkih, naj se misli na zboljšanje Sirmne poti proti stolpu, naj se zastavijo plazovi kamenja in pogreznin na strminah itd. Deset let pa že čaka na korekturo park pred Gradom, v katerem sameva betonski nastavek, ki naj razodeva nekdanjo ureditev. Upamo, da je za ljubljanske šetalece, med katerimi jih je dosti, ki gredo na Grad vsako leto enkrat, ali pa niti ne, prostora na Gradu dovolj, le še nekaj klopi pod kostanje, v smrekov gozd, pa je za nekaj časa potrebam zadoščeno.

Vrtove pa pustite strankam, skrbeti znajo, da so okusni, če pa že hočete lepših ograj, bi bilo pa seveda želeli, da za količevce skrbijo tudi magistrati. Sicer je pa dovolj, če se pobriga za živo mejo, za katero se že deset let ni nihče zmenil in je zapuščen, kot je bil zapuščen doslej tudi Grad. Koliki bi bili pa stroški z ureditvijo parka, gospodje pri gremilani najbrž niti pomislili niso. Teren je kame-nit, stotine voz prsti bi bilo treba pripeljati na Grad, kar seveda ni poceni. In če bi park že stal, kdo bo čuval nasade, jih zalival in s čim. Mnenja smo, če ima že občina denar, naj poskrbi za dostojno pot in dostojno ograjo, da se tuji ne bodo zgrajali že pri prvih korakih iz Studentovske ulice, na vrhu pa imeli pred obni najprej oskobljene smreke in overženi betonski nastavek. Če je bil pri sklepanju gremilani motiv tujski promet, naj se iz tujske prometnih ozirov misli najprej na pota na Grad in naj se zboljša in popravi park, kolikor ga že je. Vrtove naj pa oskrbujejo stranke same, naj jim vsaj vrtovi skušajo utemeljiti upravičenost naziranja, ki je Grajska stanovanja postavilo samo za eno kategorijo nižje kot najslajnejša stanovanja v vseh mestnih hišah — v Kresli.

Kat. rokodelsko društvo vabi svoje člane in prijatelje, da se udeležijo pogreba blagopokojnega g. Leopolda Tratnika, pasarskega mojstra. Pogreb bo danes ob pol 3 iz hiše žalosti Sv. cesta 25 na pokopališču pri Sv. Križu. Posebno vabimo k udeležbi gg. pevce. Zbirališče je danes ob 2 v Rokodelskem domu.

Utopljenec v Gradaščici. V terek proti večeru so ljudje opazili, da plava v strugi Gradaščice zadaj za kopališčem moško truplo. Ljudje so sicer že prej videli v vodi neke čunje, vendar se zato niso zmenili, v prepričanju, da so to samo čunje, ki jih voda večkrat prinese navzdol. Šele, ko je truplo priplavalo tik k bregu, so spoznali mimoidoči, da gre za utopjenca. Krznarski vajenec Franc Kete je skočil o tem obvestiti policijsko stražnico v Krakovem. Okoliški nadzornik Prešeren in stražnik Zavodnik sta truplo potegnili na suho. Iz raznih dokumentov, ki jih je policija našla pri utopljencu, je ugotovila, da je to Janez Groselj, 54-letni čevljarški mojster, rojen v Železnikih, stanujoč v Rožni dolini, Cesta na Brdo. Groslja so ljudje zadnjic videli v ponedeljek opolnoči, ko je odšel z večjo družbo iz Oblakove gostilne na Glincih. Od te družbe se je nato izgubil, spotoma je pa najbrže zašel in padel v Gradaščico, kjer je utonil. Potegnili so njegovo truplo šele v terek, ob 7 zvečer. Truplo si je ogledala policijska komisija okr. nadzornika Podrebarška in zdravnika dr. Avramoviča. Komisija je ugotovila, da ne gre pri tem slučaju za kako nasilje, temveč le za nesrečo. Odredila je prevoz trupa v mrtvašnico. O nesreči je bila obveščena tudi pokojnikova žena.

Davčna uprava Ljubljana-okolica nam sporoča, da bo v času od 5.—10. maja t. l. radi beljenja in čiščenja uradnih prostorov poslovala samo v najnujnejših, res neodoljivih primerih. Davkoplačevalci se opozarjajo, naj v navedenem času vrše eventualna plačila izključno le potem poštne hranilnice na čekovni račun št. 10034. Pooblaščen prodajalci takšnih vrednotnic naj dopolnijo svoje zaloge po možnosti že do 3. maja t. l.

Okradena perica. Perice v Bizoviku in tam okoli ves teden perejo ljubljansko perilo, ob ponedeljkih pa oprano perilo pripeljejo v Ljubljano, spravijo skromen zaslužek in se z umazanim perilom zopet vračajo z vozički v Bizovik. V Ljubljani tudi nakupijo vsa potrebna živila in specerije. Tako kot vse, tako dela tudi perica Frančiška Stefančič. Tej pa se je zadnji ponedeljek zvečer pripetila huda nesreča. Ves dan je oddajala oprano perilo in zbirala sveže, nakupila je tudi jedil za družino, z vsem delom pa je bila gotova šele pozno zvečer. Zvečer si je hotela privoščiti večerjo in kozarec vina v gostilni pri Triplatu na Ambroževem trgu, kjer se navadno perice zbirajo. Voziček s perilom in jestvinami je pustila zunaj. Ta čas, ko je bila v gostilni, pa jo je okradel neznan tat. Z vozička ji je pobral več perila in jestvin, v skupni vrednosti nad 2120 Din. Ta tatvina je za revno perico seveda hud udarec. Policija se trudi, da bi tatu izsledila.

Stavbne nasvete, načrte za novogradnjo in adaptacije, Tehnični biro »Tehnac«, Ljubljana, Mestni trg 25/I. Telefon 25-80.

V krvi je zdravje

Kri je ona sestavina našega telesa, ki se nahaja po vsem telesu, v vsakem delcu našega telesa.

Brez krvi ni življenja, zato tudi cenil človek vsako kapljo svoje krvi kot čisto zlato.

S krvjo se posvečuje, a s krvjo se tudi maščuje.

Največje sovražnike navadno imenujemo krvne sovražnike, ker pripravljajo drug drugemu krvno osvetlo. Teh branimo sebe, teh hranimo tudi domovino, vendar nam ti sovražniki niso tako veliki in pogubni, kot oni naši sovražniki v rodni hiši, ki jih pa malo poznamo in proti katerim se ne borimo; zakaj najhujši naši krvni sovražniki so oni, ki po malem, a sigurno razjedajo našo kri, ki se hranijo od krvi, in to so nevidni mikrobi in bakterije, ki so povsod, kjer se gibljemo, ki prihajajo v našo kri z vdihavanjem, jedjo in pijačo.

Teh najhujših naših sovražnikov se bomo

obranili le, če bomo ohranili kri močno in zdravo, da bo premagala tega največjega krvnega sovražnika; premagati pa ga more naša kri le tedaj, če vsebuje vse tiste sestavine, ki so potrebne za krepitev vsega telesa.

Najvažnejša sestavina naše krvi je železo, glavna hrana mikrobov in bakterijev in pri osebah, ki jim kri izgublja železo, opazamo bledolico, pomanjkanje teka, živčno slabost, pogost glavobol, nemirno spanje, splošno pobitost itd.

Znanost je našla proti temu zdravilo. Krv je namreč treba nadomestiti železo s takim hranilnimi preparati, ki vsebujejo železo, ki ga pa želodec lahko sprejema in ga s svojimi sokovi dovaja krvi.

En tak preparat, znan vsem zdravnikom sanatorijem, bolnicam, znan vsemu svetu, je »Energin« železno kina vino, preparat, ki se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah v pol-litriških steklenicah po 40 Din.

† Slikar Franc Sterle
ki je tragično umrl v Londonu, kakor smo
včeraj poročali.

Maribor

□ Kaj nam prinese letošnja gradbena sezona? Lansko leto, je bilo na novo zgrajenih 205 stanovanj; gradbenih dovoljenj je bilo izdanih 118, uporabnih pa 40. Ob pričetku letošnje sezone je iz gledalo, da bo gradbeno gibanje tudi letos precej živhalno. Obetala se je gradnja novega poštnega in carinarnega poslopja, palače OUZD ter številnih manjših stanovanjskih hiš. Nepričakovano pa se je pojavil nerazumljiv zastoj; sorazmerno se zelo malo zida, manj skoraj kakor n. pr. leta 1923. Saj je bilo doslej izdanih letos jedva 29 gradbenih dovoljenj (sedaj je sezonal) in od teh komaj — 4 za stanovanjske hiše. Upati je, da se bosta vsaj gradili stanovanjski poslopji podjetnikov Berga in Zlahtiča na Glavnem trgu. Nenaden zastoj v gradnji stanovanjskih hiš je ima svoj vzrok v tem, ker je izrpan mestni garancijski fond v znesku 8 milijonov dinarjev. V interesu uspešnega reševanja se vedno aktualne stanovanjske krize pa bi bilo, da bi se omenjeni fond zvišal vsaj za 2 milijona dinarjev, s čimer bi se brez dvojbe takoj pospešila privatna gradbena podjetnost in bi se morda v odločilni meri pripomoglo k dokončni rešitvi stanovanjske krize.

□ Mariborska sportna politika je zadeva zase. Na eni strani — krize; na drugi strani pa nemala ambicija in podjetnost. Sedaj je v nekaterih tujakajšnih sportnih krogih na površju vprašanje formacije novega bloka, ki bi bil nekaj sklop posameznih sportnih klubov z narodnomanjšinskim obsežem. V poštev prihajajo Rapid, Ptuj, Atletik in Šostanj. Morda bi se pozneje priključil še ta ali drugi sportni klub. Z novo grupacijo bi se v okviru LNP uvrstila nova (četrt) grupa z narodnomanjšinskim obsežem. O sportu pravijo, da je med in celo nadnaroden...

□ Posestne izpremembe. Kupilo se: Marijana Stegnar od Julijane Stern hišo v Tattenbachovi za 155.000 Din; Tomaž in Jožeta Kavur od Ivane Hartnagel hišo v Loški ulici za 135.000 Din; Franc in Marija Kosi od Ivane Hartnagel posestvo ob Grajskih vratih 43 in 44 za 115.000 Din; Franc in Ana Klinar od Petra in Marije Vogrič hišo v Majski ulici 14 za 159.000 Din; Josipina in Berta Lešnik od Antona Lešnika hišo na Vodnikovem trgu 5 za 147.500 Din; Ivanka Weitzl od Matilde Ceh hišo v Kreppljevi ulici 1 za 300.000 Din; Josip Lešnik od Marije Kavrič hišo v Principovi 8 za 148.000 Din; Franc Curk od Antona in Matilde Sporer hišo v Frankoparovi 11 za 492.000 Din; Srečo in Marija Krištof od R. Kiffmanna hišo v Belgrajski ul. za 110.000 Din in Ivan Rudolf od Antonije Solak hišo v Koroščevi 42 za 120.000 Din.

□ Izvedba številnih načrtov. V zvezi s kopalščem na Felberjevem otoku. V tem smislu so se ob priliki komisijnega oglada, ki se je vršil pretekli teden na Felberjevem otoku, sprožile od strani članov komisije nekatere zanimive misli, ki jih bo treba v zvezi s celotno izgraditvijo samega kopaljšča in okolice z vsro resnostjo obravnavati. Predvsem gre za načrt, da se iz južnega rta Felberjevega otoka zgradi brv na levo obrežje, s čimer bi se precej skrajšala pot na otok; v najtesnejši zvezi s tem pa je vprašanje podaljšanja Smetanove ulice v smeri proti križu ob Koroški cesti in naprej proti kamniškemu klanecu, s čimer bi se v skoraj ravni liniji ustvarila najkrajša zveza do otoka. Za naljejšo bodočnost pa je treba računati na drugi strani z brvjo, ki bi šla od južnega rta otoka proti studenški strani, s čimer bi tudi Studenčanom bila dana možnost, da se poslužujejo kopaljšča na Felberjevem otoku, kar je ob sedanjih razmerah spričo dokajšnjega ovinka ob koroškopredmestni brvi precej oteženo. V zvezi s celotno ureditvijo otokovnih nasadov je tudi načrt promenadnega drevereda od južnega rta proti kopaljšču, ki bo ena najlepših izprehajališč v Mariboru ter njega bližnji okolici.

□ Število bolnikov narašča. V prvem letošnje mitosečju je bilo sprejetih v tukajšnje javno bolnišnico 2760 bolnikov, dočim je beležil lanskoltni izkaz v tej dobi sprejem 2460 bolnikov.

□ Iz sodne dvorane. Na zatožni klopi so sedeli včeraj 29 letni delavec Jožef Ducman iz Sp. Polskave, 25 letni delavec Ivan Ducman iz Sp. Polskave, 28 letni delavec Jožef Kapun iz Koprivne, 28 letni Rudolf Lenart iz Stražgojceve in 32 letni delavec Karel Pippenbacher iz Pobrežja. Jožef Ducman se obtožuje hudodelstva tatvine, ostali štirje pa prestopka tatvine. Obtožnica pravi, da so osumljeni bili od 15. septembra 1929 do sredi meseca oktobra 1929 zaposleni kot drvarji v Novakovem gozdu v Koprivni. V tem času je bilo ukradenih raznih posestnikov več ovac, med drugim tudi Ivanu Končniku dve in sicer v vrednosti 500 dinarjev. Orožniki so začeli poizvedovati in so res našli v pepelu pri gozdarski koči, kjer so stanovali osumljeni, kosti mlade živine. Jožef Ducman in Karel Pippenbacher sta omenjeno tatvino priznala. Ostali trije so vsako sodelovanje tajili.

Jožef Ducman je bil obsojen na tri mesece težke ječe z običajnimi poostitvami, Ivan Ducman na en mesec strogega zapora, Jožef Kapun na 14 mesecev, Karel Pippenbacher na dva meseca strogega zapora. Peti obtoženec je bil izločen, ker ni bil navzoč.

□ Tudi v terek zvečer so doživeli Mariborčani ob vprizoritvi priljubljene operete »Carjevič« po ansamblu belgrajske operete prijetno presenečenje. Sloves gostov se je utrdil in poglubil. Kot nositeljica glavne ženske vloge (Sonja) je nastopila Jesičeva, ki se je izkazala kot pevka in igralka širokega formata. Njej ob strani je s svo-

jim mehkim ter precej izšolanim tenorjem carjevičeval Gorski, ki bi imel priti ob pričetku letošnje gledališke sezone v Maribor. V skladnosti s igre so se odlikovali vsi ostali igravci in igravke, zlasti Srničeva, Dobrič in Očič. Včeraj zvečer pa so vprizorili s taistim uspehom opereto »Paganini«, s čimer so ob navdušenem priznanju številnega občinstva zaključili svoje trodnevno gostovanje.

□ Nov most preko Mure. Te dni je vršila posebna komisija, ki so jo tvorili delegati banovinske uprave in štajerske deželne vlade, ogled terena pri Čmureku, kjer se namerava v območju tamnošnje okolice zgraditi velik jez in pa nov most preko Mure, ki je iz razlogov pospeševanja obmejnih gospodarskih interesov, nujno potreben. V avstrijski delegaciji je bil med drugim inž. Wirth, v naši pa inženerji Juran, Stofa in Celestina.

□ Avstrijskim motociklistom zabranjen izlet preko naše meje. Obmejni komisariat v Gornji Radgoni je prejel od pristojne nadrejene oblasti nalog, da ne dovoli avstrijskim motociklistom, ki so nameravali danes napraviti izlet preko Gornje Radgone, Ptuja, Maribora in nazaj preko St. Ilje, prestopa preko državne meje. Kakor znano je v letošnji sezoni na programu še nekaj takih motociklističnih izletov.

Radioemanueljsko termalno kopaljšče DOLENJSK TOPlice

(Toplice pri Novem mestu)
so edino in trajno sigurno zdravilno sredstvo pri reumatizmu, neuralgijah, ženskih boleznih itd.
— Kopaljščne naprave so vseskozi neposredno na izvirkah — Sezona od 1. maja do 30. septembra.
— Železniška postaja Strada-Toplice, dolenska železnica. — Zadržite prospekt, — Cene znižane, posebno v pred- in po sezoni.

□ Koncert pevskega kvarteta »Glasbene Matic« iz Ljubljane. V nedeljo 4. maja zvečer koncertira v tukajšnjem gledališču vokalni kvartet pevcev Glasbene Matic Ljubljanske. Na sporedu ima kvartet vrsto naših najlepših umetnih in narodnih pesmi, ki se v tej sestavi v Mariboru po največ še niso izvajale. Ker so zastopani na koncertu naši odlični skladatelji kot Adamič, Dev, Förster, Juvanec, Mirk, Svetek in drugi in ker poznamo odlični kvartet z raznih njegovih nastopov, zlasti v radiu, njegove umetniške kvalitativne zmožnosti, smo uverjeni, da bo ta večer za Maribor dogodek svoje vrste in bo poset gotovo tak, kakor ga prireditel in naši vrli matičari zaslužijo.

□ Razstava dalmatinskih ročnih del otvorili dne 4. maja v šivalnici II. dekl. meščanske šole v Cankarjevi ulici g. Ljubica Malešević iz Kistanja, Dalmacija. Njeni izdelki so krasni in tehnično zelo interesantno izvedeni.

□ Meščanska šola na desnem bregu. Predvčerajšnjim je imel pripravljali odbor za gradbo meščanske šole na desnem bregu svojo sejo, ki jo je otvoril in vodil predsednik dr. Juvan, ki je naglasil, da mestna občina mariborska vztraja slej ko prej na stališču, da prispevajo vse v poštev prihajajoče občine za gradbo meščanske šole, ki bo stala približno 6 milj. Din, četrtino celotnih gradbenih stroškov. V poštev prihajajo Občine Lajteršperg, Krčevina, Studence, Razvanje, Radvanje, Pobrežje in Tezno, katerih zastopniki so se te seje tudi udeležili, s 25% prispevkom, ki naj bi se razdelil med posamezne občine z ozirom na število otrok, ki so v zadnjih 5 letih obiskovali mestne meščanske šole, katere vzdržuje mariborsko mesto. Sklenilo se je, da se za slučaj, da posamezne občine ne bi hotele prevzeti odmerjene vsote, za kritje gradbenih stroškov, prihodnje leto šolski otroci iz področja prizadetih občin ne bodo več jemali v mariborske meščanske šole. Pri volitvah je bil izvoljen večina stari odbor z g. Juvanom na čelu.

□ Ljudski oder. Drevi ob 20 na Koroški cesti 1. redni sestanek.

Celje

POD VLAK

Celje, 30. aprila.

Danes zjutraj se je z bliskovito naglico razširila po mestu vest, da so našli na železniškem tiru blizu Grenadirjeve brvi popolnoma razmesarjeno žensko truplo. Bilo je to že kmalu po 5 zjutraj, a nihče se ni mogel vedeti, kdo da bi ponesrečenka bila. Tekom dopoldneva se je le bilo mogoče zvedeti za podrobnosti tragičnega dogodka v romantični dolini južno od Celja.

Pri modni trgovini D. Cerlini na Glavnem trgu je bila že kakih šest mesecev uslužbena 22 letna Minka Meterec, rojena v Hrastniku in pristojna v Trbovlje. Bila je mirno dekle, ki je ni bilo videti dosti v družbi in je pri svojem delodajalcu tudi stanovala. Ko je 29. aprila gospodar zapazil, da mu je zmanjkalo par nogavic, je Minko prijel ter ji naznanil da je ne more več rabiti, da pa je ne bo naznanil, da ji ne bi kje kvaril prihodnosti. Dekle očividno ni šla v svoje stanovanje, temveč se je okoli 6 zvečer istega dne napolila v mestni park. Kmalu nato so jo videli na Bregu. Pri Cerlinijevih samih niso njeni odsotnosti pripisovali večje važnosti, ker je večkrat rekla, da ima v Gaberju prijateljico, h kateri pojde spat, kadar bo šla v kino ali kadar bo sploh zvečer dalje časa izostala.

Ko pa je šel zjutraj sluga tukajšnje prodajne sekcije v službo, bilo je to nekako ob 4 zjutraj, je opazil med km 344.8 in 344.9 strašno razmesarjeno žensko truplo. Obvestil je o srečanju takoj orožnike, ki so mesto tragičnega dogodka zastražili, dokler ni bila ugotovljena identiteta nesrečne ženske in dokler ni okoliška občina odredila prevoza mrtvih ostankov na celjsko okoliško kopaljšče. Iz pisma in drugih znakov je bilo identiteto lahko dognati. Nesrečno je končala pri D. Cerlini uslužbena Minka Meterec. Truplo je bilo strašno razmesarjeno. Dekle se je očividno podalo še 29 aprila zvečer proti kraju, ki si ga je izbralo za svojo nakano. Sleklo je plašč, na njem počivalo ali pa pisalo pisma. Na Bregu je še namreč kupila pisemski papir in v njeni torbici so res našli dvojce pisem, eno naslovljeno na svojo mater v Hrastniku, drugo na neko uslužbenko trgovine Cerlini. Nato se je vrgla pod vlak. Moglo je to biti že pri vlaku, ki pride ob 20.14 iz Ljubljane v Celje. Iz Maribora namreč javljajo, da so našli na kolesih lokomotive tega vlaka znake krvi. Lokomotiva jo je očividno zagrabila ob levi strani glave in jo dobesedno prerezala preko prsi proti desni strani trebuha, tako da je morala smrt takoj nastopiti. V nadaljnjem jo je vlak razmesaril tako, da so posamezni deli telesa ležali razmetani po progi.

Šef zdravnik zdravilišča

Dr. Fr. Kolterer

v Rogoški Slatini

naznanja zopet vsem gg. klicem svojo kopaljško prakso z dne 1. majem (otvoritev sezone)

□ Enkrat nič, drugič vse. Včeraj smo poročali o večnih spremembah repertoarja v gostovanjih mariborskega gledališča. Pripomnili bi še, da so tri predstave v dveh dneh za Celje le nekoliko preveč. Ali se ne bi dalo kako ukreniti, da bi imeli pač dve predstavi željno pričakovanega »Hermana Celskega«, opereto pa bi nam dali med tednom? Dosedanji, gmotni uspeh gostovanj pač gotovo ni tak, da ne bi bilo mogoče v toliko publiki ustreči.

□ Pevci in pevke! Jutri zvečer, to je 2. maja po šmarnicah, se vrši pevska vaja. Pevci in pevke naj se radi bližajočega se nastopa udeležijo vaje polnoštevilno!

□ Majniške šmarnice se bodo letos v župni cerkvi vršile vedno že ob 7 zvečer in sicer tako, da bo najprej blagoslov z litanijami, nato pa pridiga.

□ Ukinjen električni tok. Elektrarna na Fali sporoča, da bo v nedeljo radi snažilnih del na daljnovodu ukinila od 7 zjutraj do 2 popoldne električni tok.

□ Majhen požar. Predvčerajšnjim je opazila služkinja gostilničarja Florica v Gaberju, da se kadi iz dvorišnega stanovanja vdove Ane Čuvan. Ker pri Čuvanovih ni bilo nikogar doma, je s pomočjo Ivana Gosnika s silo odprla stanovanje, ki je bilo polno dima. Kakor se je po pogasitvi ognja pokazalo, je Čuvanova okoli 4 popoldne zakurila štedilnik in naložila nanj nekaj drv, ki naj bi se posušila. Čuvanova je nato odšla po svojih poslih. Medtem pa so se drva na štedilniku vnela in začele so goriti tudi že neke cunjke. Le slučajno se je zahvaliti, da je služkinja pravočasno opazila pretečo neugodo, sicer bi se bil ogenj lahko razširil.

Ptuj

Tombola. Prosvetno društvo priredi 25. maja ob 3 popoldne na Florjanskem trgu javno tombolo. Srečke se že razporejajo.

Prireditelj igre. Mariborski študentje gostujejo pod okriljem Prosvetnega društva in prireditelj v nedeljo 4. maja ob 3 popoldne v mestnem gledališču moderno-versko igro »O sv. Treh kraljih«. — Igra se bo pričela točno ob napovedani uri.

Nekaj več takta. Vičava pri Ptujju je lepa, romantična vasica, kamor ljudstvo najraje zahaja na sprehod. Osobito ob nedeljah je Vičava polna življenja, ker tudi starši s svojimi otroci hodijo tja. In še lepše in prijetnejše bi bilo, ako bi se nekateri sinovi in med njimi tudi starejši gospodje ne sprehajali že zarana po vasi v kopalnih hlačkah, kar ni prav nič v spodbudo. Ta novost je sicer moderna, ampak ni to pametno. Smo mnenja, da je za take »moderne« kopalce dovolj prostora za sprehanje ob obrežju Drave.

Cepljenje. Na dan 1. maja ob 10 se vrši glavno cepljenje v šoli Krčevina (okoliška šola) za občino Krčevina, ob 13 pa v šoli Breg za občino Breg in Sp. Breg. Pregled dece se vrši teden dni pozneje, t. j. v četrtek 8. maja ob istem času na istih krajih. K cepljenju se morajo prinesiti vsi od 1. januarja 1929 do 31. decembra 1929 rojeni otroci, kakor tudi oni starejši otroci, ki še niso bili uspešno cepljeni. Obenem bo cepljena tudi šolska mladina.

Samoumor. V ponedeljek se je ustreli gostilničar na Bregu Avgust Stanec.

Novo mesto

Francoski krožek v Novem mestu vladno vabi vse svoje člane na predavanje, v četrtek, dne 1. maja ob 6 popoldne v gimnaziji. Predaval bo lektor francoskega jezika na ljubljanski univerzi g. Vey. Tema predavanja: Francoski dekadenci in Jean Moréas. — Vstopnine ni.

Trbovlje

Pred razpustom občinskega odbora v Trbovljah. Zadnje dni se je mudil tu okrajni glavar g. Pinkava v zadevi razrešitve dosedanjega občinskega odbora. Za novega župana bo imenovan v pokojni ravnatelj g. Vodušek, novi odborniki, ki jih bo manj ko sedaj, pripadajo tkzv. gospodarskim krogom, večina odbora Zadr. elektrarne in TPD. Zmanjšano pa bo zastopstvo delavstva in kmečkega stanu. — Zamenja se tudi skoro celotno osebje orožniške postaje s poveljnikom sredi.

Slovenjgradec

Podružnica uprave »Slovenca« se snuje v Slovenjgradu za Slovenjgradec in okolico. Poslovala bo v pisarni g. dr. F. E. Černeta, odvetnika v Slovenjgradu. V to svrhu se je mudil te dni tukaj vodja propagandnega oddelka »Slovenec« iz Ljubljane. Obširneje bomo poročali pozneje.

Priselilec. Z velikimi speditorskimi vozovi so te dni vozili mobilje za novega direktorja pri trvdri Steiner in sinovi g. Hirschlerja iz Maribora, kateri se je naselil v Schulerjevi hiši.

Kmečki praznik. V nedeljo je imela tukajšnja kmetijska podružnica v gostilni Gajšek sestanek, na katerem se je razpravljalo o prireditvi kmetijskega praznika, kateri bi se naj vršil v nedeljo, 6. jul. na Homcu pri Slovenjgradu. Obširneje bomo še poročali.

V bolnišnico je bila sprejeta 9-letna Frida Galin iz Vuzenice, katera je obolela za davico.

Gradbena podjetnost. Moderne svinjake gradi g. I. Vrhnjak, znani kmetovalec in lesni trgovec v St. Jedrti.

Šmarnice. V mesecu majniku bodo v tukajšnji župnijski cerkvi vsak večer ob 7. Šmarnice. Občinstvo se naproša, da se te lepe pobožnosti v kolikor mogoče lepega številu udeležuje.

Slov. Konjice

Premeščen je učitelj na tukajšnji deški osnovni šoli g. Stefančič v pisarno konjiškega srezkega šolskega nadzornika kot pisarniška moč in kot suplen eventualno obolelih učnih moči v konjiškem šolskem okraju. Novo mesto nastopi s prvim majem. Na njegovo mesto pride gospa Božena Serajnik iz Prihove.

Hišo g. Merška ob državni cesti v trgu je kupil trgovec G. Otorpec.

Radio dobi v kratkem času Katoliški društveni dom.

Odvetnik Vladimir Krištof, ki je pred par meseci otvoril novo odvetniško pisarno, je isto zatvoril in se iz Konjice izselil.

Revizija, izvršena pri tukajšnji okrajni hranilnici je našla poslovanje in blagajno v najlepšem redu; ob tej priliki se je izrekla bivšemu gerentu g. arhidijakonu Tovorniku za uspešno delovanje zahvala.

Davčna uprava se 1. julija preseli iz dosedanjih prostorov v hišo g. Ogorevca (kjer je poštni urad).

Cuje se, da se namerava tudi poštni urad preseliti iz pritličja v prvo nadstropje iste hiše. Vzrok

Prebavljaj dobro, da ostaneš zdrav.
vživaj
Bullrich-ovo Sol
Idealno sredstvo proti vsem motnjam prebave, želodčnim bolečinam, zgagij itd.
100 let v uporabi in nenadkriljivo
Dobiva se v vseh lekarnah.
A.W.I.C.W. Bullrich Berlin W.57

temu je baže vlažnost dosedanjih prostorov. — Radi verjamemo, da je preselitev iz dosedanjih prostorov iz higijenskih ozirov za uradništvo uravničena; ne moremo se pa sprijazniti z nameri, da se p. urad preseli v nadstropje. Pisemski, denarni kakor paketni promet je na tuk. pošti zelo velik; zato je iz prometnih (stopnice!) kakor iz praktičnih ozirov svetovati, da ostane p. urad v pritličju. Če dosedanja prostori niso ugodni, naj se poišče drug, primeren lokal! Ni kmalu najti poštnega urada, ki bi ne imel vsaj pisemskega ali paketnega oddelka v pritličju. Zato prosimo, da se to mnenje, ki je obenem želja mnogih izmed občinstva, na merodajnem mestu upošteva!

Cerknica

O nas malokdaj kaj slišite vi kulturni ljudje, ki časnike berete in zato tudi o nas malo veste, kot da nas ne bi bilo na svetu, ali pa da bi bili bogveje daleč od sveta in ne centrum naše male Notranjske, ki nam je ostala.

Jezero je zdaj polno, sicer ne v najvišji meri, a kljub temu v zelo visoki. Okrog 15 km² ga je kljub vsemu. Kot ogromna srebrna zvezda se steza med brstičimi gozdovi in sega v ravan. Za izlete je zdaj najlepši čas, ker tudi sadno drevje cvete — pomlad se je letos nekam zakasnila, ker smo bolj na jugu. Bog je dal vse polno lepote: jezero, potoke, vrtove, cvetje in čudovite razglede s hribov naokoli — zdaj pa k božji lepoti še krajevni čestni odbor ali pa prizadete vasi pomagajo in vendar že enkrat popravijo cesto na Jezero, ki mora v sedanjem stanju naravnost odbijati tujce. So to cesto delajo n. pr. takole: Če se na Jezero podre kaka hiša, zvozijo razvaline enostavno na cesto, vse: debelo kamenje, opeko, gruč in cesta je za leto dni nasuta. Zdaj, ko imamo motorni valjar kr. banske uprave na cestah, bi se dala ta tujkoprometno važna cesta z malim trudom in stroški dobro popraviti. Obenem naj bi posestniki na Jezero malo polepšali zunanost in okolico svojih hiš, da se ne bo cedila gnojnica po vasi.

Slov. plan. društvo prosimo, naj popravi markacijo v Peklu — pozimi so izginile tablice na krajih, kjer se cepi steza k posameznim slapovom in tako gre človek kaj lahko zlasti mimo najlepšega, četrtega. Še nujneje pa je, da se popolnoma nanovo markira pot po lškem Vinjargu. Če človek ni stezosledec, je v lški obojeni na dvoje: ali da brede po vodi in uživa divjo romantiko tesni, ali pa se izgubi v gozdu. To poudarjamo, ker imata te dve soteski, oziroma izleti po njih, skoraj logičen zaključek v Cerknici.

Vijolie je bilo letos pri nas toliko, kot menda še nikdar ne. Vseposvodo, še po gmajni. Kdor jih je nabiral, bo lahko vso zimo pil čaj iz njih.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20 zvečer.

Četrtek, 1. maja: KONEC POTI. Red E.
Petek, 2. maja: VIHAR. Red C.

Opera:

Začetek ob pol 20 zvečer

Četrtek, 1. maja: ČRNE MASKE. Red A.
Petek, 2. maja: Zaprt

Mariborsko gledališče

Četrtek, 1. maja ob 20: ADIEU MIMI. Ab. c.

Cerkveni vestnik

Duhovniki imajo danes mesečno duhovno obzovo v Domu ob treh popoldne.

Nočnim častivcem presvetega Rešnjega Telesa se uljudno naznanja, da se bo ponoči na petek molil presveti Zakrament. Molila se bo druga ura: Obisk najsvetejšega Zakramenta. Uljudno se vabijo moške in mladeniči, da se v obilnem številu udeležijo nočnega čiščenja.

Iz društvenega življenja

Prirodoslovna sekcija Muzejskega društva vabi svoje člane in prijatelje na sestanek, ki se bo vršil jutri, dne 2. maja, v predavalnici zoološkega inštituta univerze. Prof. Hadži bo poročal o zoogeografskem pomenu škorpionov Jugoslavije, doc. Kenk o meteoroloških razmerah v Podpeški jami, nač. Dolšak bo demonstriral zanimive rastline iz zadnjih centurij Paulinove Flore, dr. Škerlj bo referiral o pekiškem pračloveku in o normalnih antropoloških merah pri ženskah. Začetek ob 18.

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« obvešča članstvo, da se vrši redni letni občni zbor dne 4. maja ob pol 10 popoldne v društvenih prostorih. Odbor.

Koncert Karlele Kosovelove. Kralj vseh pianistov, nesmrtni Liszt je eden izmed utemeljiteljev moderne klavirske tehnike, ki zahteva od svojih izvajalcev popolno tehniško rutino. Liszt, ki je bil sam eden največjih pianistov, je napisal celo vrsto klavirskih kompozicij, izmed katerih igra gđc. Karlela Kosovelova na svojem petkovem koncertu skladbo, ki je silno raznolična in pestra ter nosi naslov: Po čitanju Danteja. Po svoji obliki je to Lisztovo delo pravzaprav sonata, ki je v prvem delu polna demonične sile, preide v drugem delu v očiščenje in konča na način, ki predstavlja ubranost in zlitje vesoljstva v najlepšo harmonijo. Poleg Lisztza nam zaigra gđc. Kosovelova še po enega Brahmsa, Schumanna in Chopina. Klavirski koncert se vrši v petek, dne 2. t. m. v Filharmonični dvorani. Vstopnice v Matični knjigarni.

Dr. J. Bajželi

specialist za kožne in spolne bolezni ordinira od 10—12^h, in 4—7, Röntgenoterapija, Diathermia

Beograd

Terazije 7, Palača Izvozne banke.

Naše revije

Kraljestvo božje; št. 5 in 6 zopet prinašata bogato gradivo za spoznavanje krščanskega vzhoda pa za poglobitev katolištva v središču kulturnih in etičnih vrednotah slovanskega duha. Obe številki obširno poročajo o peklenski borbi brezbožnikov v Rusiji zoper krščanstvo; izven na primer, da je protestna akcija Evrope proti terorju, ki ga boljševiki v tem pogledu uganjajo, imela veliko več učinka, nego bi si mislili. Mično opisuje dr. Jaklič življenje ruskega konvertita, diplomata Mihaela Andrejeva, kar se bo nadaljevalo še v prihodnjih številkah; izredno pretrese človeka prizor iz bave Rusije, ko so nosili slovečo podobno lverske Matere Božje po lasih. Zelo bo razveselil vsakega tudi popis po zaslugi škofa dr. Gnidovca zgrajenega dijaškega konvikta v Prizrenu — pač kulturno dejanje prve vrste. Umetniško delo prve vrste je kapelčni oltar, ki ga je napravil Pengov. »Vesti s krščanskega vzhoda« razgrnejo vsakokrat celotno položaja, v katerem se nahaja versko in cerkveno življenje v pravoslavni državi, v nam najbližji Srbiji, potem v Bolgariji in Rusiji, istotako pa je »Razgled po katoliškem svetu« tako zelo informativen kakor v malokateri drugi naši katoliški reviji. Izvenmo tudi, kako zelo se širi in vkoreninjuje cilimodnijski pokret med slovanskim prav posebnostjo pa med slovanskim dijaštvom. Protestni zborovanj in predavanj o preganjanju krščanstva v Rusiji je bilo, kakor beremo v »Glasniku«, doslej v Sloveniji vsega skupaj dvajset, ki jih je priredilo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. »Kraljestvo božje« izhaja desetkrat na leto in stane 12 Din. Naroča se pri upravi v Mariboru, Koroševa ulica 12.

Bogoslovni Vestnik, ki ga izdaja Bogoslovna Akademija v Ljubljani, prinaša v II. številki letošnjega leta strokovne razprave; dr. Lukman (Sv. Irenej o Marijinem devstvu), dr. Odarja (Cerkveni in jugoslovanski kazenski zakonik) in dr. Kovčič (Dominica Oculic in njeno slovensko poimenovanje). Zlasti za juriste je zanimiva dr. Odarjeva razprava. Bistveno isto temo obravnava tudi dr. Ujčić v referatu v »Praktičnem delu«. Najširše kroge pa bo zanimala in izredno koristila razprava dr. Bogoviča o »Psihoanalizi in krščanstvu« z dragocennimi, navodili za kateheto in vzgojevalca sploh. Dala bi se izpopolnila s stališčem in izsledki tako zbrane individualne in karakterološke psihologije (Adler).

Družina (mesečnik) za zabavo in pouk, Gorica, 1930, številka 4 ima nadaljevanje »Magistra Antonas«, za Pregleda tako tipne povesti iz slovenskega duhovniškega življenja in sicer iz dobe reformacije. Lovrenčič je objavil svojo lepo balado o »Gospju s sedmimi hrti« z gorškim lokalnim koloritom. Profesor Bolman opisuje staro Gorico. List prinaša tudi dobre prevode in zgodovinski konspekt Izbruh svetovne vojne.

Kazenska pravda zoper Veroniko deseniško je naslov rektorski publikaciji točnega rektorja ljubljanske univerze g. dr. Metoda Dolenc, namenjeni za svetosavsko proslavo 1. I. R. — prava je kulturnozgodovinsko važna in zanimiva. Učeni raziskovalec slovenske pravne zgodovine prikazuje v njej problem kazenske pravde zoper Veroniko Deseniško, ki so jo pesniško obdelali Jurčič, Zupančič in Novčan.

Kres, izšla je dvojna številka tega fantovskega lista (2-3.), ki nudi fantom vse, kar mu je potrebno za umsko in srčno kulturo. Močna je ta dvojna številka, ker je urednik uspel, da je združil okrog lista stare in mlade moči, ki polnijo list z resnostjo in vriskajočo mladostjo. **Pesmi**: P. Krizostom: Sama luč je pri nas doma...; Stranik Dragoman: Pesem mladosti, Verujemo. Po uro, to belo uro; Janez Pucelj: Vesel fant. **Proza**: Fr. Jaklič: Janez z Visokega (ilustracije od Gasparija); Lojze Golobič: Slepe oči; Stranik Dragoman: Pismo, Misel; Vasilav Winkler: Dolgi Tine, Cigan; Lea Fatur: Skopuh (legenda). Lepo se družijo neži Krizostom in Golobič, razposajeni in močni Winkler in Dragoman z realističnim Jakličem iz stare generacije. **Pouk**, Cerkev, država pa vzgoja (iz okrožnice Pija XI.); P. Hugo odkriva v »Kolumbovih vitezih« miselnost in značaj te močne katoliške organizacije v Ameriki; dr. Ant. Brecl: Sport in zdravje; Mladi narodni gospodar (s slikami); našo zgodovino odkrivajo Ant. Skubic: Francozi v Ribnici; Fr. Erjavac: Naš kmet v srednjem veku in dr. C. v preglednem članku Pariz—Ločarno—Haag, mesta, kjer se je delala politična in gospodarska zgodovina Evrope. Članek »Sodobna ruska šolac razkriva metode in uspehe (boljše neuspehe) boljševiške vzgoje. Gotovo pa bi moral prebrati vsak fant, ki misli iti za delom na Francosko, pretresljivo »Pismo s Francoskega«. Jasen in nazoren je članek »Dolžnost pa veste«. Sledi »Droblj in oca novih knjig ter pesmi. Naj ne bo slovenskega fanta, ki bi ne naročil svojega lista. Stane za vse leto 25 Din in se naroča pri upravi, Ljudski dom.

Istčasno je izšla prva številka mladinskega lista »Cvetla«, kjer se skončavajo tri zanimive povestice »Potomci Uskokov« (Lea Fatur), »Betelemsko dete« (S. Lagerlöf-M. R.) in »Tajna davnih dni« (John Holden-Tone). V »Urednikovi torbi« se urednik zahvaljuje sodelavnikom in pravi, da mu ni treba več pisati in da tudi ugank ne bo več.

Vigred, št. 4, se uvaja z lepimi mislimi o čisti ženski duši od dr. Rm. Gassnerja. Dr. Jaklič prepričevalno razkriva slabe strani mešanega zakona. Nadaljuje se za življenjsko usmeritev deklet tako zelo važna anketa o Poklicu. Slika »Pod Antikristovim jarmom«, ki se je začela že v 3. številki, odgrinja zavese s sodobne Rusije, ki se raj imenuje, a je v resnici pekel. Služkinja piše o »Mojem ljubem, drugem domu«, ki je poselsko zavetišče. Tudi Pero Horvova »Priprava žene za življenjsko pote« pa dr. Debečev zdravstveni sestavki dajo prikljubljene ženski listu znak praktičnosti in poznavanja naših potreb. Navodila za gospodinjstvo, kuhinjo, kokošjerejo in vrt so dragocena. »Vigred« izhaja vsak mesec, naročnina je 25 Din, naroča se pri upravi v Ljubljani, Ljudski dom.

Ljetopis Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti, sv. 42 za leto 1928-29 prinaša med drugim prigodno besedo v proslavo stoletnice rojstva Leva Tolstega, ki jo je imel dr. Tomislav Maretić na javni seji Akademije leta 1928. Isti ocenjuje tudi »Rječnik srpskohrvatskog i njemačkog jezika« od dr. Svetimira Ristića in Jovana Kangrga.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40—, eleg. vezana Din 55—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Nov kredit Agrarni banki

Svoječasno smo že poročali, da je Narodna banka odobrila Privilegirani agrarni banki 200 milijonov dinarjev kredita po izjemni obrestni meri 4 odstotkov.

Sedaj pa poročajo, da je upravni odbor Državne hipotekarne banke na svoji zadnji seji odobril ravno tako 200 milj. Din kredita po izjemni obrestni meri 4% Privilegirani agrarni banki.

Danes ima PAB nad pol milijarde lastnih sredstev, ki jih je dobila iz emisije svojih delnic in od države, toda ker je zagarantirana tudi glavni obrestna mera 6%, je naravno obrestna mera kreditov PAB za nas previsoka. Sedaj pa je dobila banka 400 milj. Din novih sredstev po taki obrestni meri, ki ji bo omogočala obsežnejše delovanje.

Spremembe v trgovinskem registru. Vpisi: Vegi & Bevc, trgovina mešanega blaga, Celje, Glavni trg 10; Kedi Marija & Comp., trgovina z mešanimi blagom »Pri zvezitiz« (Kedi Marija, Pfeifer Ferdo), Gabrje pri Celju; Slika, d. z. o. z., Ljubljana (150.000 Din); Ambrožič Miroslav, Podkrajsek Emil in Ribnikar Adolf; Papišef, d. z. o. z., Maribor (20.000 Din); Stampach Valentin, Sef Cecilija, prokurist Sef Ludovik). Nadalje je v trgovinskem registru zaznamovan prenos sedeža tvrdke Bulc & Ko., tovarnar za izdelovanje krede in krednatih izdelkov Jugokreda, d. z. o. z., iz Ljubljane v Mirno. — **Izbris** (zaradi končane likvidacije): Rude in kovine, d. z. o. z., v Ljubljani, v likv.; Andrej Majer, d. z. o. z., Maribor, v likv.

Občni zbor »Isis« d. d. za industrijo droga i kemikalija, ki se je vršil dne 28. aprila t. l., je sklenil, da se bo za poslovno leto 1929. izplačevala 6% dividenda. — Vsi delci tega se bo kupon št. 12 z Din 3.— za komad pričel vnovčevati pri blagajnah družbe kakor tudi pri blagajnah Jugoslovanske banke d. d. z dne 29. t. m.

Občni zbori. Sentjanski premogovnik And. Jakl d. d., v Krmelju pri St. Janžu 10. maja ob pol 11. — Tovarna klobukov »Sešir« d. d., v Škofji Loki 14. maja ob 11 v Zadržni gospodarski banki v Ljubljani. — Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice, r. z. z. n. z. v Ljubljani 15. maja ob 15. — Rade in kovine, d. d., v Ljubljani 15. maja ob 10 v Kreditnem zavodu. — Delniška tiskarna d. d., v Ljubljani 21. maja ob 18.

Konkurs je razglašen o imovini Ribiča Rudolfa, trgovca v Ptuj. Prvi zbor upnikov 10. maja. Oglasiti se je do 7. junija. Ugotovitevni narok dne 14. junija.

Narok za prisilno obravnavo: Kihar Pavel 19. maja, Kern Justina 19. maja.

Likvidacije. Avtomobilna zveza Brežice—Grobno—Poljčane, d. z. o. z., v Brežicah.

Dobave. Rava, drž. rudnika Velenje sprejema do 10. t. m. t. l. ponudbe glede dobave 1 tahometra; do 15. t. m. pa glede dobave 1000 m³ jamskega lesa. — Ravn. drž. rudnika Kreka sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave 12 komadov Varta-elementov, 150 impreguiranih lesenih drog in 200 komadov karbidnih svetilk. — Dne 20. t. m. se bo vršila pri krmid mornarice v Zemunu offer. licitacija glede dobave barv in barvarskega materiala (razni laki, laneno olje, sikativ, terpeninovno olje, katran, železni minij, kolofonija, arzenik, antikoroziv, smola, karbolina, špirit, gorska kreda, cinkovo belilo, sadra itd.).

Oddaja zakupa restavracije na postaji Grosuplje se bo vršila potom licitacije dne 17. t. m. pri ljublj. žel. ravn.

tudi v naših krajih, saj bo morala banka svojo obrestno mero znižati, ker ni njena naloga, da sam zbirati velike dobičke, pač pa, da predvsem pomaga potisniti obrestno mero v onih krajih, kjer je previsoka, navzdol. Seveda mora pri tem paziti, da primerno in ugodno obrestuje svoj kapital, zlasti, če ta izvira od delničarjev, ki reflektirajo na obrestovanje svojega, v teh delnicah naloženega denarja.

Upamo, da bo ta nizka obrestna mera znižala tudi obrestno mero za kredite pri PAB, obenem pa moramo poudariti, da je odstotek 4% zelo značilen in se približujemo normalnim razmeram na denarnem trgu.

Prodaja neuničenih poštinih znamk se bo vršila pri offer. licitaciji dne 15. t. m. pri računsko-ekonomskem oddelku ministrstva za gradbe v Belgradu.

Borza

Dne 30. aprila 1930.

DENAR

Devizni tečaji so ostali v glavnem neizpremenjeni. Promet je bil srednji, znatnejši le v devizah Praga in Newyork. Narodna banka je intervenirala v vseh zaključenih devizah.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2275.50 bl., Berlin 1348—1351 (1349.50), Bruselj 787—790 (788.50), Budimpešta 988.50 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 795.76 do 798.76 (796.26), London 274.85 bl., Newyork 56.315 do 56.515 (56.415), Pariz 220.76—222.76 (221.76), Praga 167.06—167.86 (167.46), Trst 296.22 bl.

Zagreb. Amsterdam 2275.50 bl., Berlin 1348 do 1351, Bruselj 789.32 bl., Budimpešta 988.50 bl., Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.76—198.76, London 274.45—274.85, Newyork 56.315—56.515, Pariz 220.76—222.76, Praga 167.06—167.86, Trst 295.15 do 297.15. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 5 milj. Din.

Belgrad. Berlin 1348—1351, Budimpešta 987 do 990, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.76 do 798.76, London 274.45—275.25, Newyork 56.315 do 56.515, Pariz 220.76—222.76, Praga 167.06—167.86, Milan 295.10—297.10.

Curih. Belgrad 9.1275, Amsterdam 207.65, Atene 6.605, Berlin 123.14, Bruselj 72.025, Budimpešta 90.20, Bukarešt 3.07, Carigrad 2.45, Dunaj 72.725, London 25.07875, Madrid 33.90, Newyork 515.75, Pariz 20.285, Praga 15.28, Sofija 3.74, Trst 27.08, Varšava 57.85, Kopenhagen 138.10, Stockholm 138.65, Oslo 138.10, Helsingfors 12.975.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tendence za državne papirje je stalna, vojna škoda in 7% Bler pa sta se celo uvrstila. Bančni papirji so ostali v glavnem neizpremenjeni, le Prastedion je nekoliko popustila. Med industrijskimi papirji je bila zaključena le osiješka sladk. tovarna. Med parobrodniimi družbami je popustila Dubrovačka.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 97.25 bl., 7% Bler. pos. 86.25 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 120 den., Prastedion 905 den., Kred. zavod 165 den., Vevče 132 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Ruše 270—280.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. p. 87—87.50 (87 do 87.25), agrari 54 den., vojna škoda ar. 422.25 do 422.50, kasa detto (422), 5. 422.75—423 (422.50).

Modne novosti

Svileni plašč.

Odkar je industrija spravila na trg razne nove, izredno trpežne svilene tkanine (marocains, flamingos i. dr.), spada svileni plašč med najbolj praktične in hvaležne komade ženske garderobe. Svileni plašč moremo uporabiti tako za popoldne kakor za večer, ne da bi nam postal nadležan, vedno je eleganten, paraden in praktičen obenem. Nove dehteče pomladne in poletne obleke iz tenkih rožastih tkanin pa sploh ne preneso drugega plašča nego svilene, ker bi spričo njih vsak drug plašč učinkoval pretežno, okorno.

Seveda pa je treba biti pri izbiri barve za svileni plašč posebno previden, ker se mora njegova barva skladati z vsemi modernimi barvami, kakor: »rose opaline«, petrolejno-modra, beige in živopisni cvetlični vzorci. Črna barva se tu ob sebi ponuja; s

črnim svilenim plaščem smo preskrbljeni prav za vse slučaje.

Novi, umetno-enostavni kroj se za svileni plašč izvrstno prilaga, kakor pričajo vzorci na naši sliki.

Prvi vzorec predstavlja kombinacijo s cape-om za mladostne in vitke postave. Plašč je nekoliko krajši nego obleka, cape se začneja še-le na ramah.

Zelo lep je srednji vzorec, ki podaja zvezo ravne linije z zvončasto obliko — majstrski kroj, ki se odlikuje posebno tudi v obliki rokavov.

Zadnji vzorec je enostaven, a obenem zelo učinkovit; zgornji del je raven, a spodnji zvončast volant. Namesto ovratnika je šal, ki je za vratom ozek, na obeh koncih pa se razširi.

12. 426—428, 8% Bler. pos. 96.75—97.50, 7% Bler. pos. 84.50—85 (85), 7% pos. Drž. hip. banke 83 do 85, — Bančne delnice: Ravna gora 72 den., Hrvatska 50 den., Katoliška 38—38. Poljo 58—58.12, Kreditna 96—100, Union 196—198 (196), Jugo 81 do 82 (81), Lj. kred. 120 den., Medjunarodna 60 den., Narodna 8500—8680, Obrtna 36 den., Prastedion 900—902.50 (900), Etno 160 bl., Srbska 178—182, Zemaljska 146—150. — Industrijske delnice: Nar. šum. 21—31, Gutmman 165—172, Slavski 70—80, Danica 110 den., Pivara Sar. 160, Drava 270—320, Seferana Osijek 370—380 (370), Osj. ljev. 170 den., Brod. vag. 110 den., Union 135 do 150, Vevče 125 den., Isis 28 den., Ragusea 440 do 450, Oceania 200 bl., Jad. plov. 510—520, Trboveljska 480—485.

Belgrad. Narodna banka 8650—8680, 7% inv. pos. 87.25, agrari 55.25—56, vojna škoda 426—427, 5. 430.50, 7% pos. Drž. hip. banke 84—86, Prometna banka 990. — Ostalo brez interesa.

Dunaj. Don. sav. jad. 98.05, Wiener Bankverein 18.80, Creditanstalt 51, Escomptes 169, Zivno 96.70, Union 24, Alpine 31.60, Trboveljske 60 Kranj. ind. 40, Rima Murany 92.50.

Žito

Pod pritiskom zopetnega nazadovanja cen na svetovnih žitnih tržiščih je tudi pri nas nekoliko oslabela cena pšenice, vendar v neznatni meri, tako da tečajnice novosadske borze ne notirajo sploh nikake izpremembe. Gornjebačke pšenice je sicer malo na ponudbo, a velja 202.50—205 nakladalna postaja. Ostale cene so neizpremenjene, promet je slab.

Ljubljana. (Vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompl. ml. tar.) Pšenica bč. 80 kg 2% 255—257.50, 78 kg 250—252.50, 77 kg 245—247.50, rž 72—73 kg 2% 202.50—205, koruza času prim. suha kval. gar. 142.50—145, za maj 145—147.50, jčmen bč. oz. 66—67 kg 167.50—170, 63—64 kg 162.50—165, oves bč. 120—125, moka og vag. bl. lko Ljubljana, plač. po prejemu 400—405.

Novi Sad. Notacije so ostale neizpremenjene. Promet: Pšenica: 16 vagonov, oves 2 vag., koruza 25 vag., moka 4 vag., otrobi 1 vag. — Tendence: neizpremenjena.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet srednji. Pšenica maj 20.20, 20.31, zaklj. 20.30—20.31, jun. 20.57, 20.66, zaklj. 20.63—20.64, okt. 19.55, 19.62, zaklj. 19.59—19.60; rž: maj 10.15, zaklj. 10.45 do 10.50, okt. 12.25, 12.50, zaklj. 12.48—12.50; koruza: maj 11.06, 11.70, zaklj. 11.70—11.73, jul. 11.78, 11.85, zaklj. 11.84—11.85, transit maj 11.21, zaklj. 11.20—11.25.

Soc'alni nadškoj

Napoved pariških listov, da bo novi njihov kardinal Verdier socialno zelo aktiven, je bila popolnoma pravilna. Vsi njegovi govori in uredbi nosijo na sebi tako noto, posebno pa se je to pokazalo ob priliki letnega zborovanja vseh katoliških društev za pariško nadškofijo.

Za edini program več dni trajajočega zborovanja je kardinal Verdier določil temo: pouk socialne doktrine katoliške Cerkve. Kongres naj prouči, kako naj bo o tej doktrini izobražena najprej elita in tudi preprosto ljudstvo. Ni težko sprevideti, kako daleč je gledal pariški nadškof. Povsodi posebno v Parizu je zelo lahko ugotoviti veliko socialno razrušanost v naših dneh. Rešitve socialnega prasanja se ponujajo za rešitvami, toda ena pokopije drugo, dokler človeku ne izgine vse zaupanje v to reševanje in se opre na edino, česar je več ali manj gotovo, na svojo silo, ki bo seveda še slabša rešiteljica. Ne vedo pa vsi ti za socialni nauk Cerkve, za zgodovino njenega socialnega dela in za vzgled oživotvorjenega pravega social. katekizma. Ne vedo in ker ne vedo, ali ker napačno oziroma premalo vedo, zato ne iščejo na pravem mestu rešitve, da še več, obrnili so se v imenu rešitve socialnega prasanja proti Cerkvi in od tod tudi tisto veliko izgubljanje delavskih mas, o katerem tragično pričajo pariška predmestja. Kardinal Verdier boče, da bo prihodnja generacija bolj in pravilno poučena. Upa, da bo s tem zopet pridobil tudi delavski razred, če mu točno predstavi pravo podobo katoliške cerkve, ki je tudi tako živeta kakor je učila.

Vsi voditelji inteligence, dijaštva, delavstva, mladinskih zavodov so dobili nalog, da dobro študirajo metode in statistike in tako zagotovijo uspeh kongresa.

Iz vseh referatov je izzvenelo, kako zelo je potrebno širiti socialni nauk Cerkve in ga tudi žveti. Seveda je težava v velikem nezazupanju, posebno delavstvu, vendar pa so mnogi duhovniki-lajki tudi v tem oziru s svojim heroizmom že mnogo storili.

Sklep kongresa se je vršil v veliki dvorani Wagram v navzočnosti 5000 mož. Kot vsa zborovanja je tudi to vodil kardinal sam. Glavni govornik je bil Filip de Las Cases, ki je zavrnil odtok, da je Cerkev v službi kapitala in nasilja z dejstvom, da je nasprotno ona na čelu socialnega napredka. Ljudje bodo začeli drugače soditi, če se jim dobro predoči socialna stran evangelija in Cerkve. Vse zborovanje je pričalo, da je delo, ki ga je pričel s tem kongresom Verdier, v resnici potrebno (croissance nécessaire).

Takoj po kongresu je prinesla »Semaine religieuse«, oficijelno glasilo nadškofije, podrobno navodilo za izpeljavo zaključkov, do katerih so privedla zborovanja. V prvi vrsti se tičejo kat. profesorjev in učiteljev, ki naj porabijo vsako priliko, da govorijo o socialnem vprašanju in njegovi krščanski rešitvi. Enako naj duhovniki pri pridigah, misijonih in duhovnih vajah temu posvečajo primerno pažnjo. Važno za tak pouk so posebno individualne socialne nepravilnosti, ki je dotičnik bolj pripravljen za luč. Mnogo naj se poučuje tudi socialna filozofija. Polagoma bo treba uvesti socialni pouk kot poseben predmet, seveda je treba povsod ilustrirati teorijo z zgodovinskimi dejstvi. Kardinal priporoča nadalje, naj se mladina v svojih društvi veliko peča s tem in v pomoč bodo začele izhajati v oktobru posebne socialne okrožnice. Izšla bo tudi bibliografija vseh knjig, kjer bo mogoče črpati zdravo socialno misel. S takimi in podobnimi določili je kard. Verdier pokazal, da mu ne gre za besede, da marveč hoče res vzgojiti generacije, ki bodo socialno bolj usmerjene kot dosedanja.

Napredek našega zadružništva

Uspela glavna skupščina Zadružne zveze v Ljubljani

Včeraj dopoldne se je vršila redna glavna skupščina Zadružne zveze, matice slovenskega zadružništva. Velika udeležba delegatov kakor tudi zanimanje za razpravo na skupščini sta pokazali interes na Zvezi, ki ga ima naše gospodarstvo. Na skupščini je bilo zastopanih nad 300 zadrug od dvseh 578 zadrug.

Skupščini so poleg delegatov prisostvovali: ban ing. Dušan Serbec, zast. kmet. od. delka Zidanšek in dr. Milavec ter ravn. Kmet. družbe ing. R. Lah.

Po pozdravu gostov se je načelnik Zveze dr. Anton Korošec spomnil umrlega člana nadzorstva dr. Jeriča in dr. Matka Laginje; v počastitev spomina njih so delegati stoji zaklicali jim »Slava«. Nato je nač. ravnatelj Fr. Gabrovšek predlagal brzojavno pozdrave Nj. Vel. kralju, min. predsedniku generalu Petru Zivkoviču in kmet. ministru dr. Frangešu, kar so delegati vzeli z odobravanjem na znanje. Nj. Vel. kralju je bil poslan sledeč brzojav: »Slovenski zadrugarji zbrani na glavni skupščini Zadružne zveze v Ljubljani pošiljajo vda-ne pozdrave visokemu zaščitniku zadrugarstva in njegovi kraljevski hiši.«

Govor dr. A. Korošca

Sledil je daljši nagovor načelnika, ministra za gozdove in rude dr. A. Korošca, iz katerega posnemamo sledeče:

Lani je bilo razmeroma dobro leto, čeprav smo doživeli krize v posameznih panogah, tako n. pr. v hmeljarstvu, v vinarstvu itd. Opazilo se je, da se v letih dobre letine kmet. proizvodi slabo prodajajo in da ne dosežajo ugodnih cen. Te težkoče se pojavljajo v celi državi. Zato je vlada prišla na misel ustanoviti za vnovčevanje kmet. proizvodov Privilegirano izvozno d. d. z glavnico 50 milj. Din, kjer bo udeleženo tudi zadrugarstvo. Družba bo prosta davkov in taks, v njeni upravi bo sedela tretjina drž. uradnikov, tretjina zadrugarjev in tretjina izvoznikov strokovnjakov. Ker danes kmetijstvo nima svojih zastopnikov, zastopa kmetijske interese naše zadružništvo, kar se vidi tudi v tem, da skuša vplivati v agrarnem smislu na trgovinsko in carinsko politiko. Že je marsikaj doseglo v korist kmeta izvršujoč ono, kar bi pripadalo kot naloga kmetijskim zbornicam. Ravno sedaj je prišel zadružni zakon v odločilno fazo, saj je pričakovati v kratkem, da bo predložen zakonodajnemu svetu in pričakovati je tudi, da bo odgovarjal potrebam zadružništva. Nadalje je potrebno, da se z zakonom uredi razmerje denarnih zavodov med seboj: točno naj se označi delokrog, pa se to mora tudi povsod povdarjati, da ne bo zamenjav, tako za zadruge z neomejeno zavezo, z omejeno zavezo, regulativne hranilnice, banke: prave banke za kratkoročni kredit, trgovinske za finansiranje trgovine in industrijske za industrijo.

Stabilizacija dinarja

Gledé stabilizacije dinarja se razširjajo vesti, da bo stabiliziran dinar na nižjem tečaju kakor je sedanj (na 8 ali celo 7). To seveda bi prineslo velike izpremembe in je sigurno, kakor zatrjujejo najmerodajnejši faktorji, da se bo izvršila stabilizacija po sedanjem tečaju. Na izrecno željo Nj. Vel. kralja se bavi vlada z ustvaritvijo velikega načrta za našo gospodarsko politiko hotéč ji dati izvestno smer, kajti dosežanji politika je bila brez jasne linije. Sedaj pa se morajo določiti smerice za naše gospodarske življenje, v katerem bo tudi naše zadružništvo lahko napredovalo.

Skupščinarje Zveze so brzojavno pozdravili: načelnik kmet. min. Stojković iz Beograda, Zemljoradniški savez iz Vel. Bečkereke, Zadružna zveza iz Zagreba, Glavna Zadružna zveza v Beogradu ter Ustredni jednota hosphodarskih društev iz Prage.

Načelstveno poročilo

Je postal nač. ravn. Franc Gabrovšek. Iz tega poročila posnemamo, da letos deluje Zveza že čez 30 let. Njen računski zaključek izkazuje stalni napredek, saj je promet presegel 1 milijardo Din, vloge pri zvezi so se zvišale na 180 milijonov, za celih 24%.

Najbolje so se razvijale tudi lani kreditne zadruge, katerih število je naraslo čez 317, ki po ogromni večini niso samo papirne zadruge. Posebej je omeniti lep razvoj kreditnih zadrug v Prekmurju, ki so odločilno vplivale na znižanje obrestne mere in omogočile prekmurškemu malemu kmetu, da je konvertiral svoje dolgove, ki jih je imel poprej drugod po bančnih obrestih. Nadalje imamo zaznamovali nove delavske posojilnice, ki bo-čejo dvignili smisel za varčevanje med delavstvom v industrijskih krajih. Mreža kreditnih zadrug je precej gosta, zato se je treba prav posebno truditi za njih notranjo izpopolnitev. Zlasti pa morajo naše kreditne zadruge vršiti vzgojno delo z navajanjem k varčevanju. Zveza je vršila delo denarne centrale na zadovoljstvo vseh članic.

V živahnem razvoju so bile živinorejske zadruge. K prebujanju živinorejskih zadrug sta pomagala zakona o pospeševanju kmetijstva in živinoreje, na drugi strani pa vedno bolj jasna zavest našega kmeta, da je

njegova rešitev v samopomoči. Zato je treba živinorejskim zadrugam iti prav na roko.

Kriza v vinogradništvu sili vinogradnike, da iščejo novih poti za prodajo vina in dvig kvalitete naših vin. Zato so nastale nove vinarske zadruge.

Blagovne zadruge so se lani dobro razvijale, vendar čaka še mnogo potrebnega, kajti pomanjkanje zadružne zavesti je treba nujno odpraviti.

Propagandno delo.

Kljub temu, da jasna načela našega zadružništva kažejo, kako veliko korist nudijo, je vendar še potrebno mnogo propagande in je Zveza za eno svojih najvažnejših nalog smatrala propagandno delo. Izdajala je »Narodnega gospodarja« v 1400 izvodih, nadalje je izšlo v vseh važnih listih mnogo člankov o našem zadružništvu. Koledar Zveze je izšel v 64.000 izvodih. Referat prof. Priola o naših sadjarskih zadrugah je izšel v posebni brošuri v 10.000 izvodih. Nadalje je Zveza priredila 92 predavanj pri raznih zadrugah. Zadružna šola je lani začela 16. tečaj in je imela v začetku leta 36, koncem leta pa 30 učencev. Zadružna zveza je podpirala 21 gojencev. K propagandi zadružne misli je mnogo pripomogla tudi zadružna razstava, ki je bila pretoklo leto ob priliki jesenskega velesejma. Kakor vsako leto, je tudi lani zveza izdala statistiko o poslovanju svojih članic, ki je brez dvoma najboljše statistično delo na tem polju v vsej državi.

Revizijsko delo.

Drugo veliko delo, ki ga vrši zveza, je revizijsko delo. Število izvršenih revizij je lani doseglo 298. Revizije so smotrene in temeljite. Revizijski oddelki so sestavljeni na licu mesta pri zadrugah 115 in v pisarni 78 računskih zaključkov. 72 zadrug je poslalo svoje račun-ske zaključke revizijskemu oddelku v pregled.

Načelnost je imelo 46 sej, na katerih so se pretresala najvažnejša zadružna vprašanja. Zveza je lani kupila hišo v Mariboru, Miklošičeva cesta 2, kjer delujejo njeni uradniki in se je v njej nastanila tudi sadjarska zadruga. Tajništvo je imelo veliko dela z raznimi pravnimi nasveti, ki jih je bilo treba dajati našim zadrugam. Mnogo dela dajo zadruge zlasti ob ustanovitvi. Kako je delo v zvezi naraslo, je razvidno iz tega, da je bilo odposlanih 21.734 dopisov, to je 2207 več kakor 1928. Prejetih pa je bilo 14.520, to je 636 več kakor 1928. Vrh tega ima še zvezni urad v Mariboru 1900 vložnih števil. Na nasvet revizijskega poročila Glavne Zadružne zveze je bil nastavljen še en revizor. Ob koncu je g. Gabrovšek povdaril, da navaja poročilo samo najvažnejše stvari in članicam gre sedaj sodba, da-li je zveza izvršila svojo dolžnost. Stvarni nasveti so vedno dobrodošli.

Nadzorstveno poročilo

V imenu nadzorstva je poročal njegov načelnik g. Ignacij Zaplotnik. Nadzorstvo je v svojih sejah bilo poučeno o sklepih načelstva in obravnavalo zvezino poslovanje, v kolikor spada v njegov delokrog. Pregledalo je računski zaključek, o katerega točnosti se je uverilo po podrobnem pregledu. Referent nato navaja važne postavke iz računskega zaključka in predlaga absolutorij.

Dopolnilna volitev nadzorstva.

Namesto umrlega dr. Josipa Jeriča je bil dr. Stanko Žitko izvoljen v nadzorstvo.

Na predlog ravnatelja dr. Basaja, ki je opozarjal, da je bil računski zaključek objavljen že v »Narodnem gospodarju« in tudi v dnevnikih, je bil soglasno računski zaključek za l. 1929. odobren.

Revizijsko poročilo.

Nato je prečital ravnatelj dr. Basaj poročilo o reviziji Zadružne zveze v Ljubljani, ki jo je izvršil ing. Varga, revizor Glavne zadružne zveze iz Beograda, v času od 27. novembra do 2. decembra. Revizijsko poročilo ugotavlja, da pravila zveze od časa zadnje revizije (1926) niso bila spremenjena. Evidenca članstva je popolnoma v redu, tako imenik, pristopnice in odstopnice, kakor tudi izključitve. Glede zveznih skupščin je ugotoviti, da so bile popolnoma pravoveljave. Zvezin odbor je imel je imel od zadnje revizije pa do sedaj 8 sej, katerih zapisniki so v redu. Zvezno načelstvo je imelo od 1. junija 1926 do 1. decembra 1929 154 sej, katerih zapisniki so v redu. Nadzorstvo je imelo v omenjeni dobi 26 sej. Poslovanje zveze je v glavnem revizijsko in denarno. V l. 1929. so revidirali zvezni revizorji 264 zadrug, nad 48% vseh zadrug. l. 1928. 45%. Vsako leto se revidira torej približno polovico članic. Razlogi zamud pri revizijah so v glavnem, da zveza nima zadosti revizorjev in bi morala nastaviti vsaj še dva revizorja. Revizijsko delo je bilo vestno in strokovno. Pri denarnem poslovanju zveza popolnoma izvršuje svojo nalogo, to je, da posluje kot centrala za denarno izravnavo med članicami in kot središče za financiranje svojih članic. Knjigovodstvo je v popolnem redu, kakor so v redu tudi računski zaključki. Zaključno navaja glede poslovanja zveze, da je

popolnoma na višini in izkazuje stalen napredek. Posebej po svoji funkciji kot denarna zadružna centrala zavzema zveza vodilno mesto med zadružnimi organizacijami v državi. Organizacija notranjega poslovanja je potrebna spolnolniva tako, da se nastavi potrebno število strokovnjakov za organizacijo, vodstvo in strokovno nadzorstvo mlekarstvih, živinorejsko-selektijskih in sličnih zadrug, ki zahtevajo posebno strokovno vodstvo in posebno organizacijsko delo. — Poročilo je občni zbor vzel na znanje.

Obrestna mera

Referat o obrestni meri je imel ravnatelj dr. Basaj. V glavnem je izvajal:

Višina obresti ni nekaj absolutnega, temveč se ravna v prvi vrsti po kulturnih, gospodarskih in socialnih razmerah v dotični državi in narodu. Zakonodajca, sodstvo, moralni nivo upnikov in dolžnikov, vse to ima vpliv na višino obrestne mere. Velikega pomena je tudi organizacija kredita, ravno pri nas v Sloveniji je zadružništvo v tej organizaciji tako odločilno, da moremo govoriti o zadružni obrestni meri in da je ta zadružna obrestna mera nekaj tako samostojnega in močnega ravno radi močne zadružne organizacije.

V naši državi vlada vsled pomanjkanja kapitala precej visoka obrestna mera. Celo državna posojila se kljub varnosti razmeroma visoko obrestujejo, saj nosijo obligacije 7 odstotnega investicijskega posojila pri današnjem kurzu lastnikom skoraj 8 odstotne obresti.

Drugi krediti so seveda še dražji. Zmerna bančna obrestna mera pa je danes v Sloveniji 12%, v južnih pokrajinah pa vseprek po 14% in več. Zadružni kmetijski kredit je seveda dosti cenejši in znaša pri nas 7% do 8% in le izjemoma po 9%, dočim mora kmet na Hrvaškem, v Slavoniji in Dalmaciji ter Vojvodini pri enakih razmerah plačati 14 do 16%, v pokrajinah Srbije pa celo 20% do 24%.

Zadružništvo je pri nas oderuštvo popolnoma odpravilo, v južnih krajih pa je zele-naštvo še močno razvito in brez dvoma zelo ovira, če ne naravnost onemogoča razvoj in napredek kmetijstva. Saj dosežejo obresti pri privatnih oderuhih tudi 120%. Ni čudno, da so se kmetje z zaupanjem obrnili na Privilegirano agrarno banko in na njene 10 do 11% ne kredite, ki so n. pr. za naše razmere veliko previsoki.

Vzrok nizke obrestne mere v Sloveniji je predvsem močna in dobro razvita organizacija kreditnega zadružništva. Kreditne zadruge se dobro zavedajo svoje naloge, to je zbiranja ljudskih prihrankov, širjenja varčevanja in vzgajanja mladine k varčnosti. Važen in omembe vreden razlog za nižjo obrestno mero v Sloveniji je pravna sigurnost in promptno poslovanje sodišč, dočim so v južnih pokrajinah sodne razmere zelo nezadovoljive.

Ker je bančna obrestna mera 3%—5% višja od zadružne, se trgovska in industrijska podjetja vedno pogosteje obračajo za kredite na rafajzenske posojilnice. V tem pojavu tiči za naše podeželske posojilnice velika nevarnost. Stvar s trgovskimi in industrijskimi krediti smatrajo posojilnice kot priliko za hiter in dober zaslužek. Za take kredite plačujejo stranke tudi 15% ne obresti, kar seveda po- viša dobiček. Vendar pa je treba trgovske in industrijske kredite našim zadrugam odsvetovati. Pri teh posojilih je riziko velik, nadzorstvo nad dolžnikom težko. Zato je treba pri tem velike previdnosti in posojilnice naj se ne podajajo v nevarnost brez potrebe.

Ne samo trgovski in industrijski krogi, tudi banke skušajo na razne načine, da dobijo zadružni denar. In zgodi se, da marsikatera zadruga radi pol procenta višje obrestne mere nalaga svoj denar pri banki in ne pri Zvezi.

Nalaganje denarja drugod in ne pri Zvezi, je znak nediscipline in nesolidarnosti, in rafajznovka, ki je sama osnovana na teh principih, jih ne bi smela rušiti. Zadruge se morajo tudi zavedati, da če gre zadružni denar v banke, ne bo nobena zadruga mogla dobiti cenenih kreditov, ki jih sedaj zadruge dobivajo pri Zvezi. Delo Zveze je ogromno, in Zveza tega dela ne bi mogla nikoli vršiti, če ne bi bila obenem tudi denarna centrala. Pro- nost od rentnega davka za naložbe pri Zvezi in poštinska prostost, ki jo zadruge uživajo, sta tudi dva momenta, ki jih morajo zadruge vpoštevati, ker odvagata ta dva momenta precej od tiste višje obrestne mere pri bankah.

Tudi zadruge, ki nalagajo svoj denar pri Zadružni gospodarski banki, ne delajo prav in treba jim je povedati, da ni vseeno, če je denar pri zvezi ali pa banki. Če bi si vse zadruge osvojile to stališče, potem bi Zveza prenehala biti denarna centrala zadrug v veliko škodo tistih zadrug, ki so navezane na kredite.

Poleg bank se tudi regulativne hranilnice in razni državni denarni zavodi potegujejo za kmetove prihranke. Zato je potrebno, da vedno poudarjamo načelo: kmeti denar kmetu. Tega načela pa se ne drži kmet, ki svojega denarja ne vlaga pri rafajznovkah.

Namen posojilnic je, da dovoljujejo članom kredite po nizki obrestni meri. Te naloge pa ne more vršiti zadruga, ki povišuje obrestno mero za vloge. Posojilnice morajo stremeti nazaj k pravilom. Ljudske kreditne zadruge so nastale kot izrazita in učinkovita reakcija proti oderuštvi. Ljudske kreditne zadruge se tej nalogi danes ne smejo izne-veriti in morajo imeti pred očmi predvsem kmeta, člana, dolžnika, ki je potreben pomoči, in njegovo gospodarstvo, kratko za napredek potrebuje cenenega kredita.

Referat dr. Basaja je vzbudil med delegati veliko odobravanja. Delegat Jože Gostinčar je poudaril v debati prav posebno socialno stran obrestne mere. Za siromaka pomeni en procent veliko in naloga zadrug je, da gredo gospodarsko šibkim na roko. Visoka obrestna mera je znak siromaštva, nizka obrestna mera je pa znak blagostanja. Delegat Hrastelj iz Maribora je omenil težave, ki jih imajo mariborski denarni zavodi vsled konkurence z visoko obrestno mero pri enem samem zavodu. Izraža pa upanje, da se bo stanje kmalu spremenilo. Delegat Počkaj iz Prekmurja je poudarjal veliko delo, ki so ga zadruge izvršile v par letih na polju znižanja obrestne mere in je izrazil željo, da bi se obrestna mera je znak siromaštva, nizka la, da ne bi bila višja kot je obrestna mera v ostali Sloveniji.

Slučajnosti

Pri sledečih slučajnostih je g. Hrastelj opozarjal, da se je izrekla v izvestnem delu časopisja kritika o delu Zveze. Ob pritrjevanju vse skupščine je to kritiko kot neupravičeno zavrnil.

Terjatve pri Poštni hranilnici

Ravnatelj dr. Basaj je poročal o vprašanju likvidacije bivših poštinih hranilnic na Dunaju in Budimpešti. Tozadevno pogodbo so ratificirale vse zainteresirane države in so vsa dela, kar se tiče naše države, dovršena. Za kritje terjatev našim državljanom je pripravljen znesek 100.000 šilingov, nadalje 13 milj. kron v vrednostnih papirjih ter 35 milj. kron cediranih terjatev poštne hranilnice napram bivšim pošlam. Treba je torej, da se vse to uredi. Ker sedaj ni nobene ovire več za ureditev tega vprašanja, predlaga dr. Basaj tozadevno resolucijo predsedniku vlade, ministru za gradbo ter glavnemu ravnatelju Poštne hranilnice, saj ležijo znatni zneski celih 11 let vezano in brezobrestno drugod, in v interesu zaupanja v našo državo je, da se vprašanje naložb pri poštni hranilnici na Dunaju hitro in za imejitelje računov pravičnem reši.

Predvojna drž. in dež. posojila

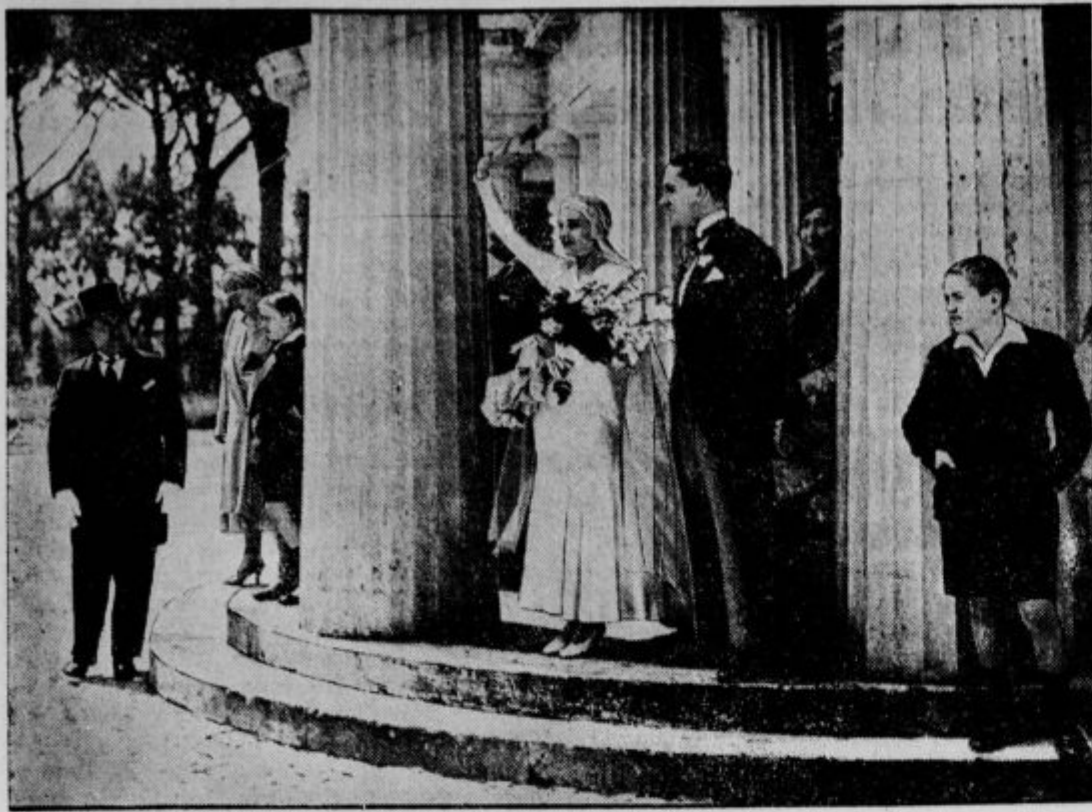
Predvojne avstrijske rente (srebrna in zlata), kakor tudi stara deželna posojila, tvorijo že od prevrata sem pereče vprašanje ne le za denarne zavode, ampak tudi za vse male varčevalce in za razne fondе. Pospešena in pravična rešitev tega vprašanja bi dvignila ugled in zaupanje do državnega gospodarstva na znotraj in zunaj. Istočasno bi bilo treba urediti in vzpostaviti kuponsko službo za vse te papirje, ki je že od razsula Avstrije ustavljena. Zato se zadrugarji obračajo s prošnjo na kr. vlado, da to vprašanje pospešeno in pravično reši, kakor je rešila in uredila že veliko zadev, ki so poprej zaman čakale rešitve. Resolucija je bila poslana predsedniku vlade, finančnemu ministru in banu dravske banovine. Obe resoluciji sta bili soglasno sprejeti.

G. Lovro Jevnikar je stavil predlog, da se naj višina posojila, za katerega je potrebna odobritev zveze, zviša, ker je bila določena l. 1923. v dobi inflacije. Sprejet je bil po dr. Basaju formuliran predlog, da sme odobravati posojila do zneska 15.000 Din samo načelst-vo, od 15.000 do 25.000 Din načelstvo in nadzorstvo skupaj, posojila nad 25.000 Din pa Zveza.

G. Karel Skulj je z ozirom na težki boj mlekarstvih zadrug pozval Zvezo, da obrne pozornost merodajnih faktorjev na mlekarstvo in mu preskrbi pomoč. G. dekan Karel Kette je poudarjal važnost propagande mleka in mlečnih izdelkov ter predlagal tozadevno obsežno akcijo oblasti in zveze.

G. Franc Hrastelj je podčrtaval važnost propagande za varčevanje. Zlasti je treba pospeševati smisel za štedenje pri mladini in potrebna bi bila tozadevna velikopotezna akcija. V obsežni debati se je pokazalo, da je naj- uspešnejše delo za povzdigo varčnosti z domačimi hranilniki. Navajal se je zgled Ljudske hranilnice in posojilnice v Skofji Loki, kjer je v 280 domačih hranilnikih bilo zbranih nad 60.000 Din prihrankov. Temu zgledu naj sle-de tudi druge zadruge in skušajo dvigniti smisel za varčnost, kar bo zanje velika reklama in korist v bodočnosti.

Ko je bil dnevni red popolnoma izčrpan, se je načelnik, minister g. dr. Anton Korošec zahvalil vsem udeležencem ter jih pozval, da naj še naprej složno in z vneto delujejo za prosep našega zadružništva.

Poroča v Mussolinijevi družini. Po poroki: 19letna Mussolinijeva hčerka Edda in njen soprog grof Galeazzo Ciano pred Mussolinijevo vilo Torlonia v Rimu. Na levi vidimo Mussolinija, ki je, kakor vedno, tudi pri poroki svoje najstarejše hčerke sam organiziral vse velike slovesnosti.

Delo sejavcev na razvalinah

Pred mednarodnim euharističnim kongresom v Kartagini

Ce listamo po zgodovini krščanstva, vidimo, da nobena druga dežela ne skriva v sebi toliko bolečnih spominov kakor Severna Afrika. Ze v prvem stoletju krščanstva se je razširil evanĝelj preko Egipta po provinci »Afriki«, osrečil je Tunis, Numidijo in Mavretanijo, pa je tudi kmalu doživel krvavo preganjanje kakor v malokateri drugi provinci rimske države. Mučenčici Perpetua in Felicita, sveti škof in mučenec Ciprijan so izšli iz te dežele, da imenujemo samo te tri iz množice ostalih junakov, ki so prelili svojo kri za Kristusa. In ugašajoči stari vek je videl vzhajati iz afriških tal zadnjo svetlo zvezdo propadajoče dobe človeške zgodovine, sv. Avgustina. Ko je umrl veliki škof Regij iz Hippa, je svetila luč krščanstva na vso tedaj poznano Afriko, medtem ko je evropske dežele pretresalo preseljevanje narodov, pri katerem je zelo trpela Kristusova vera.

Kmalu pa je krščanstvu v Severni Afriki bila zadnja ura, v malokateri deželi je bilo krščanstvo tako temeljito zatrto kakor tu. Propad rimske države, vpad Vandalov in njihovi boji z Bizantinci so oslabili odporno silo afriškega krščanstva, ko so kakor povodenj pridrveli od vzhoda Arabci in postavili kristijane pred izbiro: izselitev ali islam. Toda junaška borba severnoafriških kristijanov je trajala še stoletja. Po 250 letih mohamedanskega režima, v letu 963. od 600 škofij v evropejski dobi krščanstva še 40 škofij. Leta 1053. jih je bilo samo še pet, 1174 še dve, l. 1192. pa je obstojala samo še škofija v Kartagini. Nato je prešlo umiranje v smrt, ko sta sveti Frančišek Asiški in sv. Dominik s svojim delovanjem privedla katoliško cerkev v Evropi do najlepšega razcveta, se je njena afriška veja končno odlomila od stebila...

Kristijanov-domačinov ni bilo več, vendar pa so tiste dežele vedno štele na desetisoče spoznavalcev Kristusa: sužnje, ki so jih privedli morski roparji, in redovnike, ki so prišli tolažiti in reševati svoje sovornike. Maroški sultan Mulej Ismail sam je dal pomoriti okrog 30.000 sužnjev. Sramota za vse evropske narode je, da so skozi stoletja mirno trpeli to organizirano zaslužnjevanje ubogih ljudi. Samo katoliški redovi so se borili proti temu. Frančiškani in dominikanci so šli v gotovo smrt, mercedarci so se dali vkovati v verige, da so rešili ujetnike, ti in pa trinitarci so odkupili nad 150.000 sužnjev, pri čemer so pogosto, ko so že plačali odkupnino, morali v ječo ali smrt. Sv. Vincencij Pavelski, ki je bil sam ujetnik morskih roparjev, je po kaplanih

konzulatov ali po sužnjih duhovniškega stanu pošiljal pomoč. Stirideset let je lazarist Le Vacher deloval kot »angel ječ« in napravil s svojim požrtvovalnim življenjem silen vtis na tuniškega beja, kar pa seveda ni preprečilo, da so ga leta 1683. privezali pred pot, katerega so nato izstrelili. Francoska revolucija je povzročila, da je denarna pomoč za rešitev sužnjev usahnila, alžirska roparska gnezda so pa še v začetku preteklega stoletja pošiljala svoje roparske ladje do Severnega morja, dokler ni francoska okupacija Alžira, Tunisa in Maroka napravila konec tem strahotam.

Ceprav islam ni mogel več vlačiti kristijanov v suženjstvo, vendar je versko v Severni Afriki ostal na oblasti. Tega je v precejšnji meri kriva Francija, ki je doma uganjala lajzacijsko politiko, onstran morja pa je priznala islam kot državno vero. Ampak duha ni moči zatreti. V kardinalu Charlesu Lavigerie, ki je bil od 1884 do 1892 kartaginski nadškof in primas Afrike, se je stara katoliška tradicija na afriških tleh zbudila k novemu življenju. Sirjenje krščanstva po črnem delu zemlje in zatiranje suženjstva je od tedaj v ospredju katoliških interesov.

Prve dni maja se bodo zbrali katoliki vsega sveta na afriških tleh, v Kartagini, čije zemlja je ob času rimskih cesarjev in mohamedanskih tiranov bila cele potoke krvi, ki je videla sv. Ciprijana in Lavigerieja, ki je bila mesto največjega razvoja in najnižjega ponižanja krščanstva. »Delo sejavcev na razvalinah«, te besede kardinala Pacellija komaj veljajo za kako drugo deželo sveta tako, kakor za Severno Afriko, ki bo prihodnje dni zopet v ospredju interesov katoličanov vseh dežel.

Uspeh časopisnega oglasa

Sej nekega velikega trgovskega podjetja je hotel ugotoviti, ali ljudje časopisne oglase mnogo čitajo. V razne liste je dal oglase, v katerih so bili namenoma potvorjeni razni zgodovinski dogodki. Uspeh je presegel vsako pričakovanje. V sedmih dneh se je našlo 400 ljudi, ki so pisali trdki pismo, v katerem grdiijo »osla«, ki je mogel dati v časopise take oglase. V naslednjih dneh so še vedno prihajala pisma. Med pisci so bili ljudje najrazličnejših poklicev. To je dokaz, da se časopisni oglasi zelo mnogo čitajo.

1. in 2. maja v Rusiji delo prepovedano

Proslava prvega maja v Rusiji bo trajala dva dni. Zadnje čase so na mnogih delavskih skupščinah sklenili, da se 2. maja dela v korist javnih ustanov vseh vrst. Zaradi tega je »Vsevezni svet strokovnih zvez« izdal naredbu, da je v vseh tovarnah in podjetjih v SSSR oba dni, 1. in 2. maja, delo prepovedano.

Proti bikoborbam

Pritožbam zaradi vedno slabšega poseta na italijanski in francoski rivieri se pridružujejo še nove pritožbe, in to proti poizkusu, da se na rivieri uvedejo bikoborbe, čeprav je ta španski »šport« prepovedan i v Franciji i v Italiji. Kljub prepovedi pa so nedavno v južno-francoski občini Grasse priredili bikoborbe, pri katerih sta bila ubita dva bika, med občinstvom pa se je več oseb onesvestilo. Bikoborbe so listi ostro napadli in tudi v vrstah društev za varstvo živali so izzvale veliko ogorčenje. Več članov društva za zaščito živali je krenilo z avtomobili iz Pariza v Grasse, da protestirajo na licu mesta proti bikoborbam. Po naredbi občinskega poglavarstva pa jim je bil vstop v občino zabranjen. Pariška zveza za zaščito živali je zaradi tega vložila pri ministrskem predsedniku tožbo zoper župana občine Grasse.

Pred tremi leti je tudi neki impresario poskušal, da uvede bikoborbe v srednji Evropi, toda bil je odbit, čeprav je vsem občinam, kjer bi nastopil, garantiral veliko vsoto.

Lutkovna gledališča v Italiji

Ze za starih Rimljanov in morda že preje so bila lutkovna igrišča priljubljena zabava prebivalcev Apeninskega polotoka. Pozneje se je narod v lutkovnih gledališčih seznanjal s svetopisemskimi osebami in tudi z junaki raznih dogodivščin. Se pozneje, v 17. in 18. stoletju, so začeli v lutkovna gledališča uvajati tudi opero, najprej v Benetkah in potem po vsej Italiji. L. 1912. je časnikar in tajnik konservatorija »Academia Santa Cecilia« v Rimu, dr. Vittorio Podrecca napravil lutkovno gledališče, ki sedaj uživa svetoven glas. Njegov bogati spored vsebuje vse, od najstarejših komičnih oper pa do najmodernejših iger.

Patrijot ali izdajalec

Iz Budimpešte poročajo: Sporno vprašanje, ki je desetletja razburjalo politične duhove, je pred kratkim časom zopet postalo aktualno. Gre namreč za to, ali je madjarski general Artur Görgei, prijatelj Košuta Lajoša, ko se je leta 1849. pri Vilagosu udal Rusom, ravnal iz ljubezni do domovine, ko je s tem rešil tisočim življenje, ali pa kot izdajalec. Magistratu mesta Budimpešte je bil stavljen predlog, naj imenuje kak trg po Görgeiu. Nekaterim patrijotom pa to ni bilo všeč in so zaradi tega predlagali, naj se vpraša Akademija znanosti in Madjarsko zgodovinsko društvo, ali je bil Görgei patrijot ali pa izdajalec. Magistrat je temu predlogu ugodil in ti dve ustanovi bosta imeli priliko rešiti to težavno vprašanje.

Letalo padlo na cesto. V Rudovu, jugovzhodno od Berlina, je padlo na tla letalo D 1437, najbrže zaradi poškodbe pri krmilu. Oba letalca sta bila hudo ranjena.

Paracelsko otočje

V Kitajskem morju, kakih 270 km proč od Hongkonga leži skupina malih otokov. Imenujejo se Paracelski arhipel in pripadajo Kitajski. Dosedaj so se Kitajci malo brigali za to pusto otočje, ker jim ni nudilo drugega kakor nekaj ptičjih gnezd, ki jih Kitajci jedo kot posebno delikateso. Sicer pa so otoki nerodovitni in brez vode. Toda v nekaj stoletjih pa so na otočju nastale velike zaloge fosfata, ki so jih povzročile velike jate ptic, ki se radeadržavajo na teh otokih. To so odkrili najprej japonski ribiči. Na to vest se je kar preko noči naselila na otočju japonska kolonija, ki se bavi sedaj z izvažanjem fosfata. Japonci so na glavnem otoku zgradili malo železnico, ki vozi pridobljeni fosfat v pristanišče, odkoder ga ladje prepeljejo na Japonsko.

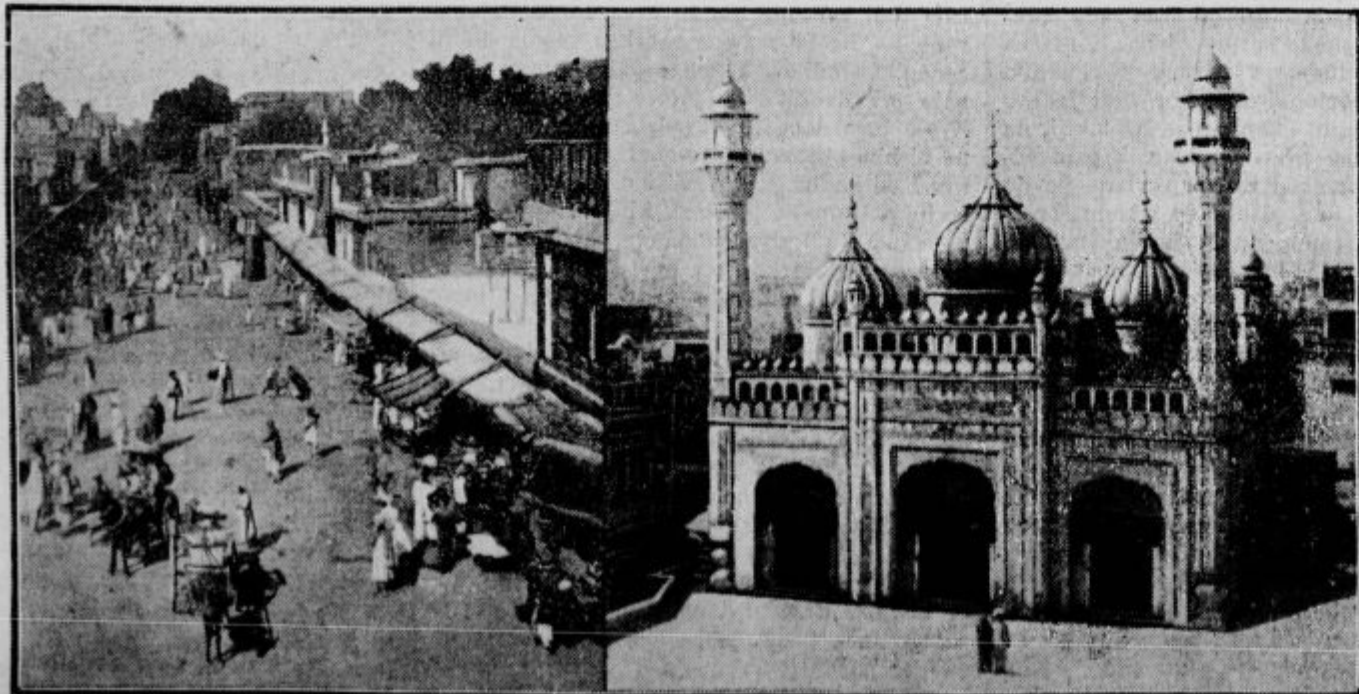
Deklica v samoti

Človeku ni dobro samemu biti — tako si je mislila mlada deklica, ki se je na samotni farmi v južni Afriki silno dolgočasila. Ce bi vsaj od časa do časa dobila kako pisemce. In samotna deklica se je vsleda in poslala nekemu zelo razširjenemu angleškemu časopisu inserat z vsebino, naj bi se je ljudje usmili in ji pisali pismo v afriško samotno, samo pismo, nič drugega. Kdor se ne veruje v uspeh inseriranja, bo postal drugačnega mnenja, ko bo čul, kakšen uspeh je imela deklica. Komaj je težko pričakovani čas, katerega potrebuje angleška zračna pošta, da prinese pisma v južno Afriko, pretekel, so že dospela prva »tolažilna pisma«. »Moj Bog, so že tu,« je dejala deklica in se poglobila v branje došlih pisem. Še bolj se je pa začudila, ko je prvi poštni parnik pripeljal celo vrečo pisem, razglednic, časopisov in zavojev za pošto v Malmesburghu, kjer leži farma zapuščene deklice. Usmiljena srca, ki so odgovorila na klic iz samote, so bila pametnega mnenja, da bo poleg ljubkega pisemca dobrodošlo tudi drugo čtivo, še bolj pa razne druge dobrrote. In v tem so imela prav. Prvi pisemski povodni so sledila še več tednov zaporedoma obširna pisma, tako da se sedaj deklica na farmi prav nič več ne dolgočasi. Najraje pa prebira pisma nekega mladeniča, ki je poslal tudi svoje fotografije, in če bo šlo vse po sreči, ji bo ta mladenič vse življenje preganjal dolgečas.

Največja šahovska deska

Neki Američan se lahko pobaha, da ima največjo šahovsko desko na svetu. Ta se nahaja na njegovem posestvu ob obali Missisipija. Bela polja so označena z belimi marmnatimi ploščami, črna pa z zeleno travo. Šahovske figure so velike kakor človek, vendar tako lahke, da jih človek z lahkoto prestavlja z enega mesta na drugo.

DIŠAVE SLON

Nemiri v Indiji. Glavna cesta v Pešavarju, kjer so se nedavno vršili krvavi izgredi. Na desni: Glavno svetišče v najbolj obljudenem delu mesta.

Dr. M. M.:

Zdravje in sport

Naziranja o koristi sporta so zelo deljena. Vzrok temu leži pač v dejstvu, da so se nekateri sportisti opazovali le v sijajne uspehe posameznikov, med tem pa so drugi opazovali tudi neugodne posledice sporta. Gotovo sta obe struji dobro opazovali ter ima vsaka za svoje primere prav. Vprašanje o koristi oziroma škodljivosti sporta je torej odprto. Zanimivo je pa, pod kakšnimi pogoji se pojavijo koristi, oziroma slabe posledice sporta. Da se ta zadeva lažje razčisti, bi bilo na mestu, da si ogledamo nekoliko pozorneje definicijo pojma: sport. Sport pomeni stremenje po kar najboljših uspehih. To je zelo kratka definicija, pri kateri je le cilj boljše označen, ne pa način stremjenja. Tudi o ceni, za katero se morejo doseči ti najboljši uspehi, ni nikjer govora. Vendar smo si vsi edini, da ne sme nihče svoj venljiv uspeh plačati z zdravjem, nasprotno, saj streme vse velikopotezne države za tem, da si vzgoje v raznih sportnih društvih — z lahkoto — fizično in moralno zdrave državljanke. Cilj in cena sta vsaj kolikor toliko jasna. Ostanje pa še način stremjenja in tu leži jedro zagonetke o koristi sporta. Razumevanje za predmetno zadevo se gotovo dvigne, ako si ogledamo najprej nekatere naravne zakone.

Človeški organizem ima po svojih podedovanih sestavnih komponentah natančno določeno prirojeno življensko silo. Ako predpostavljamo, da je smiselni način življenja, prehrane, najugodnejše podnebje ter pomanjkanje raznih kvarnih vplivov, tako fizičnih, kemično-infezijskih kakor tudi psihičnih — vse to je le teoretično možno —, potem bi dosegli najugodnejšo porabljenost svoje prirojene energije. V obliki ritmične valovite črte bi se vrstilo oddajanje ter zopetno nakopičevanje življenske sile. V dobi cvetočih let organizma bi bila visšina teh zamišljenih valov najvišja, v mladosti bi polagoma narasčala, v starejših letih pa zopet polagoma padala. To je le teoretični ideal. Neizogibni kvarni vplivi dejanskih življenskih prilik, neugodno podnebje, fizični, kemično-infezijski, psihični itd. dražljaji motijo ritmus zamišljene valovite črte, vendar ostane za zdravega človeka največja delazmožnost ohranjena dobi cvetočih let doraslega organizma. Preje navedenih idealnih razmer ni mogoče stopnjati. Neizogibni škodljivostni ne moremo ujeti, povsem nepotrebno pa je že itak neritmično črto življenske energije z kvarjenjem organizma po alkoholu, nikotinu, raznimi strupeni, seksualnimi ekscitacijami ter z nepotrebnimi napori čisto zveržiti. To zverženje gre namreč na račun razpustitve normalne življenske črte, seveda v negativnem smislu. Problem smiselne načina življenja se krije z onim smiselnega stremjenja po kar najboljšem uspehu. Oba problema pa nista nič drugega kakor poskus približevanja k preje označenemu idealu. Torej v tem smislu potem preprečimo napak v načinu življenja se lahko energija človeškega organizma s previdnim treniranjem stopnjuje do gotovih mej.

Vsak organ našega telesa ima svojo po naravi predpisano funkcijo. Ako bi hoteli z daljšim absolutnim mirovanjem organizem varovati, bi napravili slično napako, kakor če bi hoteli utrditi telo potom uporabljanja do onemoglosti. V prvem primeru bi odpadle gotove že po naravi predpisane funkcije organov ter bi isti oslabili, v drugem bi se pa kvaril ustroj organizma radi pretiranih funkcij. Poslednje dejstvo ni vsakomur jasno, čeprav lahko razumljivo. Delazmožnost strojev vobče je odvisna od delazmožnosti sestavnih delov. Vsak posamezni sestavni del ima gotovo delazmožnost, do katere se ga sme neizogibno obremeniti z delom. Obremenitev preko svarilnih znakov delazmožnosti pa postaja nevarna, ker se bliža sprememba materije mejam nepopravljive poškodbe oziroma popolnemu uničenju. Tudi človeški organizem je stroj, in sicer čudovito fino sestavljen stroj ter je kot tak še posebno potrjen naravnim zakonom o delazmožnosti materije. Narava zahteva od vsakega sestavnega dela gotovo delo, sicer organ propada. Pojavijo se razni svarilni znaki, ki opozarjajo, v koliko se sme teh obremeniti z delom in preko katerih se organizem ne sme neizogibno obremenjevati. Lahka utrujenost, hitro, naporno dihanje, neprijetno močno delovanje srca, lahka vrtoglavost, razdraženost živčevja, krči, izbruh hladnega znoja so nekateri svarilni pojavi, ki opozarjajo, da se bliža organizmu nevarnost. Zallbog se lahko pri stroju človek gotovo svarilne pojave z voljo oziroma z raznimi strupi (doping) udusi, seveda ne neizogibno. Prestopki zoper te elementarne pojme spadajo med drugim v poglavje o škodljivosti sporta.

Z zdravim načinom življenja izven sportnega prostora in s smiselnim treniranjem — tu leži jedro koristi sporta — se lahko energija človeškega organizma stopnjuje, oziroma zdrav človeški organizem ima čudovito lastnost, da nakopiči po preudarno doziranem oddajanju sil v teku kratke dobe zopet toliko, oziroma celo več novih sil, kakor jih je popreje porabil. Ta pojav izgleda tako, kakor da bi želel organizem biti pripravljen za slučaj večjega napora. Oddajanje energije pri treniranju mora biti dobro individualno preračunano, vpoštevajoč konstitucijo, starost, prehrano, trenutno dispozicijo ter svarilna znamenja organizma. Po temovanjih so rezervne sile organizma deloma izčrpane. Po telesnem delu je tudi živčevje utrujeno, telo potrebuje nekoliko odmora, da se pomiri. Zgubo oddane energije je treba nadomestiti s takimi živili, ki ne vsebujejo za živčevje oziroma ostale organe vznemirljivih snovi, temveč mirno nadomeščajo porabljeno energijo. Alkohol, nikotin, črna kava, močnejše dišave so kot dražljive snovi za živčevje in druge notranje organe v tem primeru zelo škodljive. Nihče ne more teh zahtev dovolj krepko naglašati, kajti to se temelji zdravega sporta. Lastnost organizma, da nakopiči po treniranju vedno večje sile, se sme le polagoma stopnjivati v smislu one, v prvem odstavku zamišljene valovite črte.

Nenadzorovani sport, boljše povedano uganjanje sporta, ima celo vrsto škodljivih izhodov. Pri mladini se pogosto opazuje neki skoraj bolehn nagon k treniranju do onemoglosti. Včasih skušajo tudi obvladati trenutne napore, ki jih s trudom napravi starejši, konstitucionalno močnejši, dobro izvežbani atleti. Neodrasli organizem sicer konstitucionalno enakovrednih doseže včasih trenutno delazmožnost doraslega organizma, vendar mora delati ta organizem nad dopustno mejo obremenitve, torej po že povedanem, v mejah nevarnosti trajne poškodbe. Pripleti se tudi, da skušajo posamezniki, slabotni radi organizmi, utrjevati svoj organizem s stremjenjem po rekordih, ali pa skuša trenutno indisponiran sportnik, bodisi bolan ali pa drugače izčrpan obvladati napore, mesto da bi se zdravil oziroma počival. Sportno udeleževanje brez zadostne hrane ni koristno, saj mora organizem vedno primanjkljaja v nadomeščanju porabljene energije oslabiti. Zdravju škva so tudi pogosta zaporedna tekmovanja do izčrpanosti. Naj se omejitmo, da je vsako tekmovanje brez primerne predhodnega treninga za posameznika lahko miselno, za odgovorne faktorje pa neoprostljivo. Jemanje raznih snovi, kakor kofeina, strupenih, kokaina, včasih alkohola, zato da bi se dosegli boljši uspehi, je strupen izrodek sporta, znan pod imenom doping.

Da postane torej sport posamezniku in narodu koristen, je treba predvsem zahtevati: 1. da se dovaja sportu le organizmi zdravi mladina (obvezno zdravniške preiskave za sportne novice), 2. da trenira mladina s pravilnim razumevanjem delazmožnosti posameznika z ozirom na starost, konstitucijo, prehrano ter trenutno dispozicijo, 3. vsakega aktivnega sportnika je treba vsaj enkrat v sezoni obvezno zdravniško pregledati, da se ne prezori eventualna nastopajoča skrita obolenja; zdravniška prepoved igranja indisponiranih ali poškodovanih atletov se mora brezpogojno upoštevati, 4. sportni prostori morajo biti higienično ter za tekmovanja v posameznih letnih časih primerno opremljeni.

Iz teh skromnih zahtev je razvidno, da je mogoče zdrav sport gojiti le v dobro organiziranih klubih, oziroma pod zdravim vodstvom višjih sportnih forumov.

Naš radio

Dve leti je od tega, ko se je naša radijska postaja blizala dograditvi. Nestrpno smo čakali slovesnega trenutka, ko zaplovi prve slovenske besede v vesoljni eter. Dan olivovite je prišel. Spregovorila sta prva Finžgar in Zupančič. Zmagoslavni pohod našega radia se je pričel. Radio, radio! to je bil ključ in lahki in stari. Število naročnikov je raslo tako, da smo si delali najlepše upe za bodočnost.

Danes lahko brez sentimentalnosti priznamo, da se ti upi ne izpolnjujejo popolnoma. Radijsko gibanje pri nas kaže na zastoj. Število naročnikov ne raste več tako, kot bi bilo za napredek naše mlade radiofonije potrebno. Če primerjamo statistiko našega razvoja s podobno statistiko drugih držav, vidimo, da je bil razvoj radia v državah, ki kulturno in materialno nas ne dosegajo, hitrejši kot pri nas. Zato je gotovo umestno, če danes javno spregovorimo o vzrokih, ki so krivi našega počasnejšega tempa.

Glavni vzrok leži v tem, da naša javnost ne priznava še radia za važen kulturni faktor, ki vrši odlično nalogo v službi države ter naroda. Kot glasnik naše kulture govori radio preko naših mej v širni svet, med nami samimi pa budi stalno smisel za kulturno in duševno življenje, širi izobrazbo ter nudi zdravo zabavo. V drugih državah to radia vsak priznava, pri nas pa si bo treba to priznanje še priboriti. V Nemčiji n. pr. vodi in vzdržuje pošto ministrstvo vse radijske postaje, ki uživajo veliko podporo vseh državnih oblasti. Skoro dnevno nastopajo v radia vodilne osebnosti, ministri itd. Pošto ministrstvo vodi obširno propagando za radio ter izdajno podpira fabrikacijo ter prodajo radijskega materiala. Pri nas so te razmere drugačne. Radio ne uživa pri nas od strani države nobene podpore. Država ga celo obdavi v tem smislu, da obdrži od plačane naročnine 40% za se ter odda le 60% oddajnim družbam v kritje njihov stroškov. To je treba naglasiti, ker se dostikrat čuje nasprotno glasovanje, češ, zakaj se radio ne zboljša, ko uživa državno podporo. Zal moramo ugotoviti, da nam celo inozemstvo bolj pomaga, kot pa domači faktorji. Tako imajo n. pr. naše postaje v slučaju prenosa sponora iz Čehoslovaške brezplačno na razpolago telefonske linije v češki in naši državi. Če pa prenaša Ljubljana Beograd ali obratno, je treba telef. linijo plačati. Vemo, da država pri sedanjih gospodarskih razmerah ne more se aktivno podpirati radia, kot ga podpira n. pr. Francija, ki je stavila zato milijonske vsote v proračun. Tega tudi ne moremo zahtevati. Navedena dejstva smo ugotovili le zato, da naši naročniki vidijo, da je naš radio navezan le sam nase in na svoja finančna sredstva.

Tudi pri lokalnih faktorjih najdemo mnogo premalo upoštevanja za radio. Tako smo n. pr. doživeli slučaj, da je neka občina hotela vpeljati na radio poseben davek, ki ga pa nadzorna oblast kot priczakonitega seveda ni mogla odobriti. Ljubljanska občina n. pr. ne dovoli montirati anten na svojih hišah, češ, da to kvari estetsko lice mesta. Naložila je tudi precejšnjo uvoznino na elektronke in radijski material, iz česar se da sklepati, da radia ni posebno naklonjena. Vzroka zato ne uvidimo, saj je ravno Radio Ljubljana tisti, ki seznanja dan za danem mesto Ljubljano in njega kulturo s širnim svetom. Takih zgledov bi lahko navedli še celo vrsto. Vsi govorci, da znamo mnogo premalo ceniti eminentno kulturno institucijo — radijsko postajo Ljubljana.

Podobne pojave opazujemo pri naših časopisih, ki mnogo premalo store za propagando domače radiofonije. O vseh mogočih zadevah čitamo dan za dnem obširna poročila: o nesrečah, pretepih pijancev, o modi, o pasjih razstavah, o važnosti kuncereje itd. O važnem kulturnem delu in stremjenju radijske postaje ter splošno o naši radiofoniji skoro ničesar. Morda je vzrok temu zapostavljanje dejstva, da smatra časopis radio za nekakega tekmeča, kakor so ga smatrali svoj čas gledališče, gramofon in kino. Toda kot se je radio v teh treh strokah pokazal nasprotno kot njih pospeševalec, tako je tudi s časopisom. Radio budi smisel za izobrazbo, za novosti ter pridobiva s tem indirektno novih naročnikov za časopise. Zato upamo, da postane časopis in radio v najkrajšem času dobra zaveznika, ki bosta delovala skupno za medsebojen uspeh.

Nadaljni in morda najvažnejši razlog delnega zastaja v radia pa leži v splošno slabih gospodarskih razmerah. Letošnje leto je bilo gospodarsko precej neugodno. Kupci in prodajalci tožijo o pomanjkanju denarja in zaslužka. Razumljivo je, da te razmere vplivajo tudi na nabavo radijskih aparatov, ki stanajo razmeroma še visoke vsote, ki jih le malokdo premore. Zelo dobro se to vidi v razdelitvi naročnikov na poklice. Ta nam pokaže, da tvorijo delavci in kmetje najmanjši odstotek naših naročnikov. In vendar je postaja v prvi vrsti namenjena ravno tem, ker tvorijo ti največji odstotek našega prebivalstva.

Gotovo je tudi oddajna postaja sama v nekom oziru kriva, da se število naročnikov ne viša dovolj hitro. Spored postaje bi moral biti še boljši in bolj aktualen, tako da bi bil radio poslušalcu naravnost neobhodno potreben. Toda ta krivda je žal samo pasivna: postaja se tega dejstva dobro zaveda, toda kaj, ko pa materialno stanje postaje ne dovoli povišanja sredstev za boljši spored.

Našli smo s tem nekatere vzroke, ki zadržujejo hitri razvoj naše slovenske radiofonije. Naša dolžnost je istočasno povedati, kako jih namerava naša oddajna postaja odpraviti ali vsaj omiliti.

Z intenzivnim kulturnim delom pri sestavi sporedov ter njihov izvajanju upamo čimprej doseči radiu ono priznanje, ki mu po pravici gre. Upamo, da nas bodo podpirali pri tem vsi merodajni faktorji, ki jim je do napredka. Pohvalno omenimo ob tej priliki okrožnico bana dravske banovine, ki priporoča vsem šolam nabavo radia, da dobe tako učenci kot prebivalci posameznih krajev priliko poslušati predavanja potom radia.

Podobne želje gojimo glede časopisja. V tem oziru smo zelo hvaležni »Slovencu«, ki je dosedaj bil edini slovenski list, ki je imel stalno tedensko radijsko prilogo. Upamo, da nam bo tudi za naprej ostal naklonjen. Razveseljivo je, da so tudi ostali slovenski dnevniki pričeli stalno objavljati novice o radia. Za enkrat oskrbuje te še oddajna postaja sama, upamo pa, da bo prišel čas, ko bodo časopisi iz lastne inicijative pričeli poročati o radia.

Tretili razlog, to je visoke cene in pomanjkanje denarja za radio, pa se je posrečilo postaji sami skoro že odstraniti. Nje prodajni oddelki oddaja namreč dandanes radijske aparate že po tako nizkih cenah in proti plačilu na male obroke, da si more radio v resnici vsako nabaviti. Posebno za razdaljo do 30 km od Domažl je možno dobiti celo napravo že za tako nizke zneske (60 Din ob prevzetu ter 3 mesece po 45 Din), da v resnici ta razlog odpade. Le žal, da detektorsko območje naše postaje ne sega dosti preko tega pasu. Toda tudi v tem pogledu se bliža rešitev. Predvidoma v jeseni se priklapi naša postaja na novo električno omrežje, ki bo omogočilo povečati našo oddajno energijo vsaj za polovico. Upamo, da se bo detektorski

Zobobol

zahteva večkrat par sekund učinkujočo trenutno odpono proti bolečinam, ki so prav po osto naravnost neznosne. Če imate v tem slučaju v svoji hiši steklenico pristnega

DIANA

francoskega žganja

Vam ni treba že naprej z grozo misliti na noč. Ako vlijete par kapljic »Diana« francoskega žganja na čisto vato in jo vtaknete v boleči zob, ali pa nadrgnete z ním meso okolu dozdevno zdravega zoba, boste takoj občutili polajšanje in bolečina bo kmalu izginila. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših trgovinah — Cena: mala steklenica Din 10⁻, srednja steklenica Din 26⁻, velika steklenica Din 52⁻.

Pazite na ime »Diana« in varujte se manjvrednih ponaredb.

Ako v lekarni ali v drogeriji ne bi dobili »Diana« francoskega žganja, pošljite Din 50⁻ in prejeli boste z obratno pošto poštne prosto 5 malih steklenic od glavne zaloge za Jugoslavijo:

JUGOFARMACIJA D. D. - ZAGREB

krog tako razširil, da prideta vanj tudi še oba naša delavska revirja Jesenice in Trbovlje, kjer si obetamo številnih novih naročnikov. Istemu namenu bo služila tudi nova oddajna postaja v Mariboru, ki je poleg povečanja energije in Ljubljani na sporedu bodoči del Radio Ljubljane. Žal danes vsled znanih gnotnih razmer ne moremo postaviti še datuma temu načrtu.

Iz vsega tega razvidimo, da pota našega mladega radia niso posuta baš z rožicami. Kakor vsako novo podjetje, se ima boriti s precejšnjimi začetnimi težavami. Vendar pa nismo nikakor malodušni, ker smo prepričani, da bo končni uspeh na naši strani. Dosegli ga pa bomo z vztrajnim in za bodočnost vsmerjenim delom, ki bo našlo vsestransko podporo. Trdno smo prepričani, da bo mogoč po preteku zopet dveh let naš napovedovalec napovedati v pojava in Ljubljanski ter novi mariborski postaji vsaj 12.000 naročnikom nov izboljšan spored, ki bo vse zadovoljil.

F. B.

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 1. maja: 12.30 Plošče. — 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert radio-orkestra. — 18.30 Drago Ulaga: Tečaj za gimnastiko I. — 19.00 Dr. Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Prenos ljubljanske opere. — 22.00 Časovna napoved in poročila, nato lahka glasba.

Petek, 2. maja: 12.30 Plošče. — 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert radio-orkestra. — 18.30 Drago Ulaga: Tečaj za gimnastiko II. — 19.00 Gospospidska ura. — 19.30 Dr. Stanko Leben: Italijanska. — 20.00 Glasbeno predavanje o pevskem poklu II, dr. Pavel Kozina. — 20.30 Sonny-boy jazz. — 21.00 Koncert radio-orkestra. — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Sobota, 3. maja: 12.30 Plošče. — 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Viktor Pirnat: V dolini gradov. — 18.00 Koncert radio-orkestra. — 19.00 Dr. Grafenauer: Nemščina. — 19.30 Drago Ulaga: Tečaj za gimnastiko III. — Prenos iz Beograda: Klavirski koncert — brata Solc. — Koncert godalnega kvarteta. — 22.00 Časovna napoved in poročila, lahka glasba.

Drugi programi

Petek, 2. maja.

Belgrad: 20.00 Koncert narodnih pesmi na klavir. — 21.15 Koncert komorne glasbe (klasična glasba). — 22.15 Koncert ruskih balalajk. — Budapest: 19.30 Predpustna svatba. — Dunaj: 20.00 Glasbeni veselji bazar, — nato koncert zabavne glasbe. — Milan: 19.15 Večerni koncert radio-orkestra. — 20.30 Veliki simfonični koncert. — Praga: 19.30 »Kralj«, opera. — Langenberg: 20.00 Franc Baumannov večer (tenor). — Rim: 17.30 Koncert radio-orkestra. — 21.02 »La citta rosa«, opera. — Berlin: 20.30 Leharjev večer. — 22.00 Koncert ciganskega orkestra. — Katowice: 20.15 Simfonični koncert iz Varšave. — Toulouse: 18.00 Plesna glasba. — 19.30 Večerni koncert. — 20.25 Koncert operetne glasbe. — 21.00 Veliki koncert. — Stuttgart: 19.30 Koncert češke glasbe. — 20.45 Hude, Katzen u. Künze, slušna igra. — M. Ostrava: 16.30 Popoldanski koncert. — 19.30 Prenos opere iz Prage.

Sobota, 3. maja.

Belgrad: 17.30 »Batjuška Nikolaj«, radio-igra — 18.00 Narodna glasba. — 20.00 Koncert bratov Scholz na dve klavirjih. — 21.30 Koncert zagrebške godalnega kvarteta. — 22.45 Koncert radio-kvarteta: Operetna glasba. — Budapest: 17.30 Klavirski koncert. — 19.15 Radio ura. — 20.00 Veseli večer. — 21.30 Pevski koncert; koncert ciganskega orkestra. — Dunaj: 19.30 Slavnostni koncert, nato zabavni koncert. — Milan: 19.15 Večerni koncert radio-orkestra. — 20.30 Prenos opere. — Praga: 20.00 Večerni koncert orkestra. — 21.40 Narodne pesmi. — Langenberg: 20.00 Veseli večer, nato plesna glasba. — 24.00 Jazz. — Rim: 17.30 Koncert radio-orkestra. — 21.00 Prenos opere ali koncerta. — Berlin: 20.40 Vesela ura, nato plesna glasba. — Katowice: 17.00 Prenos večernic. — 20.30 Večerni koncert iz Varšave. — Toulouse: 18.35 Malo glasbe. — 19.35 Večerni koncert. — 20.25 Koncert operetne glasbe. — 21.00 Večerni koncert. — Stuttgart: 17.00 Zabavna glasba. — 19.30 »Abraham Lincoln«, drama. — 22.30 Plošče. — M. Ostrava: 19.00 Ljudski večer. — 20.40 Večerni koncert orkestra. — 21.40 Narodne pesmi. — 22.25 Zabavna glasba.

Za sportnike

Uredništvo »Slovenca« bo podelilo tri nagrade tistim, ki bodo uganili, kdo bo prvak L. N. P. za 1930—31 in s kakšnimi rezultati se bodo končale tekme med Ilirijo in Mariborom.

Nagrade so sledeče:

1. Dva poljubna zvezka »Ljudske knjižnice«.
2. En poljuben zvezek »Ljudske knjižnice«.
3. Tribunski sedež za prvo izbirno tekmo za državno prvenstvo, ki se bo vršila v Ljubljani ali Mariboru.
4. Stojšče za isto tekmo.

Odgovore je poslati do 3. maja zvečer pod šifro »Sport«. V slučaju, če bo dospelo več enakih pravih odgovorov, bo nagrade odločil žreb. — Uredništvo »Slovenca«.

Posebni vlak v Maribor k tekmi Ilirija : Maribor

SK Ilirija bo izposlovala posebni vlak k prvi finalni igri za prvenstvo LNP, ki se vrši v nedeljo ob 16.30 v Mariboru, ako se prijavi do jutri popoldne dovolj udeležencev. Vozna cena bo polovična. Podrobnosti prinašamo med dnevnimi vestmi. Prijave sprejema SK Ilirija danes in jutri med 13.30 in 15. ter med 18. in 19. uro v kavarni »Evropa« proti plačilu polovične vožnje, ki se vrne, ako bi posebni vlak odpadel.

Poklonilna manifestacija v Belgradu

Vsi oni, ki se udeležijo poklonilne manifestacije v Belgradu, dobe izkaznice za brezplačno vožnjo preko svojih klubov in podsavezov pri Jugoslovanskem zimsko-sportnem savezu v Ljubljani. Vpsolati morajo po Klubu in podsavezu potrjen seznam članov, ki potujejo. Prevoz koles in motociklov je v priljubljenem vozu istega vlaka enako brezplačen. Za udeležence je določen posebni vlak v soboto, 3. maja ob 20.10 zvečer iz Ljubljane. Udeleženci, ki stanujejo izven Ljubljane, morajo tako potovati, da vstopijo v Ljubljani ali na vmesnih postajah brzovlaka v ta vlak. Brezplačna vožnja velja od njih izhodne postaje. Izkaznice izdaja savezni blagajnik g. Ivo Komar, inseratni oddelek »Jutra« v Ljubljani. — Za Savez sportiskih savezov — JZSS.

Službeno iz LHP. Seja upravnega odbora se vrši danes ob 18 in ne kakor je bilo prvotno določeno ob 20. Seja se vrši v običajnih prostorih kavarne Emona. Radi izredno važnega dnevnega reda se nroši vse odbornike, da sigurno prisostvujejo tej seji. — Tajnica.

S. K. Ilirija (hazenska sekcija). Danes ob 19 v kavarni Emona (damski salon) seja sekcijskega načelstva. Jutri ob 17.30 dalje trening za vse igralce. V nedeljo, 4. maja igra rezervna družina proti SK Savi v Ljubljani. Načelnik.

Nogomet v tujini

Arsenal osvoji angleški pokal! Končno je bil tudi ta angleški »derby« odigran. V Wembley stadionu sta se spoprijela finalista za angleški pokal, Arsenal in Huddersfield Town. 100.000 gledalcev, med katerimi je bil tudi angleški kralj, je drhtelo v pričakovanju tega veličastnega boja. Preko 200 posebnih vlakov je prišlo v London. Tekma je bila odigrana v strahovitem tempu. Arsenal, ki je moral nastopiti celo z rezervami, je presenetil s sijajno igro, s katero je nadvladal nasprotnika. Huddersfield je klonil z 2:0 (1:0). Velikanske ovacije so priridili gledalci Arsenalu, ko je angleški kralj sam izročil kapitanu pokal, igralcem pa slavnostne svetilne. Privrkat je ta klub osvojil to odlikovanje. — Poleg tega so se odigrale nekatere prvenstvene tekme. Tako si je Sheffield Wednesday v boju z Grimsby pridobil še 2 točki in s tem onemogočil ostalim tekmečem, da bi mu izrgali letošnje angleško prvenstvo. Redko se zgodi, da bi kak klub 2 leti obdržal angleško prvenstvo — to je dosegel letos v izvršni formi se nahajajoči Sheffield Wednesday. Drugo mesto bo obdržal najbrže Derby County, ki je z 1:3 porazil Newcastle. Za tretje mesto pa ni še gotovo, kdo ga bo zasedel, Morda Manchester City ali Aston Villa. — Skoraj bo letošnje angleško prvenstvo odločeno, kajti nekateri klubi imajo odigrati samo eno tekmo.

Ujpest izgubil prvenstveno tekmo. Vodilni klub ogrske lige, Ujpest, je popolnoma nepričakovano izgubil z 1:3 napram Bastya prvenstveno tekmo. Seveda se tekma ni vršila v Budimpešti, temveč v Segedinu. S tem porazom se je Ujpest približal drugoplasiranemu Ferencvarosu, ki je le za 1 točko še na slabšem. Ferencvaros pa je odpravil Nemce z rezultatom 3:1. Čudno, da je Hungaria dosegla napram Somogy le neodločen rezultat z 2:2.

Velike skrbi nemške nogometne zveze. S kakim zanimanjem pričakujejo v Berlinu reprezentančne tekme med Anglijo in Nemčijo, ki se bo vršila 10. maja v berlinskem nemškem stadionu, to bi nam moglo pojasniti velikansko število rezerviranih vstopnic in že naročeni posebni vlaki za sportnike iz vseh strani velike Nemčije. Toda kakor izgleda ta stvar na prvi pogled brezskrbna, pa vendar pomeni ta prireditelji velik riziko za prireditelja. Res, dolgoletna pogajanja so bila potrebna, da se je Nemcem posrečilo pridobiti angleški team za to borbo. Zato pa tudi angleški pogoji niso rožnati, kajti Angleži hočejo po odbitku davkov kar 50 odstotkov vseh dohodkov. In z drugimi 50 odstotki naj Nemci krijejo vse ogromne stroške te prireditve! Ni čuda, da je danes nemška nogometna zveza v negotovosti in kot razumen gospodar računa je sedaj z deficitom. Vse to pa vendar ne odtehta važnosti te reprezentančne slavnosti. Angleži so že nominirali svoje moštvo za to tekmo. Team sestoji iz igralcev, ki so zadnjič premagali Skote s 5:2. Prav gotovo je to danes najboljšje angleško moštvo in ves sportni svet že sedaj ugiba, s kakim uspehom se bodo odrezali Nemci ob tej priliki.

Osnutek obrtnega zakona in delavstvo

Ministrstvo za trgovino je izdalo osnutek novega obrtnega zakona, ki naj bo veljaven za vso državo. Za delavstvo so zlasti važni členi, ki obravnavajo:

1. Delovno pogodbo obrtnega pomožnega osebja. (Čl. 160—177.)
2. Učno pogodbo in učne odnose. (Čl. 178 do 212.)
3. Obrtno nadaljevalne šole. (Čl. 219—231.)
4. Delavske knjižice. (Čl. 232—236.)
5. Delovno pogodbo zasebnih nameščenec. (Čl. 248—255.)
6. Delovni red v tovarnah. (Čl. 256—259.)
7. Obrtna sodišča. (Čl. 260—270.)
8. Prisilne in svobodne strokovne organizacije pomožnega osebja. (Čl. 300—301 ter 314 do 319.)

Obrtno pomožno osebje so tiste osebe, ki opravljajo poverjeno delo v obrtnih podjetjih in ki stoje v službenem razmerju z obrtnikom-delo-dajalcem.

Za pomožno osebje se pa smatrajo vse osebe, ki redno delajo v tovarnah.

Delovna pogodba. Delovno razmerje se sklepe na podlagi svobodnega dogovora. Dogovor je lahko individualen ali pa kolektiven, to je, da velja za vse osebe enega obrta.

Plača se mora izplačati v denarju. Zabranjeno je dajati v naturi, mesto v denarju. Dogovori, ki bi bili temu protivni, so neveljavni. (Čl. 164 in 167/1.)

Razveza službenega razmerja. Odpovedni rok morejo obe strani v medsebojnem sporazumu določiti poljubno. Ako ni takega dogovora, velja 15 dnevni odpovedni rok.

Brez odpovednega roka sme odpustiti delodajalec svojega uslužbenca le iz posebej naštetih razlogov. (Prevara, nezvestoba itd. Čl. 172.)

Ako ima delavec službeno stanovanje, ga mora izprazniti 14 dni po prenehanju službenega razmerja. V slučaju smrti pa smejo ostati svoji še dva meseca v stanovanju.

Vajenci.

Za vajence se smatrajo vse osebe, katere stopijo v kako obrt z namenom, da se praktično izveščajo v toliki meri, da morejo postati pomočniki.

Vajenci morejo postati le osebe, ki so dovršile 14 leto starosti in izvršili 4 razredno ljudsko šolo.

Minister za trgovino sme pa osnovati posebni zavod, ki bo sodeloval pri poklicni izbiri vajencev.

Ko stopi vajenec v učenje, se mora takoj sestaviti pismena pogodba pred upravno oblastjo prve stopnje. Čl. 186 določuje, kaj vse mora vsebovati taka pogodba.

Vajenec mora biti tudi zdravniško preiskan, da se ugotovi, če je sposoben za učenje. Naslednji členi določujejo, koliko časa traja učna doba, kdaj sme učenec razvezati učno razmerje in kdaj mojster.

Strokovne zadruge odnosno upravna oblast prve stopnje morajo voditi tudi register vajencev.

Vsak vajenec mora napraviti pomožniški izpit pred komisijo, katero sestavljajo trije člani: predsednik in dva prisednika. Predsednik in dva njegova namestnika so iz kroga mojstrov dotične stroke in jih imenuje pristojna zbornica za dobo treh let, dočim se imenujeta prisednika za vsak izpit posebej.

Obrtno-nadaljevalne šole.

V vsaki občini, v kateri je 50 v register vpisanih vajencev, se mora osnovati obrtno-nadaljevalna šola. Stroške za njo nosi občina. To šolo morajo obiskovati vsi vajenci, da se izpopolnijo teoretično in praktično. Šolski pouk se vrši med delovnim časom. Mojstri so dolžni dati potreben dopust. Nadzorstvo nad obrtnimi šolami vrše krajevni šolski odbori, v vsaki banovini je banški obrtni šolski odbor.

Delavske knjižice.

Vse obrtno pomožno osebje in ostalo pomožno osebje mora imeti delavske knjižice. Obrazec za nje predpiše minister za obrt in industrijo.

Knjižice izdajajo obrtne zadruge, če ni takih, pa dotična upravna oblast prve stopnje, pod katero kompetenco spada obratovalnica.

Pomočnik mora pri vstopu v službo delavsko knjižico izročiti svojemu delodajalcu.

Delovna pogodba za privatne nameščenice.

Ugodnosti za slučaj obolenja.

Določila za privatne nameščenice za slučaj bolezni so sledeča: Ako zbolí nameščenec v službi, ima pravico do polne plače še 6 tednov. Prokuristom in drugim vodilnim uradnikom pripada polna plača 12 tednov.

Plačani dopusti.

Ako je privatni nameščenec zaposlen v kakem podjetju nepretrgoma 6 mesecev, ima pravico do 14 dnevnega plačanega dopusta na leto. Po petih letih službe 3 tedne; po desetih letih 4 tedne; po 25 letih 5 tednov. Čas, v katerem je nameščenec bolan, se ne sme všteti na račun dopusta.

Odpusti.

Ako ni dogovorjen z delodajalcem ugodnejši odpovedni rok, velja 6 tedenska odpoved. Po dveh letih službe velja 2 mesečni odpovedni rok, po petih letih 3 mesečni rok, po 15 letih 4 mesečni, a po 25 letih 6 mesečni odpovedni rok.

Za prokuriste in generalne pooblaščenice velja od navedenih odpovedi dvojni odpovedni rok. Dogovori, ki bi bili v nasprotju s temi določili, so neveljavni.

Odpravnina.

Ako je trajalo službeno razmerje nepretrgoma tri leta, ima delojemalec v slučaju razveze delovnega razmerja pravico do odpravnine, ki znaša dvomesečno zadnjo plačo. Po petih letih znaša ta odpravnina trikratno; po desetih letih štirikratno, po petnajstih letih šestkratno, po dvajsetih letih devetkratno, po 25 letih 12 kratno zadnjo mesečno plačo.

Prokuristi in generalni ravnatelji imajo dvojni od zgoraj navedenih odpravnin.

Delovni red v tovarnah.

V vsaki tovarni, ki zaposluje nad 20 delavcev, mora biti na vidnem kraju nabit delovni red, iz katerega mora biti razvidno, kdaj je stopil v veljavo. Sprememba se more izvršiti le na ta način, da se dostavi dodatek ali pa da se zamenja z novim. Vsak poslovni red se mora v roku treh dni dostaviti upravni oblasti prve stopnje.

Obrtna sodišča.

Za reševanje sporov med delodajalci in delojemalci se osnujejo na sedežu upravnih oblastev prve stopnje (okrajna glavarstva) stalni obrtni poravnalni odbori. Za težje in večje slučaje pa ustanovi minister za obrtno industrijo v večjih mestih s posebnim zakonom posebna obrtna sodišča.

Člane obrtnih odborov imenuje ban iz vrst delodajalcev in delojemalcev v enakem številu na predlog pristojnih zbornic.

Strokovne organizacije.

a) Delodajalske.

Delodajalci se morejo družiti v posebne strokovne organizacije in sicer po načinu, katerega predpisuje zakon. Ako je v kakem kraju dovolj pripadnikov gotove obrti, se osnuje organizacija za posamezne obrti posebej. Njihov delokrog se razteza ali na posamezne okraje ali pa na večje mesto, le področje industrijskih organizacij je razširjeno na celo banovino. Naloga teh organizacij je precej obsežna.

b) Delojemalske.

Delavci, odnosno pomočniki, ki so zaposleni v obratih posameznih udruženj, tvorijo vsakoletno skupščino. Člani takih skupščin morejo biti le polnoletni delavci in ki uživajo državljsanske pravice.

Naloga teh skupščin je, da izvolijo stalni odbor, ki bo zastopal delavstvo napram podjetnikom. In da določajo tudi člane poravnalnega odbora, ki so določeni za reševanje poslovnih sporov med podjetniki in uslužbenci.

Poleg teh organizacij morejo ustanoviti bodisi podjetniki bodisi delavstvo še posebne strokovne organizacije v varstvo svojih interesov. Toda te organizacije ne morejo vršiti poslova, kateri so dodeljeni strokovnim organizacijam v smislu člena 182. Istotako ni nihče primoran, da bodi član takih organizacij. Vajenci pa sploh ne smejo biti člani takih organizacij.

Ako se omejuje delovanje takih organizacij le na eno banovino, odobruje pravila pristojni ban, sicer pa minister za obrt in industrijo. Nadzorstvo nad takimi organizacijami ima ban, odn. minister za obrt in industrijo.

KMECKO DEKLE, pošteno, zdravo in močno, v starosti 14—16 let, se išče za vsa hišna dela. Nastop takoj. Naslov v upravi pod št. 5023.

Vsem Ljutomerčanom, ki so nama čestitali ob najini poroki, se srčno zahvaljujemo novoporočenca

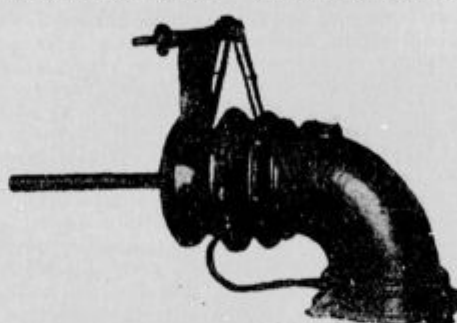
Rihard in Pepca Wregg

Ljutomer, dne 29. aprila 1930

VODNE TURBINE

za vse razmere, AVTOM. REGULATORJE, OPREME ZA ŽAGE IN MLINE. Zahtevajte ponudbe. — Prvovrstne reference.

PRORACUNE BREZPLAČNO

ZMERNE CENE

G. F. SCHNEITER

ŠKOFJA LOKA

PODJETJE ZA ZGRADBO VODNIH TURBIN

Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

uajlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco. "TRIBUNA" F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovška c. št. 4.

Otvoritveno naznanilo

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril v Ljubljani na Poljanski cesti št. 15 (v novi mestni hiši) moderno in higijenično urejeno

trgovino s špecerijskim blagom, delikatesami in zajutrkovalnico!

O nizkih cenah, prvovrstnem blagu in solidni postrežbi se blagovolite prepričati. Priporočam se z odličnim spoštovanjem

Pavel Erzín

Maurice Constantin Weyer:

Človek se sklanja čez svojo preteklost...

Rdeča in rjava krasota jeseni je opominjala k odhodu. Leteče gosi so že risale svoje trikotne na škrljasto sivem nebu; v parih, z iztegnjenimi vratovi, so letale race v mraku, na glas izpovedujoč svoje navdušenje za potovanje. V trstju je utihnila ptica. Njen melanholični klic, ki izraža vso žalost močvirja, je obmolnil. Srebrne niti, ki jih je sonce topilo, so visele v zraku, bleščeče in lenobne. Kadar je bil zrak čist, je bilo slišati zvonjenje vračajočih se čred goveda. Ptice jagode, ki so skoraj čez noč dozorele, so visele kot krvave kapljice v listju, in mošusova podgana si je pripravljala v vsej naglici svoje bivališče za zimo v močvirju ter hitela donášati zalogo korenin trstja.

Vse kliče k odhodu.

Paul Durand, ki je bil v teh poslednjih dneh pred slovesom ves iz sebe, mi je bil slab pomek. Medtem ko sem jahal naokrog, da bi našel človeka, ki bi bil v času najine odsotnosti poceni oskrboval najino živino, se Paul ni utrudil vzosti neprestano po vijugasti poti med svojo kočjo in O'Molloyevimi. Le redko kdaj sem ga utegnil spremiti. Vedno je bila ena in ista reč: Archer in Hannah sta se iz mladega Francoza, ki so ga imenovali Frenchy, norčevala, ker je tako nenadoma odkril v sebi poklic za trapperja. Bradati hišni gospodar je sedel pri svoji blagajni ter štel dolare, ki mu jih je prinesla prodaja žita. Zda pa zda

je kanila iz njega kaka opomba o prijetnosti toplega doma po zimi, zlasti kadar se toplomer stisne v svojo stekleno kroglico in ne mara več slediti norčijam mraza.

»Ali nam raste zimski kozuh, kakor živalim? Ali se moremo kakor one segreti s potresavanjem kit in udov? Ali gospodu Paulu Durandu ni znano, da mraz v Athabaska-Mackensie daleč presega mraz v Saskatchewanu?«

Resnično žalostna je bila, mislim, le gospa O'Molloyeva. Že pri sami predstavi jo je zabele skozi flanelasto jopico in potresavala je s svojo dolgo suho glavo, da so postali vidni rumeni zobje in da so ji izpadale lasnice iz razredčene kukme. Madge je v trdovratni zagrizenosti molčala in me od časa do časa cšinila s sovražnim pogledom. Kriv sem bil, da je prišla ob svojega plesaleca.

»Mar bi vzeli Archerja s seboj,« se je poskusila žaliti Hannah. »S tako lasuljo! Bi vsaj imeli zmerom ogenj pri sebi!«

Rdečelascu šala očitno ni bila všeč.

Kar mene tiče, sem vaju samotnih odhodov. Paul pa je do poslednjega trenutka pričakoval — tako se mi je zdelo — da bodo zakoniti na kolodvorskem hodniku nagli koraki razgretga dekleta. Na postaji — prav za prav je bila postaja star tovarni voz, ki so ga dvignili iz tira in opremili s plotom, a edini njegov okras je bila živorečica, ogromna peč, ki je s svojim slabim premogom v vsej okolici zasmradila zrak — ni bilo žive duše, nikogar, da bi mu človek mahal v pozdrav. Robec, ki ga je imel moj tovariš že v roki, ni mogel služiti drugemu kot za to, da je od časa do časa obrisal oči, ki so bile nekoliko vlažne.

Pustil sem mu veljati izgovor, da mu je prišla slet v oko, in sem se pečal z drugimi stvarmi. Suetonova pripovedniška umetnost me je kakor v letu prestavila na otok Capri, ob smaragdnem zeleno morje in v čas, ki je bil za nekaj stoletij za nami; kajti ne gledé na njeno bibliofilsko vrednost, sem vzel knjižico tudi tópot s seboj. Format je bil preveč mikaven in pergamentna vezava neuničljiva. Sitnost je bila le radi predbnega tiska, ki je prizadeval v mraku muko mojim očem. Za Tiberija, ki je razuzdano živel, me ni bilo tako sram kot za tega štiri in dvajsetletnega fanta, ki se je jokaj, ker mu ni bilo dano, da bi vzel podobo neutolažljive neveste s seboj na pot. Prav tako! Madge ima popolnoma rav... Sredi zanimivega Suetonovega stavka mi je manjkala beseda. Nisem in nisem se mogel domisliti prave, niti točnega smisla, ki ga je nedvomno Sueton izrazil na tistem mestu. Kaj je neki mogla pomeniti? Kanadski vlaki so gotovo najboljši svoje vrste, a latinskega slovarja le nimajo s seboj.

Gotovo sem se dolgo mučil s tisto latinsko besedo, ki je nisem umel, kajti ko sem pogledal naokoli, sem opazil, da je Paul zaspal. Morda zatv, ker je v pretekli noči premlav spal... Rajši bi pa videl, da bi bil spal kakor svojčas Condé na predvečer bitke pri Rocroyu, iz notranje ravnodušnosti. Kaj pa naj bi tudi delal boljšega, ko da je spal, med ko sva se vedno bolj oddaljevala od O'Molloyeve kmetije, kateri so njegove kopnece misli veljale? Utrujen ob iskanju upornih latanskih besed, sem zaspal tudi jaz.

V Athabaska-Landingu (tiste čase železnica še ni vozila do tja in bila sva primorana, najeti si v Edmontonu voz) je veljala moja najnujnejša skrb nabavi sani in psov.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslov. knjižarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30. Din. — 30. zvezek: Senkovič, NA POLJU SLAVE, 28. Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJEN SVET (The Lost World), 28. Din. — 32. zvezek: Reimich, ZAGORSKI ZVONOVI, Roman (s slikami), 24. Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOLČ, 30. Din. — 34. zvezek: Sina, NA SINAJI, 30. Din. — 35. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28. Din. — 36. zvezek: Brackel, 42. Din. — 37. zvezek: Brackel, 42. Din. — 38. zvezek: Brackel, 42. Din. — 39. zvezek: Brackel, 42. Din. — 40. zvezek: Brackel, 42. Din. — 41. zvezek: Brackel, 42. Din. — 42. zvezek: Brackel, 42. Din. — 43. zvezek: Brackel, 42. Din. — 44. zvezek: Brackel, 42. Din. — 45. zvezek: Brackel, 42. Din. — 46. zvezek: Brackel, 42. Din. — 47. zvezek: Brackel, 42. Din. — 48. zvezek: Brackel, 42. Din. — 49. zvezek: Brackel, 42. Din. — 50. zvezek: Brackel, 42. Din. — 51. zvezek: Brackel, 42. Din. — 52. zvezek: Brackel, 42. Din. — 53. zvezek: Brackel, 42. Din. — 54. zvezek: Brackel, 42. Din. — 55. zvezek: Brackel, 42. Din. — 56. zvezek: Brackel, 42. Din. — 57. zvezek: Brackel, 42. Din. — 58. zvezek: Brackel, 42. Din. — 59. zvezek: Brackel, 42. Din. — 60. zvezek: Brackel, 42. Din. — 61. zvezek: Brackel, 42. Din. — 62. zvezek: Brackel, 42. Din. — 63. zvezek: Brackel, 42. Din. — 64. zvezek: Brackel, 42. Din. — 65. zvezek: Brackel, 42. Din. — 66. zvezek: Brackel, 42. Din. — 67. zvezek: Brackel, 42. Din. — 68. zvezek: Brackel, 42. Din. — 69. zvezek: Brackel, 42. Din. — 70. zvezek: Brackel, 42. Din. — 71. zvezek: Brackel, 42. Din. — 72. zvezek: Brackel, 42. Din. — 73. zvezek: Brackel, 42. Din. — 74. zvezek: Brackel, 42. Din. — 75. zvezek: Brackel, 42. Din. — 76. zvezek: Brackel, 42. Din. — 77. zvezek: Brackel, 42. Din. — 78. zvezek: Brackel, 42. Din. — 79. zvezek: Brackel, 42. Din. — 80. zvezek: Brackel, 42. Din. — 81. zvezek: Brackel, 42. Din. — 82. zvezek: Brackel, 42. Din. — 83. zvezek: Brackel, 42. Din. — 84. zvezek: Brackel, 42. Din. — 85. zvezek: Brackel, 42. Din. — 86. zvezek: Brackel, 42. Din. — 87. zvezek: Brackel, 42. Din. — 88. zvezek: Brackel, 42. Din. — 89. zvezek: Brackel, 42. Din. — 90. zvezek: Brackel, 42. Din. — 91. zvezek: Brackel, 42. Din. — 92. zvezek: Brackel, 42. Din. — 93. zvezek: Brackel, 42. Din. — 94. zvezek: Brackel, 42. Din. — 95. zvezek: Brackel, 42. Din. — 96. zvezek: Brackel, 42. Din. — 97. zvezek: Brackel, 42. Din. — 98. zvezek: Brackel, 42. Din. — 99. zvezek: Brackel, 42. Din. — 100. zvezek: Brackel, 42. Din. — 101. zvezek: Brackel, 42. Din. — 102. zvezek: Brackel, 42. Din. — 103. zvezek: Brackel, 42. Din. — 104. zvezek: Brackel, 42. Din. — 105. zvezek: Brackel, 42. Din. — 106. zvezek: Brackel, 42. Din. — 107. zvezek: Brackel, 42. Din. — 108. zvezek: Brackel, 42. Din. — 109. zvezek: Brackel, 42. Din. — 110. zvezek: Brackel, 42. Din. — 111. zvezek: Brackel, 42. Din. — 112. zvezek: Brackel, 42. Din. — 113. zvezek: Brackel, 42. Din. — 114. zvezek: Brackel, 42. Din. — 115. zvezek: Brackel, 42. Din. — 116. zvezek: Brackel, 42. Din. — 117. zvezek: Brackel, 42. Din. — 118. zvezek: Brackel, 42. Din. — 119. zvezek: Brackel, 42. Din. — 120. zvezek: Brackel, 42. Din. — 121. zvezek: Brackel, 42. Din. — 122. zvezek: Brackel, 42. Din. — 123. zvezek: Brackel, 42. Din. — 124. zvezek: Brackel, 42. Din. — 125. zvezek: Brackel, 42. Din. — 126. zvezek: Brackel, 42. Din. — 127. zvezek: Brackel, 42. Din. — 128. zvezek: Brackel, 42. Din. — 129. zvezek: Brackel, 42. Din. — 130. zvezek: Brackel, 42. Din. — 131. zvezek: Brackel, 42. Din. — 132. zvezek: Brackel, 42. Din. — 133. zvezek: Brackel, 42. Din. — 134. zvezek: Brackel, 42. Din. — 135. zvezek: Brackel, 42. Din. — 136. zvezek: Brackel, 42. Din. — 137. zvezek: Brackel, 42. Din. — 138. zvezek: Brackel, 42. Din. — 139. zvezek: Brackel, 42. Din. — 140. zvezek: Brackel, 42. Din. — 141. zvezek: Brackel, 42. Din. — 142. zvezek: Brackel, 42. Din. — 143. zvezek: Brackel, 42. Din. — 144. zvezek: Brackel, 42. Din. — 145. zvezek: Brackel, 42. Din. — 146. zvezek: Brackel, 42. Din. — 147. zvezek: Brackel, 42. Din. — 148. zvezek: Brackel, 42. Din. — 149. zvezek: Brackel, 42. Din. — 150. zvezek: Brackel, 42. Din. — 151. zvezek: Brackel, 42. Din. — 152. zvezek: Brackel, 42. Din. — 153. zvezek: Brackel, 42. Din. — 154. zvezek: Brackel, 42. Din. — 155. zvezek: Brackel, 42. Din. — 156. zvezek: Brackel, 42. Din. — 157. zvezek: Brackel, 42. Din. — 158. zvezek: Brackel, 42. Din. — 159. zvezek: Brackel, 42. Din. — 160. zvezek: Brackel, 42. Din. — 161. zvezek: Brackel, 42. Din. — 162. zvezek: Brackel, 42. Din. — 163. zvezek: Brackel, 42. Din. — 164. zvezek: Brackel, 42. Din. — 165. zvezek: Brackel, 42. Din. — 166. zvezek: Brackel, 42. Din. — 167. zvezek: Brackel, 42. Din. — 168. zvezek: Brackel, 42. Din. — 169. zvezek: Brackel, 42. Din. — 170. zvezek: Brackel, 42. Din. — 171. zvezek: Brackel, 42. Din. — 172. zvezek: Brackel, 42. Din. — 173. zvezek: Brackel, 42. Din. — 174. zvezek: Brackel, 42. Din. — 175. zvezek: Brackel, 42. Din. — 176. zvezek: Brackel, 42. Din. — 177. zvezek: Brackel, 42. Din. — 178. zvezek: Brackel, 42. Din. — 179. zvezek: Brackel, 42. Din. — 180. zvezek: Brackel, 42. Din. — 181. zvezek: Brackel, 42. Din. — 182. zvezek: Brackel, 42. Din. — 183. zvezek: Brackel, 42. Din. — 184. zvezek: Brackel, 42. Din. — 185. zvezek: Brackel, 42. Din. — 186. zvezek: Brackel, 42. Din. — 187. zvezek: Brackel, 42. Din. — 188. zvezek: Brackel, 42. Din. — 189. zvezek: Brackel, 42. Din. — 190. zvezek: Brackel, 42. Din. — 191. zvezek: Brackel, 42. Din. — 192. zvezek: Brackel, 42. Din. — 193. zvezek: Brackel, 42. Din. — 194. zvezek: Brackel, 42. Din. — 195. zvezek: Brackel, 42. Din. — 196. zvezek: Brackel, 42. Din. — 197. zvezek: Brackel, 42. Din. — 198. zvezek: Brackel, 42. Din. — 199. zvezek: Brackel, 42. Din. — 200. zvezek: Brackel, 42. Din. — 201. zvezek: Brackel, 42. Din. — 202. zvezek: Brackel, 42. Din. — 203. zvezek: Brackel, 42. Din. — 204. zvezek: Brackel, 42. Din. — 205. zvezek: Brackel, 42. Din. — 206. zvezek: Brackel, 42. Din. — 207. zvezek: Brackel, 42. Din. — 208. zvezek: Brackel, 42. Din. — 209. zvezek: Brackel, 42. Din. — 210. zvezek: Brackel, 42. Din. — 211. zvezek: Brackel, 42. Din. — 212. zvezek: Brackel, 42. Din. — 213. zvezek: Brackel, 42. Din. — 214. zvezek: Brackel, 42. Din. — 215. zvezek: Brackel, 42. Din. — 216. zvezek: Brackel, 42. Din. — 217. zvezek: Brackel, 42. Din. — 218. zvezek: Brackel, 42. Din. — 219. zvezek: Brackel, 42. Din. — 220. zvezek: Brackel, 42. Din. — 221. zvezek: Brackel, 42. Din. — 222. zvezek: Brackel, 42. Din. — 223. zvezek: Brackel, 42. Din. — 224. zvezek: Brackel, 42. Din. — 225. zvezek: Brackel, 42. Din. — 226. zvezek: Brackel, 42. Din. — 227. zvezek: Brackel, 42. Din. — 228. zvezek: Brackel, 42. Din. — 229. zvezek: Brackel, 42. Din. — 230. zvezek: Brackel, 42. Din. — 231. zvezek: Brackel, 42. Din. — 232. zvezek: Brackel, 42. Din. — 233. zvezek: Brackel, 42. Din. — 234. zvezek: Brackel, 42. Din. — 235. zvezek: Brackel, 42. Din. — 236. zvezek: Brackel, 42. Din. — 237. zvezek: Brackel, 42. Din. — 238. zvezek: Brackel, 42. Din. — 239. zvezek: Brackel, 42. Din. — 240. zvezek: Brackel, 42. Din. — 241. zvezek: Brackel, 42. Din. — 242. zvezek: Brackel, 42. Din. — 243. zvezek: Brackel, 42. Din. — 244. zvezek: Brackel, 42. Din. — 245. zvezek: Brackel, 42. Din. — 246. zvezek: Brackel, 42. Din. — 247. zvezek: Brackel, 42. Din. — 248. zvezek: Brackel, 42. Din. — 249. zvezek: Brackel

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1-50 Din ali vaša beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor zmanke! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12
v oblekah in površnikih
najcenejši.

Službe iščejo

Mizarski strojnik

Išče mesto. Gre tudi na deželo. — Naslov pove uprava »Slovenca« št. 4957.

Boljša kuharica

Išče službo samo za kuho čez dan pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4993.

Službodobe

Fotograf

retušerja sprejemem takoj. Predstaviti se je med 18. in 19. uro. Naslov pove oglasni oddelček »Slovenca« pod št. 4958.

16—20 letno deklico

kmetako, nerazvajeno — iščem za pomoč v gostilniški kuhinji na deželi. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod šifro »Takoj« št. 4991.

Pekovskega vajenca

pridnega in krepkega — sprejemem v učenje s kompletno oskrbo pri mojstru. F. Ambrožič, Bled.

Blagajničarka

dobro izurjena, ki razume tudi nekoliko v kuhinji, se takoj sprejme v hotelu Orel v Mariboru.

Dekle

pridno, pošteno, z dežele, se sprejme takoj v kolo-dvorski restavraciji Postl, Bistrica nad Mariborom.

Stroj, miz. pomočnik

dobro izvežban, se takoj sprejme. — Tvorica pohištva Andrej Kregar in sinova, št. Vid nad Ljublj.

Hlapca in dekle

trezna, poštena in marljiva — sprejme župni urad pri Sv. Juriju ob Taboru, Sav. dolina. Nastopiti takoj. Plača po dogovoru.

Mlinar

kot kopar se sprejme takoj v valjčnem mlinu Fr. Juvan, Srednje Gameljne, p. št. Vid nad Ljubljano. Plača po dogovoru.

V kamnolomu Ribarič

v Rajhenburgu dobi skozi vse leto zaposlenje

10 močnih in zdravih

delavcev

Delavci naj se oglašijo in prijavi pri obratovodji g. Horvat v Rajhenburgu.

Mladenica

inteligentnega, spretnega za vsako delo, znati mora slovensko in nemško, za lahke hišne posle — se sprejme v stalno službo. — Vprašati: Maribor, Aleksandrova cesta 6/I, vrata 2, od 11 do 12.

Poizvedbe

Zgubil se je pes

brak-jazbečar (Dachsbra-cke), majhen, rjav. Slisi na ime »Stoj«. Nosi znamko št. 71. — Oddati ga je proti nagradi v lekarni Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

Posredstva

Hiša, restavracija,

trgovina in mesarija, marol, lepo obsejano polje, ob glavni cesti, avtobus postaja, napredaj. Cena nizka, plačilo po dogovoru. Vpraša in piše se pod »Restavracija«, Zavadna 26, p. Celje.

Manjša hiša

z vrtom se vsled prese-litve takoj proda. Ferdo Laznik, Radeče.

Industrijsko podjetje

živilske stroje, dobri do-če in dobro vpeljano, z vsemi stroji, inventarjem in poslopi ugodno napro-daj v velikem mestu v Sloveniji. Dopolni pod »In-dustrija« št. 3902 na upra-vo »Slovenca«.

Stavbne parcele

od 450 do 550 m² velike, na periferiji mesta, se pocieni proujajo. Vodovod in elektrika na razpolago. Pojasniti: Ljubljana, Za-loška cesta 21.

Kupimo

Pisalo mizo

še rabljeno, kupimo. Na-slov v upravi pod 5022.

Čevlje

vseh vrst rabimo meseč-no do 1000 parov, ročne in tovarniške izdelave. — Ponudbe s katalogi ali opisi, cenami ter pogoji naj stavijo izdelovalci in trgovci na veliko, zmožni dobave najmanj 50 pa-rov mesečno na upravo »Slovenca« št. 5016 pod »Dobava čevljev«.

Vsakovrstno

zlato kovanje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana.
Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Puhasto perje

kg po 38 dinarjev raz-pošiljam po povzetju naj-manj 5 kg Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. — L. Brozović, Zagreb, Ilica št. 82. Kemička čistilnica perja

Dieselmotor

30 HP, se proda po ugod-ni ceni. Vprašati na upra-vo »Slovenca« pod »Die-selmotor« št. 4158.

Elektromotorje

transformatorje — razne stroje — elektromaterijal — aparate — popolnoma tovarniško nove iz zaloge bivše firme »Transformator«, prodaja po znat-no nižani ceni Vojnovič & Cie. Skladšče Ljub-ljana — Glince.

ŽIVČNI GLAVOBOL

Vsi, ki vas muči živčni glavobol, migrena, nahaod, hripa itd. in se zato čutite oslabele ter za vsako delo nesposobne, kupite si takoj

NOSAL

prašek za noslanje

Čudili se boste uspehu! NOSAL prežene bolečine razbistri in osveži glavo tako, da se kmalu povrne zopet ugodje in veselje.

Vedite: NOSAL ne škoduje že-stim itd., ker se ne uživa temveč noslja (snofa).

Zahtevajte v lekarnah izrecno originalni NOSAL-BAHOVEC z napisom proizvajalca

Lekarna M. BAHOVEC Ljubljana

Suhe hruške

tepke za žganjekuho, se dobijo pri: Peter Setina, Sevnica ob Savi.

Osební auto

petsedežen, malo rabljen, v dobrem stanju, prodam. Naslov pove oglasni od-delek »Slovenca« pod št. 4976.

Špecerija in delika-

tesna trgovina
s skladiščem, na promet. točki z inventarjem, se zaradi neodločljivega od-potovanja takoj odda. Ce-na ugodna. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 5000.

Motorno kolo

znam. Aleyon, 2 HP, po-polnoma novo, prodam. Ogleda se: Kamniška ce-sta št. 13, Jože Lepša.

Lokomobila

Wolfova, 18/20/25 KS, na lastnem vozu, s pregre-vačem, s pomožno pečjo za ravno rešetko, z 18 m dolgim dimnikom, z dve-ma jermenoma, je napro-daj po ugodni ceni. Inte-resentje stroj lahko ogle-dajo pri g. J. Costi na kolodvoru, Dobropolje

Gostilno

prodam v Zagrebu na promet. kraju blizu glav. kolodvora. Lepi in veliki prostori. Takoj za pre-zveti. — Ponudbe poslati na Vlatka Latinčiča, Ili-ca 131, Zagreb.

Malo rabljen strešnik

zarezan, cca 1600 kom., takoj naprodaj. Vprašati: Miroslav Zupan, Vošnjak-ova ulica 6.

Tesan les

popolnoma suh, za takoj-šnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ili-rija«, družba z o. z., Du-najska cesta 46, — tel. 28—20.

Bučno olje

najboljše kakovosti, pri-poroča tovarna bučnega olja J. Hochmüller, Ma-ribor, Taborska ul.

Imate koklje

Pustite jih sedeti na praz-nih jajcih in dajte jim potem enodnevná piščeta štajerskega plemena, ki jih dobite pri Novošaleškem perutinarstvu, Ve-lenje, skoraj zastoj. — Komad stane od 5 Din naprej. — Jamčimo, da dosepejo živi.

Denar

10% obrestuje

Vašega denarja za vsak znesek od 1000 Din na-prej. — Pismene ponudbe na Poštni predal št. 4, Maribor.

Glasba

Pianino

dobro ohranjen, prodam. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 4997.

Pianino ali tudi klavir

malo rabljen, kupim. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 4995.

Orgle-harmonije

izdeluje, popravlja — in uglašuje tudi klavirje po nizki ceni. Anton Dornič, izdel. orgel - Radovljica.

Obrt

Entlanje Din 1-50 m

Strojno-ročno vezenje za-storov, preprog, kuh gar-nitur itd. Predtiskarija Izdelovanje damskega pe-rija, najceneje M. Sedov-nik, Florjanska 6, Ljub-ljana.

Vezenje

nevestinib oprem. zaves, pregrinjaj, najceneje in najfinije Matek & Mi-keš, Ljubljana, poleg ho-tela Strukelj. — Entlanje azuriranje, predtiskanje takoj.

Hotel Tourist

(prej Sekovanič), Bled - na novo preurejen, pripo-roča gostom lepe sobe ter restavracijo s prvo-rstno pijačo ter izborno kuhinjo. Lep senčnat vrt. Postrežba solidna. Cene zmernne.

Premog

in drva, suha — dobavlja I. Pogačnik, Bohoričeva 5. Telefon 2059.

Tvrška A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24, nudi največje vse vrste pšenično moko in druge mletvske izdelke.

Zahtevajte cenik!

100 kg koruze 142 Din

Zdrava, suha, za mlev — prodaja proti gotovini JOS. BAHOVEC SV. JAKOBA NABREŽJE LJUBLJANA

Slasčičarji, peki, hoteli in restavracije - rabite samo

Čaino margarin maslo

ker je cenejši in enak narav. surovemu maslu, ker je izdelan iz sveže smetane in rumenjaka in stane le 26 Din kg Franjo Svoboda, Zagreb, Žerjavičeva ul. 2.

Malenkosti, ki odločujejo:

po njih se spozna korektna obleka. Tako obleko, izdelano tudi v malenkostih z naj-večjo pažnjo, z reverji v francoskem okusu, kakor kaže slika, iz kamgarna, s fino volneno podlogo, dobite za ceno Din 650.—

Zahtevajte našo brezplačno merilno polo, izpolnite jo in v par dneh imate korektno obleko veleestne mode po meri.

Ako Vam obleka ne bi pristojala, jo zamenjamo ali vrnemo denar. — Vsak naročnik prejme naš veliki katalog (128 strani).

Kastner i Öhler, Zagreb

Največja trgovska in odpremna tvrdka v državi.

Poceni in vendar najpoiljša je

Severjeva otomana

Z 32 peresi v sedežu in 8 v zglavju, velikost 185x74 najbolj ši material cena o 7.0 do 850 Din po izboru prevleke.

Zahtevajte vzorce! RUDOLF SEVER -- Ljubljana -- Marijin trg 2!

Da uničite

molje, muhe, stenice, komarje, in ostali mrčes ter njihova jajca uporabljajte

Fly-Tox

(Flaj-Tox)

Siguren učinek! Prijeten duh! Ne maže obleke in ne perila!

Dobiva se

povsod

Zahtevajte izvorni višnjevi zavojs francoskim napisom

Zastopstvo za Slovenijo
Dr. A. KANSKY
kemična tovarna
Ljubljana
Gledališka ulica

NAZNANILO.

Fani in Ivan Blagne, dosedanja najemnika hotela STARA POŠTA v Kranju, vljudno javljata, da prevzameta s 1. majem 1930 v najem novozgrajeni

hotel JELEN v Kranju

Njiju dosedanje vseobče priznano udejstvovanje v hotelski sroki jamči, na bosta tudi na svojem novem mestu v povsem moderno opremljenem hotelu JELEN nudila cenjenemu občinstvu v vsakem oziru kar najboljše postrežbo.

Za obilen poset se priporočata

FANI IN JANČE BLAGNE

Potrži globoke žalosti naznanjamo, da je naša srčno ljubljena sestrična, teta in stara teta, gospodična

Gusti Kolnik

učiteljica v pokoju

dne 30. t. m. nenadoma Bogu vdano umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 2. maja 1930 ob pol 4 po-poldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1930.

žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Naznanjamo žalostno vest, da je naš dragi sin, oziroma brat, svak in stric, gospod

Adolf Lesiak

vojak konj. puka Kralj. garde

v torek 29. aprila 1930 ob 17, po kratki, mukepolni bolezní, previden s tolažili svete vere, v 22. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil v četrtek 1. maja ob 16 iz hiše žalosti, Slivnica pri Mariboru št. 2, na tamkajšnje pokopališče. — Sv. maša zadušnica bo darovana 2. maja 1930 ob 8 v župni cerkvi v Slivnici.

Slivnica pri Mariboru, dne 30. aprila 1930.

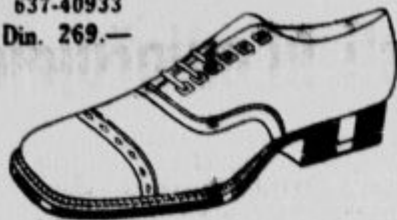
Žalujoče obitelji:

LESJAK, PAULIČ, VOLAVŠEK in ŠTERN.

Brez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

ZA VSO RODBINO

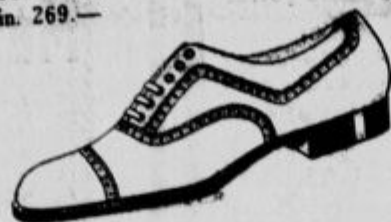
637-40933
Din. 269.—

Elegantni polčevlji, tope oblike, izdelan iz finega rjavega ali črnega telečjega boksa.

Čvrst podplat in elastičen gumijast podpetnik olajšujeta hojo in se v njih ne utrudite.

9637-70961
Din. 269.—

Čevlji za promenado in vsak dan, polšilaste oblike, okrašen z okusno perforacijo. Izdeluje se v črni ali rjavi barvi.

1937-40822
Din. 199.—

Moški polčevlji iz prima usnja z gumijastim podpetnikom.

6227-
Din. 199.—

Kombiniran moški čevlji v obliki sandal. Elastičen podplat in gumijasta peta omogočujeta udobno hojo.

6625-87952
Din. 229.—

Okusen polčevlji na trakove, okrašen s kombinacijo sunburn in rjave barve ter s finim perforiranjem.

Široka oblika olajšuje hojo, zaradi česar je priljubljen za izprehode in daljše izlete.

1046-84951
Din. 229.—

Čevljiček za izprehod v modnih barvah, okrašen s finim perforiranjem.

6625-40962
Din. 229.—

Rjav ali lakiran polčevlji na trakove, okrašen s finim perforiranjem. Nizka peta in široka oblika zagotavlja udobno hojo ter ga zaradi tega priporočamo za vsakodnevno porabo.

1955-44639
Din. 229.—

Jako močan in udoben čevljiček na nizki peti v sunburn barvi, okrašen s temnejšo nianso rjave barve.

9805-60305
Din. 229.—

Dekoltiran čevljiček iz laka ali rjavega ševro. Izdelujemo jih iz svilene atlasta za Din 169.—, a iz saltina za Din 89.—. Praktičen in eleganten čevljiček, ker dela nožico majhno in dražestno.

9675-84461
Din. 229.—

Čevljiček za promenado z visoko peto v svetlih barvah, z okusno kombinacijo barve in kačje kože. Našiti okrasijo so karakteristika letošnje mode.

9675-84444
Din. 229.—

Nežen damski čevljiček, svetlih barv, z okrasom prave kačje kože. Izdelujemo ta okras tudi v laku.

9845-60105
Din. 229.—

Eleganten, gladek, lakiran čevljiček k večernim toaletam. Ta čevljiček izdelujemo tudi iz atlasta za Din 169.— in črnega lastinna ali žameta za Din 89.—.

Br. 27-30 99.—
Br. 31-34 129.—
Br. 35-38 149.—

Razposajeni deci.

Izdelujemo čvrste čevlje iz mehkega dullboksa z gumijastim podplatom in Indijancem. Jako trpežen.

3670-
Din. 69-89.—

Lahek otroški čevljiček iz mehkega usnja. Široka oblika odgovarja vsem potrebam otroške nožice.

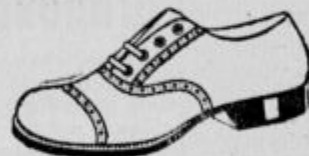
3630-
Din. 29.—

Najmilejšim.

Otroški čevljiček iz finega ševroa v raznih barvah. Opremljen je s praktično spono za zavezovanje ter se lahko obuva.

3632-70922

Br. 27-30 Din. 129.—
Br. 31-34 Din. 149.—
Br. 35-38 Din. 169.—

Eleganten polčevlji za male kavalirje. Izdelujemo jih iz finega telečjega boksa rjave barve.

2842-60705

Br. 27-30 Din. 99.—
Br. 31-34 Din. 129.—
Br. 35-41 Din. 169.—

Dekliški čevljiček iz la rjavega boksa ali črnega laka.

9142-10703

Br. 27-30 Din. 49.—
Br. 31-35 Din. 59.—
Br. 36-38 Din. 59.—

Dekliški bel platnen čevlji z usnjenim podplatom. Je tako poceni, da vsakdo lahko razveseli svoje otroke z novimi čevlji.

2622-84732

Br. 27-30 Din. 129.—
Br. 31-34 Din. 149.—

Eleganten dekliški čevljiček.

Izdelan iz finega telečjega boksa v sunburn barvi ali črnem laku z okrasom imitirane kačje kože.

Vrsta 3672-70922

Br. 27-30 Din. 129.—
Br. 31-34 Din. 149.—
Br. 35-38 Din. 169.—

Deški rjav ali črn visok čevlji z usnatim podplatom.

Rata